

**STRATEGIA INTEGRATĂ
DE DEZVOLTARE URBANĂ
A MUNICIPIULUI SATU MARE
2023 – 2030**

© Municipiul Satu Mare

Cuprins

Listă de Abrevieri	3
I.CONTEXT STRATEGIC	5
I.1.Rolul Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană	5
I.2.Concepte Cheie și Tendințe Internaționale, Regionale și Locale	6
I.2.1 Contextul Internațional	7
I.2.2.Contextul European	8
I.2.3. Documente Strategice Sectoriale Aplicabile la Nivel European	10
I.3. Strategii Relevante la Nivel Național, Regional și Local	12
I.3.1. Strategii Relevante la Nivel Național.....	12
I.3.2. Propunerile de Arhitectură pentru Programele Operaționale 2021-2027	17
I.3.3. Strategii Relevante la Nivel Regional	22
I.3.4. Contextul la Nivelul Județului	24
I.3.5. Strategii Relevante la Nivel Local	27
I.4. Procesul de Consultare și Implicare a Factorilor Interesați	29
I.4.1. Cercetare Sociologică	31
I.4.2. Colectare de Provocări și Soluții (platforma Citadini.ro, Facebook)	32
1.4.3. Consultările Tematice	33
1.4.4. Bugetare Participativă	33
1.4.5. Stadiul Implementării Documentațiilor Existente	35
II. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE ȘI CONTEXTUL URBAN	37
II.1. Profil Socio-Demografic.....	37
II.2. Profil Economic	40

II.3. Profil Spațial și Funcțional	44
II.4. Infrastructura de Transport și Mobilitate	48
II.5. Echiparea Tehnico Edilitară.....	53
II.6. Servicii Publice	60
II.7. Mediu și Schimbări Climatice	63
II.8. Profil și Capacitate Administrativă	70
II.9 Intervenții Smart City.....	76
II.10. Analiza SWOT	78
III. VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE SIDU.	88
III.1. Fundamentarea Formulării Viziunii și Obiectivelor Strategice	88
III.2. Concept de Dezvoltare Spațială	90
III.3. Viziunea 2030	92
III.4. Obiective Strategice și Specifice de Dezvoltare.....	93
IV. DIRECTII DE ACTIUNE. POLITICI SI PROGRAME DE DEZVOLTARE	99
IV.1. Aspecte Cheie în Formularea Politicilor și Programelor.....	99
IV.2. Lista Politicilor și Programelor de Dezvoltare	99
V. PORTOFOLIUL DE PROIECTE.....	101
V.1. Lista Completă a Proiectelor	101
V.2. Mecanismul de Prioritizare.....	107
VI. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI	114
VI.1. Responsabilitățile și Planul de Acțiune pentru Implementarea Strategiei	114
VI.2. Sistemul de Monitorizare și Evaluare	115
VI.3. Comunicarea cu Beneficiarii Proiectelor și Promovarea Strategiei.....	118

Listă de Abrevieri

ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
AM	Autoritatea de Management
AP	Axă prioritară
BNR	Banca Națională a României
CAEN	Clasificarea activităților din economia națională
CDI	Cercetare Dezvoltare Inovare
CE	Comisia Europeană
CNP	Comisia Națională de Prognoză
CSNR	Cadrul Strategic Național de Referință
FC	Fondul de Coeziune
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FEDR	Fonduri Europene pentru Dezvoltare Regională
FEI	Fondul European de Investiții
FEPAM	Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime
FESI	Fonduri Europene Structurale și de Investiții
FP 7	Program Cadru 7 / 7 th Framework Programme
FPC	Formare profesională continuă
FSC	Fonduri Structurale și de Coeziune
FSE	Fondul Social European
HG	Hotărâre de Guvern
IFI	Instituții Financiare Internaționale
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
INS	Institutul Național de Statistică
MMGA	Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor
MMSC	Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice
OI	Organism Intermediar
ONG	Organizație Neguvernamentală
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
PDR	Planul de Dezvoltare Regională
PND	Planul Național de Dezvoltare
PNDR	Programul Național pentru Dezvoltare Rurală
PO AT	Programul Operațional Asistență Tehnică
PO DCA	Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative

POC	Programul Operațional de Competitivitate
POR	Programul Operațional Regional
POS	Programul Operațional Sectorial
POS CCE	Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice
POS DRU	Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane
POS Mediu	Programul Operațional Sectorial Mediu
POS Transport	Programul Operațional Sectorial Transport
RPL	Recensământul Populației și al Locuințelor
RRE	Resurse Regenerabile de Energie
SEE	Spațiul Economic European
TEN-T	Rețeaua Trans-Europeană de Transport
TIC	Tehnologia Informației și a Comunicațiilor
TVA	Taxa pe Valoarea Adăugată
UAT	Unitate Administrativ Teritorială
UE	Uniunea Europeană

I.CONTEXT STRATEGIC

I.1.Rolul Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană

Strategia integrată de dezvoltare urbană reprezintă unul dintre principalele instrumente de planificare strategică aflate la dispoziția municipiilor, orașelor și zonelor metropolitane, urmărind utilizarea optimă și responsabilă a resurselor disponibile pentru a asigura o coeziune urbană și pentru a maximiza oportunitățile sustenabile de dezvoltare urbană.

Pilonul central al unei Strategii Integrate (SIDU) îl reprezintă viziunea coerentă de dezvoltare - sprijinită de comunitate și factorii implicați în procesul de consultare - care transpune obiective strategice și tematici de dezvoltare în direcții de acțiune, prefigurând apoi un portofoliu concret de proiecte prioritare, cu mecanisme de implementare și surse de finanțare.

Ca instrument de planificare, elaborarea SIDU are loc cu participarea reprezentanților administrației locale și cu contribuția activă a partenerilor sociali și economici locali, printr-un proces participativ de bună guvernare care să asigure continuitatea viziunii de dezvoltare pe termen mediu și lung.

Percepția generală cu privire la rolul unui document strategic la nivel urban este strâns legată de necesitatea atragerii fondurilor comunitare (în perspectiva cadrului financiar 2021-2027) și naționale (cu atât mai mult cu cât România urmează să implementeze prima Politică Urbană anul acesta) destinate dezvoltării urbane durabile. Cu toate acestea, scopul principal al unui SIDU trebuie să privească dincolo de identificarea unor surse de finanțare pentru proiecte locale, aspirând să definească locul și a rolul ocupat de localitate în regiune în perspective de timp medii și lungi, având la bază un proces constructiv de întărire a planificării integrate.

Etapele definite ale SIDU:

În pregătirea strategiei de dezvoltare pentru perioada 2023-2030, s-a acordat o atenție deosebită mai multor aspecte. În primul rând, este important să menționăm continuitatea. Municipiul Satu Mare are în prezent o strategie de dezvoltare integrată valabilă până în **2025**. Documentul menționat mai sus a fost luat ca punct de plecare pentru pregătirea programelor și proiectelor din actualul document de dezvoltare. Au fost evaluate și analizate cu atenție conținutul actualului document de dezvoltare și au fost incluse în actualul document de strategie o listă de programe și proiecte care nu au fost încă implementate, dar care nu și-au pierdut relevanța. Un alt aspect important al pregătirii strategiei a fost compararea resurselor disponibile la nivel local cu posibilitățile realiste de implementare a viitoarelor funcții preconizate. Situația epidemiologică din COVID-19 a evidențiat importanța definirii clare a orientărilor de dezvoltare locală și necesitatea de a prioritiza propunerile de dezvoltare pe

baza corelației dintre viziunile de dezvoltare locală și resursele disponibile. Sarcina unei strategii de dezvoltare integrată ar trebui să fie întotdeauna mai mult decât un document care să atragă resursele de dezvoltare disponibile, ci mai degrabă un set coerent de orientări, programe și proiecte de dezvoltare bazate pe nevoile și resursele locale.

La elaborarea unei strategii de dezvoltare integrată, este deosebit de important să se includă realizările și rezultatele perioadei anterioare de dezvoltare a municipalității în cauză, precum și tendințele, problemele și provocările din diferitele domenii ale municipalității în cauză. Prezentarea situației actuale, susținută de date, este una dintre cele mai importante baze pentru identificarea intervențiilor necesare pentru a aborda problemele și oferă posibilitatea de a organiza proiectele în programe și de a defini direcțiile de dezvoltare.

I.2. Concepte Cheie și Tendințe Internaționale, Regionale și Locale

Dezvoltarea durabilă a unei unități administrativ-teritoriale din România are loc într-un context în care aceasta trebuie să fie corelată în plan vertical cu planuri strategice constituite la nivel european, național, regional și județean. Astfel, unul dintre principalele elemente din procesul elaborării sale îl reprezintă flexibilitatea viziunii sale strategice, adresată în mod eficient pe planurile ierarhice superioare.

Pentru a-și atinge obiectivele strategice pe termen mediu, municipalitățile trebuie să identifice oportunitățile ce îi pot oferi o poziție competitivă pe piața globală, angajându-se în formularea unor politici de dezvoltare orientate către rezultat.

Filosofia unei planificări strategice orientată către rezultat rezidă în capacitatea unităților administrativ-teritoriale de a identifica avantajele sale specifice, bazate pe cererea actorilor regionali și coroborate cu nevoile comunității sale. În acest mod, proiectele-fanion ale municipalității pe termen mediu pot genera dezvoltarea urbană, utilizând combinații unice de produse și servicii urbane și rurale, incluzând infrastructura, facilitățile de educație și cercetare, mediul economic, turismul, calitatea vieții sau alți factori de atracție.

În urma procesului de planificare, strategia de dezvoltare pornește de la profilarea teritoriului pe piața regională (identificând punctele tari, oportunitățile, problemele sau amenințările sale), de la o viziune unanim acceptată și propune politici sectoriale care să conducă la programe și proiecte ce răspund acelei viziuni. Contextul strategic general de elaborare pornește de la o integrare a problematicii acestuia (prezentată în cadrul analizei diagnostic) într-o radiografie teritorială, care va răspunde priorităților de dezvoltare teritorială națională și ale Uniunii Europene.

La nivel național, formularea prezentei strategii integrate de dezvoltare prezintă oportunitatea de a fi parte din proiectul pilot al primei Politici Urbane a României, elaborată ca instrument de consolidare a capacității administrative și de planificare strategică a zonelor urbane din România. În acest sens, strategia va fi corelată cu agenda comună a autorităților

publice de la nivel central, iar seturile sale de măsuri vor fi perfect integrate cu viziunea dezvoltării sustenabile la nivel național.

I.2.1 Contextul Internațional

Contextul internațional este determinat de adoptarea de către ONU a *Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă*, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile (economic, social și de mediu), vizând în egală măsură statele dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare.

Cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă reprezintă un set de ținte legate de dezvoltarea internațională pe viitor, care stabilesc direcții de acțiune în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030, după cum urmează:

1. Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context;
2. Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile;
3. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă;
4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți;
5. Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor;
6. Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitației pentru toți;
7. Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern;
8. Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți;
9. Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației;
10. Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta;
11. Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile;
12. Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile;
13. Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor;
14. Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă;

15. Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate;
16. Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile;
17. Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

I.2.2.Contextul European

Contextul european este determinat de propunerea pentru Agenda Teritorială 2030, de Agenda Urbană pentru UE (Pactul de la Amsterdam, 2016), Inițiativa Urbană Europeană (2021-2027), Programul URBACT IV (2021-2027), și Politica de coeziune a UE 2021-2027.

Agenda urbană pentru UE

Agenda urbană pentru UE se concentrează, în mod special, pe trei piloni ai elaborării și implementării politicilor UE:

1. O reglementare mai bună

Se concentrează pe o implementare mai eficientă și mai coerentă a politicilor, legislației și instrumentelor existente ale UE. Legislația UE ar trebui să fie concepută astfel încât să atingă obiectivele la costuri minime, fără a impune sarcini legislative inutile.

2. O finanțare mai bună

Va contribui la identificarea, susținerea, integrarea și îmbunătățirea surselor tradiționale, inovatoare și ușor de utilizat pentru zonele urbane, la nivel instituțional relevant, inclusiv din fondurile europene structurale și de investiții (FESI) (în concordanță cu structurile juridice și instituționale deja existente) în vederea implementării eficiente a intervențiilor în zonele urbane.

3. O cunoaștere mai bună

Va contribui la îmbunătățirea bazei de cunoștințe privind problemele urbane și la schimbul de bune practici și cunoștințe. Datele de încredere sunt importante pentru portretizarea diversității structurilor și sarcinilor autorităților urbane, pentru elaborarea de politici urbane bazate pe dovezi, precum și pentru furnizarea de soluții adaptate la provocările majore.

Inițiativa Urbană Europeană

Inițiativa Urbană Europeană își propune să consolideze abordările integrate și participative la dezvoltarea urbană durabilă și să ofere o legătură mai puternică cu politicile relevante ale UE și, în special, cu investițiile în politica de coeziune, prin următoarele trei linii de acțiune:

- sprijin pentru consolidarea capacităților orașelor în conceperea politicilor și practicilor urbane durabile într-un mod integrat și participativ și îmbunătățirea proiectării și implementării strategiilor și planurilor de acțiune urbane durabile în orașe;
- sprijin pentru acțiunile inovatoare prin dezvoltarea de soluții inovatoare transferabile și scalabile la provocările urbane;
- sprijin pentru cunoaștere, elaborarea de politici și comunicare.

Programul de cooperare URBACT IV (2021-2027)

URBACT este un program dedicat cooperării urbane interregionale, urmărind să consolideze eficiența Politicii de coeziune și astfel, promovarea schimbului de experiență, creșterea capacității și identificarea, transferul și valorificarea practicilor urbane durabile și integrate. Viitorul program urmărește sprijinirea acțiunilor și completarea inițiativelor suplimentare prevăzute în propunerea de Regulament pentru Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și alte elemente, care sunt relevante pentru contextul urban european, în special Inițiativa Urbană Europeană, Agenda Urbană pentru UE, Acordul Verde al UE și revizuirea Cartei de la Leipzig

Agenda teritorială a Uniunii Europene 2030

Propunerea pentru Agenda Teritorială 2030 este un document strategic la nivel european care oferă un cadru de acțiune către coeziunea teritorială, aducând în același timp plus valoare printr-o abordare orientată spre implementare și creștere a vizibilității. Agenda teritorială propune șase priorități pentru dezvoltarea teritoriului european, și anume:

- Europa echilibrată – dezvoltare teritorială mai echilibrată, utilizând diversitatea Europei
- Regiuni funcționale – dezvoltare locală și regională și mai puține inegalități între teritorii
- Integrare și dincolo de frontiere – trăind și muncind peste granițele naționale
- Mediu sănătos – medii ecologice de viață mai bune și orașe și regiuni neutre din punct de vedere climatic
- Economie circulară – economii locale puternice și durabile într-o lume globalizată
- Conexiuni durabile – conectivitate digitală și fizică durabilă a teritoriilor

Politica de coeziune a UE 2021-2027

Versiunea modernizată a Politicii de coeziune a Uniunii Europene, principala politică de investiții la nivel european, acoperă domenii precum dezvoltarea urbană, mobilitatea, mediul și dezvoltarea rurală. Versiunea pentru perioada programatică 2021-2027 are la bază următoarele cinci priorități investiționale:

- **Europă mai inteligentă**, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;

- **Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;
- **Europă conectată**, cu rețele strategice de transport și digitale;
- **Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;
- **Europă mai apropiată de cetățenii săi**, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

De asemenea, Politica de Coeziune are în vedere o abordare mai personalizată a dezvoltării regionale, prin simplificarea pachetului de reguli, un cadru bugetar mai flexibil, eliminarea obstacolelor transfrontaliere și sprijinirea proiectelor interregionale pentru inovare, precum și norme consolidate pentru cele mai performante investiții la nivel de UE.

I.2.3. Documente Strategice Sectoriale Aplicabile la Nivel European

Sectorul	Denumirea documentului strategic
Dezvoltare urbană și teritorială	Inițiativa Urbană Europeană (2021-2027) Programul URBACT (2021-2027) Declarația de la București – Către un cadru comun pentru dezvoltare urbană în Uniunea Europeană (2019) Noua Agendă Urbană (2016) Principalele propuneri ale Comisiei Europene pentru perioada 2021-2027 în domeniul dezvoltării teritoriale și urbane
Dezvoltare sustenabilă	Agenda 2030 pentru dezvoltare sustenabilă
Schimbări climatice	Politica UE în domeniul schimbărilor climatice Programul pentru mediu și politici climatice LIFE (2021-2027)
Protecția mediului	Pactul ecologic european (European Green Deal)
Dezvoltare economică	Politica UE în domeniul IMM-urilor Programul InvestEU (2021-2027) Programul privind piața unică Investiții într-o industrie inteligentă, inovatoare și durabilă. O strategie reînnoită privind politica industrială a UE

Cultură	O nouă agendă europeană pentru cultură Programul Europa Creativă (2021-2027)
Turism	Politica UE în domeniul turismului
Cercetare-inovare	O agendă europeană reînnoită pentru cercetare și inovare – șansa Europei de a-și modela viitorul – COM (2018) 306 final din 15.05.2018 Program-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa (2021- 2027)
Incluziune socială	Pilonul european al Drepturilor sociale
Educație, tineret, sport	Erasmus, programul de acțiune al Uniunii în domeniul educației, formării, tineretului și sportului (2021-2027)
Guvernanță	Bună guvernanță pentru politica de coeziune. Consolidarea capacității administrative
Energie	Politica UE în domeniul energiei până în 2030 Politica UE în domeniul energiei până în 2050 Rețeaua transeuropeană pentru energie (TEN-E)
Digitalizare	Programul Europa Digitală pentru perioada 2021-2027
Transport	Mecanismul pentru Interconectarea Europei (2021-2027) CARTE ALBĂ Foaie de parcurs pentru un spațiu european unic al transporturilor – Către un sistem de transport competitiv și eficient din punct de vedere al resurselor EUROPA ÎN MIȘCARE. Mobilitate durabilă pentru Europa: sigură, conectată și curată (2018) Document de lucru: Cadrul UE pentru 2021- 2030 privind politica de siguranță rutieră – Următorii pași spre "Viziune Zero"
Agricultură și dezvoltare rurală	Politica agricolă și de dezvoltare rurală pentru perioada 2021-2027
Cooperare teritorială	Obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) pentru perioada 2021- 2027

	Programul Transnațional Dunărea 2021-2027 – în lucru (document de poziție)
--	---

În România, dezvoltarea durabilă a unei unități administrativ-teritoriale are loc într-un context în care trebuie să fie corelată pe verticală cu planurile strategice stabilite la nivel european, național, regional și județean. Astfel, un element cheie al procesului de elaborare a fost flexibilitatea viziunii strategice, legătura organică a acesteia cu obiectivele strategice formulate la niveluri superioare.

Pentru a-și atinge obiectivele strategice pe termen mediu, autoritățile locale și regionale trebuie să identifice oportunitățile care le pot oferi o poziție competitivă pe piața globală și să se implice în formularea de politici de dezvoltare orientate spre rezultate.

Filozofia care stă la baza planificării strategice orientate spre rezultate este aceea că o autoritate locală și regională își poate defini avantajele specifice pe baza nevoilor actorilor regionali și în contextul nevoilor comunității. În acest fel, proiectele prioritare pe termen mediu ale municipalității, folosind o combinație specifică de produse și servicii urbane și rurale, dezvoltă și lansează procese de dezvoltare urbană (inclusiv infrastructura, facilitățile educaționale și de cercetare, mediul economic, turismul, calitatea vieții etc.) care reflectă în același timp nevoile externe și interne.

În urma procesului de planificare, strategia de dezvoltare se bazează pe o prezentare a zonei pe piața regională (identificarea punctelor sale forte, a oportunităților, a problemelor sau a amenințărilor), pe o viziune consensuală asupra viitorului și pe propunerea de politici sectoriale care vor conduce la programe și proiecte care să corespundă acestei viziuni. Contextul strategic general al elaborării strategiei se bazează pe integrarea aspectelor într-o radiografie teritorială care să răspundă priorităților naționale și europene de dezvoltare teritorială.

I.3. Strategii Relevante la Nivel Național, Regional și Local

I.3.1. Strategii Relevante la Nivel Național

Planul Național de Redresare și Reziliență

Uniunea Europeană a decis să înființeze un instrument financiar temporar – #NextGenerationEU, în valoare de 750 de miliarde euro, separat de bugetul pe termen lung al UE, Cadrul Financiar Multianual (CFM), pentru perioada 2021 -2027. Scopul principal al acestuia este să ofere sprijin statelor membre pentru a face față provocărilor generate de Criza Covid19 și consecințele sale economice. Mecanism de redresare și reziliență (MRR) este pilonul principal al #NextGenerationEU și are alocat un buget total de 672,5 miliarde euro.

Scopul Mecanismului de Redresare și Reziliență este de a oferi sprijin pentru investiții și reforme esențiale în vederea redresării sustenabile și pentru ameliorarea rezilienței

economice și sociale a statelor membre UE. La finalul perioadei de investiții, economiile și societățile europene vor fi mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile tranzițiilor verzi și digitale.

PNRR se referă la un pachet coerent de investiții publice și reforme propuse în baza Recomandărilor Specifice de Țară 2019-2020. Aceste reforme și proiecte de investiții publice trebuie puse în aplicare până în 2026.

PNRR are la bază 6 piloni principali:

1. Tranziția spre o economie verde;
2. Transformarea digitală;
3. Creșterea economică inteligentă, sustenabilă și incluzivă;
4. Coeziunea socială și teritorială;
5. Sănătate și reziliență instituțională;
6. Copii, tineri, educație și competențe.

Comisia Europeană evaluează PNRR pe baza unor criterii transparente. Astfel, investițiile și reformele prevăzute în PNRR trebuie să contribuie la abordarea eficientă a recomandărilor specifice fiecărei țări și la consolidarea potențialului de creștere economică, a creării de locuri de muncă și a rezilienței economice și sociale. De asemenea, investițiile și reformele trebuie să contribuie la îndeplinirea obiectivului de schimbări climatice în proporție de 37% și la realizarea obiectivului de digitalizare în proporție de 20%.

MRR sprijină financiar investițiile și reformele cu impact real și de durată asupra economiei și societății. Măsurile propuse răspund provocărilor identificate în contextul Semestrului european, susținând tranziția verde și transformarea digitală, precum și creșterea economică, reziliența socială și economică și crearea de locuri de muncă.

PNRR trebuie să intervină cu reforme și investiții în următoarele domenii:

- Transportul
- Mediul, schimbările climatice, energia, eficiența energetică și tranziția verde
- Dezvoltarea localităților urbane, valorificarea patrimoniului cultural și natural și turism
- Agricultură și dezvoltarea rurală
- Sănătate
- Educație
- Mediul de afaceri
- Cercetare, inovare, digitalizare
- Îmbunătățirea fondului construit
- Reziliență în situații de criză

Politica Urbană a României 2021-2035

Politica Urbană reprezintă viziunea de dezvoltare urbană durabilă, incluzivă și rezilientă a României. Ea va stabili o agendă comună a autorităților publice de la nivel central și local

pentru îmbunătățirea cadrului de dezvoltare urbană, prin furnizarea unui set de măsuri coerente și prin coordonarea și corelarea domeniilor sectoriale și a diferiților actori.

Politica Urbană vizează următoarele direcții pe care autoritățile naționale le vor aborda, și anume dezvoltare urbană:

- a) competitivă și productivă – vizează provocările de infrastructură, logistică, asigură medii bune și atractive pentru lucrători și rezidenți,
- b) verde și rezilientă – se asigură că strategiile de atenuare a schimbărilor climatice, adaptare și reziliență sporită la pericolele naturale sunt practice bune,
- c) echitabilă și justă – fiecare individ trebuie să aibă acces echitabil la servicii de interes general,
- d) municipale bine guvernate – este proactiv și eficient, asigură accesibilitatea proceselor de guvernare pentru co-crearea soluțiilor.

De asemenea, cinci „obiective prioritare” au apărut drept cele mai importante pentru realizarea efectivă a obiectivelor de mai sus. Acestea au fost selectate luând în considerare aspecte precum efecte multiplicatoare, capacitatea de a genera co-beneficii și contribuția simultană la mai multe dintre cele patru obiective. Aceste cinci obiective prioritare sunt următoarele:

- Obiectivul prioritar 1: Sustenabilitate teritorială
- Obiectivul prioritar 2: Crearea municipiilor locuibile și inteligente prin îmbunătățirea infrastructurii verzi și albastre pentru a atenua și a se adapta la pericolele urbane
- Obiectivul prioritar 3: Îmbunătățirea activității economice oferind medii de viață de calitate, locații pentru afaceri bine deservite și mai multe oportunități de muncă
- Obiectivul prioritar 4: Îmbunătățirea condițiilor de viață, în special prin extinderea accesului la locuințe și servicii publice
- Obiectivul prioritar 5: Îmbunătățirea capacității publice și a cooperării între jurisdicții și sectoare

Strategia de dezvoltare teritorială a României (până la 2035)

Obiective generale:

- O.1 Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband;
- O.2 Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și a serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive;
- O.3 Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane;
- O.4 Protejarea patrimoniului natural și construit, precum și valorificarea elementelor de identitate teritorială;

- O.5 Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială.

Măsurile teritoriale integrate la nivel zonal - Zone urbane: Unul din obiectivele majore stabilite pentru dezvoltarea teritoriului național în orizontul de timp 2035 este focalizat pe dezvoltarea unei rețele de localități complet echipate cu infrastructură tehnico-edilărită și eficient interconectate, precum și promovarea unor investiții integrate în acord cu specializarea teritorială. Acest lucru se traduce prin:

- Asigurarea unei accesibilități crescute la nivelul teritoriului și a unei conectivități eficiente între municipiile mari și zona urbană funcțională.
- Asigurarea unei echipări complete cu infrastructură de utilități publice a zonelor urbane.
- Creșterea atractivității spațiilor urbane și rurale prin îmbunătățirea funcțiilor rezidențiale, dezvoltarea unor spații publice de calitate și a unor servicii de transport adaptate nevoilor și specificului local.

În plan operațional, implementarea acestor obiective strategice presupune adoptarea unui set de măsuri teritoriale și a acțiunilor aferente pentru corectarea dezechilibrelor sau maximizarea avantajelor conferite de zonele urbane.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030

Obiective pentru orizont 2030:

Schimbările climatice și energia curată - Prevenirea schimbărilor climatice prin limitarea emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și a efectelor negative ale acestora asupra societății și mediului.

Transport durabil - Asigurarea ca sistemele de transport să satisfacă nevoile economice, sociale și de mediu ale societății, reducând, în același timp, la minimum impactul lor nedorit asupra economiei, societății și mediului.

Producție și consum durabile - Promovarea unor practici de consum și producție sustenabile. Conservarea și gestionarea resurselor naturale - Îmbunătățirea gestionării resurselor naturale și evitarea exploatării lor excesive, recunoașterea valorii serviciilor furnizate de ecosisteme.

Sănătatea publică - Promovarea unor servicii medicale de calitate în condiții de egalitate și îmbunătățirea protecției împotriva amenințărilor la adresa sănătății.

Incluziunea socială, demografia și migrația - Crearea unei societăți bazate pe incluziunea socială prin luarea în considerare a solidarității între generații și în interiorul lor și asigurarea creșterii calității vieții cetățenilor ca o condiție a bunăstării individuale durabile.

Planificarea spațială - Îmbunătățirea condițiilor de locuit, inclusiv în cartierele de clădiri multietajate din municipii, în sprijinul dezvoltării urbane durabile

<i>Documente strategice sectoriale aplicabile la nivel național</i> Sectorul	Denumirea documentului strategic
	Orașe Magnet – Migrație și navetism în România

Dezvoltare metropolitană, urbană și locală	Orașe Competitive - Remodelarea economiei geografice a României Programul Național de Dezvoltare Locală I și II Criterii de priorizare îmbunătățite pentru proiectele PNDL
Dezvoltare sustenabilă	Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României – orizonturi 2013-2020-2030 Strategia Națională de Renovare pe Termen Lung
Schimbări climatice	Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013-2020 (2023)
Protecția mediului	Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor 2014-2020 (2023) și Planul Național privind Managementul Deșeurilor
Dezvoltare economică	Strategia Națională pentru Competitivitate 2014-2020 (2023) Strategia națională pentru export a României pentru perioada 2014-2020 (2023)
Cultură	Strategia sectorială în domeniul culturii și patrimoniului național pentru perioada 2016-2022
Turism	Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național al României 2007-2026 Strategia Națională de Dezvoltare a Ecoturismului în România
Cercetare-inovare	Strategia Națională pentru Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020 (2023)
Incluziune socială și sănătate	Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020 (2023) Strategia pentru Sănătate 2014-2020 (2023) Strategia națională pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice 2015-2020 (2023) Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020 (2023) Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020 (2023) Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului 2014-2020 (2023)

	Strategia națională "O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități" 2015-2020 (2023)
Educație, tineret, sport	Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016-2020 (2023) Strategia Națională pentru învățarea pe tot Parcursul Vieții Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015-2020 (2023) Strategia privind modernizarea infrastructurii educaționale 2017-2023

I.3.2. Propunerile de Arhitectură pentru Programele Operaționale 2021-2027

Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ)

Fondul pentru o Tranziție Justă va reprezenta un instrument esențial pentru sprijinirea teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și reducerea disparităților regionale iar implementarea acestuia se va face prin intermediul Programului Operațional Tranziție Justă. El va fi instituit, așadar, în cadrul politicii de coeziune, care este principalul instrument de politică al UE, menit să reducă disparitățile regionale și să abordeze schimbările structurale din regiunile Europei, și vizează obiectivele politicii de coeziune în contextul specific al tranziției către neutralitatea climatică.

Prioritățile programului:

Prioritate 1. – O tranziție justă prin dezvoltarea spiritului antreprenorial, IMM-urilor a cercetării și inovării și a digitalizării

Prioritate 2. - O tranziție justă prin investiții în tehnologii și infrastructuri pentru energie curată cu emisii reduse

Prioritate 3. - O tranziție justă prin reducerea poluării și consolidarea economiei circulare

Prioritate 4. - O tranziție justă bazată pe creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă calificată

Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)

Viziunea Programului Operațional Dezvoltare Durabilă este în concordanță cu obiectivul Uniunii Europene de conservare și îmbunătățire a calității mediului. Având în vedere bazele strategice menționate, obiectivele PODD vizează asigurarea coeziunii sociale, economice și teritoriale prin sprijinirea unei economii cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră și prin asigurarea utilizării eficiente a resurselor naturale.

Prioritățile programului:

Prioritate 1. – Promovarea eficienței energetice, a sistemelor și rețelelor inteligente de energie și a soluțiilor de stocare și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Prioritate 2. – Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară

Prioritate 3. – Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și remediere a siturilor contaminate

Prioritate 4. – Promovarea adaptării la schimbările climatice și managementul riscurilor

Programul Operațional Transport (POT)

Viziunea pentru anul 2030 este de a extinde/moderniza infrastructura de transport pe teritoriul României în vederea îmbunătățirii conectivității între regiunile țării dar și cu restul țărilor din Uniunea Europeană.

Obiectivul general - POT 2021-2027 a fost elaborat pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale României identificate în Acordul de Parteneriat 2021-2027 și în acord cu Raportul de țară, și Recomandarile specifice de Țară, dar și strategiei dezvoltată de România pentru recuperarea decalajelor de dezvoltare în domeniul infrastructurii de transport, Planul investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pe perioada 2020-2030.

Strategia POT s-a dezvoltat la intersecția politicii europene de transport evidențiată prin Politica TEN-T, Strategia Europa 2020, pachetul “Europa în mișcare” și nevoile naționale de dezvoltare a infrastructurii și serviciilor de transport, precum și a siguranței rutiere așa cum sunt prezentate în Strategia actualizată de implementare a Master Planului General de Transport al României parte din Planul Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020-2030.

Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)

Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare propune măsuri în domeniile cercetării, dezvoltării și inovării/specializării inteligente și în domeniul digitalizării, finanțate fie prin granturi, fie prin instrumente financiare cu respectarea regulilor de ajutor de stat, după caz, pentru a răspunde provocărilor identificate la nivel național.

Prioritățile programului:

Prioritate 1. - Integrarea ecosistemului național CDI în Spațiul de Cercetare European și internațional

Prioritate 2. - Crearea și promovarea unui sistem atractiv de inovare în economie pentru toate tipurile de inovare

Prioritate 3. - Dezvoltarea capacității CDI a institutelor de învățământ superior

Prioritate 4. - Dezvoltarea capacității CDI a INCD-urilor/ICAR-urilor

Prioritate 5. - Dezvoltarea capacității CDI a întreprinderilor mari

Prioritate 6. - Dezvoltarea de proiecte strategice CDI

Prioritate 7. - Digitalizarea în educație

Prioritate 8. - Digitalizarea în cultură

Prioritate 9. - Digitalizarea în administrația publică

Prioritate 10. - Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea Instrumentelor Financiare

Programul Operațional Sănătate (POS)

Programul Operațional Sănătate 2021-2027 este un document strategic de programare care acoperă o serie amplă de domenii, precum: medical, social, energie, CDI și TIC, obiectivul acestuia fiind de a contribui la strategiile elaborate în domeniile de resort, considerând astfel obiectivele și prioritățile specifice tematiche selectate în funcție de nevoile naționale, regionale, județene și locale.

Prioritățile programului:

Prioritate 1. - Investiții pentru construirea spitalelor regionale și infrastructuri spitalicești noi cu impact teritorial major

Prioritate 2. - Creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară și serviciilor oferite în regim ambulatoriu

Prioritate 3. - Servicii de reabilitare, paliativă și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității

Prioritate 4. - Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii

Prioritate 5. - Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical

Prioritate 6. - Digitalizarea sistemului medical

Prioritate 7. - Măsuri care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizarea de metode moderne de investigare, intervenție, tratament

Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO)

Programul Operațional Educație și Ocupare prezintă o viziune integrată privind accesul la învățământ și accesul pe piața muncii, propunându-și să modernizeze instituțiile și serviciile oferite pieței muncii, să promoveze participarea echilibrată, după gen, pe piața muncii, să asigure echilibrul dintre viața profesională și cea personală, dar și să ducă la o mai bună adaptare a lucrătorilor la schimbările rapide de pe piața muncii.

Prioritățile programului:

Prioritate 1. - Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii

Prioritate 2. - Îmbunătățirea participării copiilor la educația antepreșcolară și preșcolară

Prioritate 3. - Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională

Prioritate 4. - Creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic

Prioritate 5. - Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic

Prioritate 6. - Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți

Prioritate 7. - Antreprenariat și economie socială

Prioritate 8. - Modernizarea instituțiilor pieței muncii

Prioritate 9. - Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității pe piața muncii

Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)

Scopul POIDS este de a sprijini incluziunea socială a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, mai ales ale celor în risc ridicat, inclusiv prin reducerea decalajului rural-urban în ceea ce privește sărăcia și excluziunea socială și creșterea accesului la servicii de calitate pentru populația vulnerabilă, urmărind obiectivele generale:

- Creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, cu precădere din mediul rural prin înființarea și dezvoltarea de servicii sociale la nivel local
- Creșterea calității serviciilor sociale destinate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile prin asigurarea cu personal de specialitate bine pregătit la nivel local și infrastructura adecvată
- Reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile prin oferirea de suport și servicii accesibile pentru depășirea situațiilor de dificultate în care se află
- Creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a răspunde la nevoile populației vulnerabile prin dezvoltarea capacității furnizorilor de servicii sociale publici și privați la nivel local
- Creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității într-un mod participativ și de a elabora planuri de acțiune adecvate.

Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ)

Programul Operațional Tranziție Justă își propune să asigure trecerea către o economie neutră din punct de vedere climatic, într-un mod echitabil – care să mențină sau să crească numărul locurilor de muncă din aceste sectoare, bazându-se pe obiective care vizează sprijinirea diversificării economice a celor mai afectate teritorii, măsuri de recalificare și incluziune a muncitorilor și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)

Viziunea Programului Operațional Dezvoltare Durabilă este în concordanță cu obiectivul Uniunii Europene de conservare și îmbunătățire a calității mediului, bazându-se pe obiective care vizează asigurarea coeziunii sociale, economice și teritoriale prin sprijinirea unei economii cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră și prin asigurarea utilizării eficiente a resurselor naturale.

Prin PODD se urmărește finanțarea nevoilor de dezvoltare naționale din următoarele sectoare: adaptarea la schimbările climatice prin creșterea eficienței energetice și dezvoltarea sistemelor inteligente de energie, a soluțiilor de stocare a sistemului energetic; infrastructura

de apă și apă uzată; economia circulară; conservarea biodiversității; calitatea aerului; decontaminarea siturilor poluate și managementul riscurilor.

Programul Operațional Transport (POT)

Viziunea Programului Operațional Transport pentru anul 2030 este de a moderniza și extinde infrastructura de transport de pe teritoriul României, în vederea îmbunătățirii conectivității cu restul țărilor din Uniunea Europeană concomitent cu regiunile de dezvoltare ale țării.

Obiectivul general îl reprezintă recuperarea decalajelor de dezvoltare din domeniul infrastructurii de transport, concomitent cu aderarea la politicile europene de transport evidențiate prin Politica TEN-T, Strategia Europa 2020, pachetul „Europa în mișcare” și Master Planul General de Transport al României.

Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)

Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare propune măsuri în domeniile cercetării, dezvoltării și inovării/specializării inteligente și în domeniul digitalizării, finanțate fie prin granturi, fie prin instrumente financiare cu respectarea regulilor de ajutor de stat, după caz, pentru a răspunde provocărilor identificate la nivel național.

Programul Operațional Sănătate (POS)

Programul Operațional Sănătate 2021-2027 este un document strategic de programare care acoperă o serie amplă de domenii, precum: medical, social, energie, CDI și TIC, obiectivul acestuia fiind de a contribui la strategiile elaborate în domeniile de resort, considerând astfel obiectivele și prioritățile specifice tematiche selectate în funcție de nevoile naționale, regionale, județene și locale.

Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO)

Programul Operațional Educație și Ocupare prezintă o viziune integrată privind accesul la învățământ și accesul pe piața muncii, propunându-și să modernizeze instituțiile și serviciile oferite pieței muncii, să promoveze participarea echilibrată, după gen, pe piața muncii, să asigure echilibrul dintre viața profesională și cea personală, dar și să ducă la o mai bună adaptare a lucrătorilor la schimbările rapide de pe piața muncii.

Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)

Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială are o importantă componentă socială, cu mai multe obiective, precum: creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, creșterea calității serviciilor sociale, reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile, creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a răspunde la nevoile populației vulnerabile, creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității într-un mod participativ.

De asemenea, POIDS se adresează unei categorii extinse de grupuri vulnerabile: persoane din mediul rural, familii monoparentale, persoane fără locuință, familii cu o situație materială precară, emigranți, persoane cu dizabilități, vârstnici, victime ale violenței domestice, etc.

Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT)

Programul Operațional Asistență Tehnică are drept scop continuarea abordării din perioada 2014-2020, respectiv finanțarea din POAT a măsurilor orizontale și a asistenței tehnice pentru programele operaționale gestionate de MFE care nu vor avea axă proprie de asistență tehnică, respectiv PODD, POCIDIF, POS, POIDS și POAT. Acest mecanism permite implementarea eficace a asistenței tehnice, în sensul în care elimină riscul de duplicare a funcțiilor de evaluare, monitorizare, verificare cereri de rambursare și achiziții pentru proiectele de asistență tehnică implementate.

I.3.3. Strategii Relevante la Nivel Regional

Programul Operațional Regional pentru Regiunea Nord – Vest 2021-2027

Strategia POR Nord Vest reflectă orientările politicii de coeziune a Uniunii Europene pentru perioada 2021-2027 și a fost elaborată luând în considerare nevoile și provocările existente la nivelul regiunii, precum și concluziile Raportului de țară din 2019 pentru România.

Viziunea strategică a PR NV urmărește ca REGIUNEA NORD - VEST să devină una dintre cele mai dinamice regiuni europene în ceea ce privește creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei, valorificând diversitatea locală și stimulând inovarea în vederea diminuării disparităților și creșterii standardului de viață. PR NV contribuie la îndeplinirea obiectivelor regionale de dezvoltare stabilite în PDR NV 2021-2027 și în RIS3 NV. Dezvoltarea sustenabilă și reziliență, în deplin acord cu obiectivele de mediu și climă asumate la nivel european, reprezintă un aspect transversal care definește strategia și intervențiile PR NV. Acțiunile finanțate vor urmări sustenabilitatea ecologică / de mediu prin design, integrând de la început considerentele legate de mediu. Proiectele vor fi încurajate să identifice și să ia în considerare eventualele provocări și să aleagă opțiunile de implementare care contribuie la regenerarea mediului și la neutralitatea climatică, precum și managementul durabil al resurselor și la refacerea și protejarea ecosistemelor.

Obiective strategice de dezvoltare

OST 1: Dezvoltarea avantajelor competitive ale regiunii prin inovare și investiții în domeniile de specializare inteligentă. Regiunea Nord - Vest este încadrată în categoria inovatorilor emergenți din UE, iar ecosistemul său de inovare este insuficient dezvoltat

OST 2. Transformarea economiei și administrației, prin digitalizare REGIUNEA NORD - VEST are o performanță slabă în ceea ce privește digitalizarea întreprinderilor.

OST 3: Promovarea eficienței energetice

Performanța energetică a clădirilor din mediul urban este foarte scăzută, ceea ce contribuie la deteriorarea mediului înconjurător.

OST 4. Îmbunătățirea infrastructurii verzi urbane

Lipsa spațiilor verzi afectează negativ calitatea mediului de locuit

OST 5. Dezvoltarea mobilității urbane durabile

Transportul public reușește cu greu să deservească nevoile populației iar deplasările

nemotorizate sunt reduse.

OST 6: Creșterea conectivității regionale și a siguranței pe drumurile publice

Infrastructura rutieră insuficient dezvoltată și deteriorată afectează calitatea transportului inter și intra-regional

OST 7: Îmbunătățirea accesului echitabil la educație, formare profesională și învățământ terțiar de calitate, precum și la centre de agrement incluzive

Infrastructura de educație preuniversitară este neadaptată și neaccesibilizată.

OST 8: Dezvoltarea economică și socială a regiunii, utilizând resursele turistice, naturale și de patrimoniu existente, precum și prin acțiuni de regenerare urbană

O bună parte a obiectivelor de patrimoniu cultural necesită conservare, protejare sau investiții

Dezvoltarea urbană integrată

Dezvoltarea economică este dezechilibrată, iar orașele medii și mici nu reușesc să valorifice potențialul economic local.

Dezvoltarea rurală integrată

Conectivitatea este redusă, serviciile publice sunt deficitare, iar patrimoniul cultural și turistic sunt insuficient valorificate

Planul de Dezvoltare al Regiunii Nord-Vest 2021-2027

Obiectiv general: Creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei regionale, valorificând diversitatea locală și stimulând inovarea, în vederea diminuării disparităților intra- și inter-regionale și creșterea standardului de viață.

Obiectivul specific 1: Economie competitivă, bazată pe inovare și digitalizare

Obiectivul specific 2: Capital uman și social dezvoltat

Obiectivul specific 3: Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv

Obiectivul specific 4: Mediu natural valorificat responsabil

Obiectivul specific 5: Conectivitate fizică și digitală ridicată

Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Nord - Vest 2021-2027

Regiunea de dezvoltare Nord-Vest va depăși până în anul 2030 statutul de inovator emergent printr-o economie tehnologic competitivă, companii care utilizează soluții digitale de vârf, acțiuni sustenabile, un ecosistem colaborativ și prin susținerea inovatorilor și a inovării.

Viziunea privind dezvoltarea economiei în regiunea de dezvoltare Nord-Vest, în conformitate cu principiile specializării inteligente, ia în considerare identificarea unor modalități concrete de deblocare a creșterii economice bazate pe capacitatea de inovare și integrează principiile economiei verzi și a creșterii sustenabile. Chiar dacă regiunea este a doua cea mai competitivă regiune din România, din perspectiva Indicelui de Competitivitate Regională, și se află pe locul doi la nivel național din perspectiva infrastructurii de cercetare-dezvoltare și a rezultatelor activității de cercetare, aceasta continuă să facă parte din categoria inovatorilor emergenți la nivel european. Principalele cauze sunt legate de lipsa acută a finanțării domeniul CDI și a

resurselor umane, precum și de rezultatele slabe ale colaborării dintre mediul de afaceri și cel de cercetare, inclusiv în ceea ce privește inadecvarea infrastructurii de transfer tehnologic. Perspectiva pe termen lung este în armonie cu viziunea strategică de dezvoltare a regiunii cu raportare la anul 2034, respectiv cu obiectivele strategice de dezvoltare pe termen lung la nivel regional, așa cum apar ele în Planul Regional de Dezvoltare Transilvania Nord 2020 și strategia aferentă acestuia. Pentru o legătură și mai strânsă cu documentul de planificare strategică generală la nivel regional, dar și pentru a oglindi prioritățile și țintele strategice de la nivelul Uniunii Europene, viziunea subliniază importanța creșterii standardului de viață, a numărului și calității locurilor de muncă, precum și veniturilor populației.

În vederea atingerii acestei viziuni, resursele și investițiile trebuie orientate către acele domenii prioritare care au impact maxim asupra economiei regionale, conducând la transformare și regenerare economică, cu accent pe utilizarea noilor tehnologii. De asemenea, în aceste domenii trebuie operaționalizate mecanismele de stimulare, generare și aplicare a inovării. În paralel, trebuie întărite conexiunile specifice inovării, ținând cont nu numai de obiectivele de dezvoltare economică, ci și de nevoile societății în general.

Obiective strategice

Os. 1 Transformarea structurală a economiei prin inovare bazată pe noi tehnologii pentru a răspunde principalelor provocări societale și economice, având la bază principiile sustenabilității și ale economiei circulare

Os. 2 Dezvoltarea ecosistemului regional de inovare și conectarea acestuia la rețele naționale, europene și globale

Os. 3 Dezvoltarea capacității de cercetare și de valorificare a rezultatelor cercetării în vederea creșterii gradului de inovare

Os. 4 Valorificarea avantajelor digitalizării atât în sectorul public cât și în mediul privat.

I.3.4. Contextul la Nivelul Județului

Strategia de dezvoltare a Județului Satu Mare 2021-2030

Viziune 2030 Județul Satu Mare: Zonă atractivă pentru locuire și turism, cu un nivel ridicat al calității vieții într-un mediu ospitalier și durabil, care oferă oportunități valoroase pentru asigurarea unui cadru economic competitiv.

Sunt definite 3 priorități de dezvoltare:

- îmbunătățirea calității vieții locuitorilor
- valorificarea potențialului turistic
- creșterea competitivității economice

Obiective specifice:

- OS1: economie durabilă și rezilientă, susținută de tehnologii inovative
- OS2: Mediu natural și antropoc protejate, peisaj și patrimoniu cultural puse în valoare

- OS3: Conectivitate teritorială îmbunătățită, infrastructură de bază pentru locuire și activități economice dezvoltate
- OS4: Servicii de sănătate și educație performante, incluziune și protecție socială
- OS5: Servicii publice de calitate ridicată, de capacitate administrativă ridicată

Strategia de Marketing al județului Satu Mare

Strategia de marketing își propune atragerea investițiilor directe străine și autohtone. Se estimează că investițiile directe mărite se vor traduce direct în creștere economică, măsurate în PIB și PIB pe cap de locuitor.

Creșterea economică este monitorizată și înregistrată în permanență la nivel județean și național de către Institutul Național de Statistică, iar la nivel național și European de către Eurostat. Prin urmare, există surse de monitorizare permanente în vederea stabilirii îndeplinirii obiectivelor economice, dar și informații pentru ajustare în cazul în care nu se realizează aceste obiective.

Consecințele pozitive ale realizării obiectivelor economice vor include următoarele:

- continuă creștere a câștigurilor medii brute și a venitului mediu pe gospodărie;
- continuă creștere a numărului persoanelor angajate pe fondul unei scăderi progresive a șomajului (contribuind astfel la obiectivul vizând populația);
- continuă creștere a turismului de afaceri (contribuind astfel la atingerea obiectivului turistic).

Strategia pentru Valorizarea Turistică a Patrimoniului Județului Satu Mare

Obiectivul general: Întărirea impactului economic al turismului în termeni de cheltuieli locale, investiții și creare de locuri de muncă.

Priorități de dezvoltare:

- Creșterea vizibilității județului Satu Mare ca destinație turistică la nivelul piețelor țintă și în mod specific ca o destinație turistică
- Îmbunătățirea legăturilor de transport între județul Satu Mare și piețele țintă
- Asigurarea unei capacități corespunzătoare a structurilor cu funcții de cazare de bună calitate, pentru a răspunde cererii pieței țintă

Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor

Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor reprezintă un instrument de planificare esențial pentru asigurarea la nivel local a unui management performant al deșeurilor, cu un impact cât mai redus asupra mediului și a sănătății umane, cu un consum minim de resurse și energie, prin aplicarea la nivel operațional al ierarhiei deșeurilor implicând: prevenirea generării deșeurilor, pregătirea pentru reutilizare, reciclarea, recuperarea și, ca ultimă opțiune preferabilă, eliminarea (incluzând depozitarea și incinerarea fără recuperarea energetică).

La nivel național au fost revizuite la momentul actual documentele strategice privind gestionarea deșeurilor prin:

- Hotărârea de Guvern nr. 870/2013 - Strategia Națională privind Gestionarea Deșeurilor;
- Hotărârea de Guvern nr 942/2017 - Planul Național privind Gestionarea Deșeurilor.

Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor (SNGD) stabilește politica și obiectivele strategice ale României în domeniul gestionării deșeurilor pentru perioada 2014-2020. Strategia Națională privind Gestionarea Deșeurilor a creat cadrul potrivit realizării responsabilităților asumate de România, prin prezentarea acțiunilor necesare în vederea planificării și atingerii obiectivelor în domeniul deșeurilor. Pe de altă parte principalele obiective ale Planului Național de Gestionare a deșeurilor (PNGD) constau în caracterizarea situației actuale în domeniu, identificarea problemelor care conduc la managementul inefficient al deșeurilor, stabilirea obiectivelor și țăintelor la nivel național și identificarea necesităților investiționale.

Principalele obiective ale PJGD Satu Mare sunt:

- prezentarea situației actuale în domeniul gestionării deșeurilor la nivelul județului Satu Mare: cantități de deșeuri generate și gestionate, instalații existente, identificarea problemelor care cauzează un management inefficient al deșeurilor;
- prognoza generării deșeurilor, alternative de gestionare a deșeurilor (doar pentru deșeurile municipale), stabilirea, pe baza prevederilor legale și a obiectelor stabilite prin PNGD și SNGD, a obiectivelor și țăintelor pentru categoriile de deșeuri care fac obiectul planificării la nivel județean;
- stabilirea unor măsuri de prevenire a generării deșeurilor, în baza măsurilor propuse în Programul Național de Prevenire a Generării Deșeurilor (PNPGD);
- definirea obiectivelor și țăintelor județene în conformitate cu obiectivele și țăintele din Planului Național de Gestionare a Deșeurilor, precum și cu obiectivelor și țăintelor existente la nivel european;
- Conformarea cu politica de deșeuri și atingerea țăintelor propuse;
- Bază pentru dezvoltarea sistemului de management al deșeurilor existent și a unei infrastructuri care să permită realizarea țăintelor județene propuse;
- Stabilirea necesarului de infrastructură și echipamente caracteristice pentru gestionarea deșeurilor;
- Stabilirea măsurilor care trebuie luate pentru îmbunătățirea condițiilor de mediu în cazul pregătirii pentru reutilizare, reciclare, valorificare și eliminare, precum și o evaluare a modului în care planurile vor ajuta la punerea în aplicare a obiectivelor și dispozițiilor Legii nr. 211/2011;
- Identificarea necesităților investiționale în domeniul gestionării deșeurilor municipale.

I.3.5. Strategii Relevante la Nivel Local

PMUD Satu Mare 2023 – 2023

Obiectivul principal: Dezvoltarea unui sistem de transport eficient, durabil, integrat și sigur, care să susțină dezvoltarea economică și socială a municipiului.

Obiective strategice:

- **Accesibilitate:** Asigurarea de opțiuni de transport pentru toți cetățenii, astfel încât aceștia să poată accesa destinațiile și serviciile esențiale în mod convenabil și eficient.
- **Siguranță și securitate:** Îmbunătățirea condițiilor de siguranță și securitate pentru toți utilizatorii sistemului de transport și pentru comunitatea în general. Se urmărește reducerea accidentelor și crearea unui mediu sigur pentru deplasare.
- **Mediu sănătos:** Reducerea poluării atmosferice și fonice, a emisiilor de gaze cu efect de seră și a consumului de energie în cadrul sistemului de transport. Se dorește protejarea mediului înconjurător și îmbunătățirea calității aerului.
- **Eficiența economică:** Îmbunătățirea eficienței și rentabilității transportului de persoane și mărfuri. Se propun soluții pentru a optimiza costurile și a reduce timpii de călătorie și de transport al mărfurilor.
- **Calitatea mediului urban:** Creșterea atractivității și calității mediului urban și a peisajului urban, în beneficiul cetățenilor, economiei și societății în ansamblu. Se urmărește crearea unui mediu urban plăcut și prietenos, care să contribuie la bunăstarea comunității.

Strategia Energetică a Municipiului Satu Mare

Strategia Energetică a Municipiului Satu Mare se concentrează pe măsurile menite să reducă emisiile de CO₂ și consumul de energie la utilizatorii finali și să includă acțiuni care să vizeze, atât sectorul public cât și cel privat.

Să satisfacă în perioada următoare, dar și pe termen lung cererea de energie electrică și de gaze naturale, la un preț cât mai scăzut, în condiții de siguranță și calitate, cu impact redus asupra climei și mediului.

Obiectivele principale ale Strategiei energetice sunt:

- Limitarea schimbărilor climatice, a costurilor și efectelor sale negative pentru societate și mediu;
- Asigurarea că sistemul de transport satisface nevoile economice, sociale și de mediu ale societății/ comunității, minimizând impactul nedorit asupra economiei, societății și mediului;
- Promovarea modelelor de producție și consum durabile;
- Îmbunătățirea managementului și evitarea supraexploatării resurselor naturale, recunoscând valoarea serviciilor ecosistemelor;
- Promovarea unei bune sănătăți publice în mod echitabil și îmbunătățirea protecției împotriva amenințărilor asupra sănătății;

- Crearea unei societăți a incluziunii sociale prin luarea în considerare a solidarității între și în cadrul generațiilor, asigurarea securității și creșterea calității vieții cetățenilor ca o condiție pentru păstrarea bunăstării individuale.
- Analiza distribuției și consumului actual de energie electrică, termică și combustibil la nivelul Municipiului Satu Mare;
- Prezentarea surselor clasice de energie electrică și termică exploatate în teritoriul județului;
- Estimarea potențialului de reducere a consumurilor de combustibili și energie și, implicit, a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES);
- Identificarea potențialului surselor regenerabile de energie din municipiu (zone și resurse);
- Corelarea zonelor identificate ca având potențial de producere a energiei din surse regenerabile de energie cu planul municipal de amenajare a teritoriului.

Municipiul Satu Mare intenționează să obțină o reducere a emisiilor de CO₂ cu 40 % până în anul 2030, comparativ cu nivelul din 2008. Ținta este stabilită ca și țintă absolută, de vreme ce populația totală nu se așteaptă să sufere modificări semnificative până în anul 2030.

Obiective strategice propuse:

- 1) **OS1.** Consolidarea echipei de management energetic urban;
- 2) **OS2.** Renovarea aprofundată a cel puțin 50% din suprafața total desfășurată a clădirilor publice, până în 2030, cu un impact în reducerea consumului total de energie în clădirile publice de minim 50% și atingerea țintei în procent de 20% până în 2025;
- 3) **OS3.** Renovarea aprofundată a cel puțin 10% din suprafața total desfășurată actuală a clădirilor rezidențiale de locuințe colective, până în 2030, cu un impact în reducerea necesarului energetic de încălzire și răcire cu minim 10%;
- 4) **OS4.** Reducerea numărului actual de consumatori vulnerabili de energie, definiți conform legislației în vigoare, la un procent de până la 20% față de nivelul actual, până în anul 2030;
- 5) **OS5.** Modernizarea completă pe tehnologie LED până în 2030 a sistemului de iluminat public stradal existent și reducerea consumului specific de energie cu peste 60% față de nivelul din 2008;
- 6) **OS6.** Modernizarea și înlocuirea flotei auto pentru transportul public local și a administrației locale, astfel încât până în anul 2030, peste 80% din vehicule vor fi cu emisii reduse, de tip electric, cu hidrogen sau gaz natural comprimat;
- 7) **OS7.** Asigurarea consumului de energie electrică, termică în obiectivele publice și pentru mobilitatea flotei auto a Primăriei și de transport public local din surse regenerabile locale, în proporție de minim 15% până în 2030;

- 8) **OS8.** Susținerea și stimularea mediului de afaceri în tranziția energetică spre decarbonizare, pentru accesarea de finanțări nerambursabile, prin apelurile care vor fi disponibile (PODD, POR, Fondul de modernizare 10d, Fondul de inovare 10c, fonduri norvegiene etc.), pentru reducerea consumului energetic din mediul industrial și de servicii cu minim 15%, respectiv creșterea aportului de alimentare cu energie din surse regenerabile locale cu până la minim 15%, față de nivelul de consum din 2008, până în 2030.

Strategia de dezvoltare a domeniului social în municipiul Satu Mare 2021-2027

Municipiul Satu Mare are un sector social puternic, eficient și eficace, interconectat cu alte sectoare (educațional, sanitar, de ocupare, justiție, mediul de afaceri, societatea civilă) care este capabil să coordoneze și să asigure intervenții țintite care răspund în mod adecvat principalelor nevoi ale grupurilor vulnerabile din Satu Mare, determinând incluziunea socială a acestora.

Viziune: Persoanele, familiile și comunitățile vulnerabile din punct de vedere social sunt sprijinite pentru a-și atinge potențialul maxim de independență în a-și asigura un trai decent, urmărind constant promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială.

În cadrul strategiei sunt stabilite 2 obiective strategice:

Obiectivul strategic A: Dezvoltarea de parcursuri (trasee) integrate de asistență și suport pluri-actori pentru incluziune socială.

Obiectivul strategic B: Implicarea comunității și mobilizarea resurselor comunitare.

I.4. Procesul de Consultare și Implicare a Factorilor Interesați

Creșterea transparenței și implicarea cetățenilor în procesul de luare a deciziilor publice reprezintă un element fundamental al bunei guvernări, iar România și-a asumat acest angajament prin semnarea Pactului pentru o guvernare deschisă și a unei serii de documente legislative. Pe lângă obligația de a informa cetățenii cu privire la deciziile administrative, este necesar să se dezvolte o cultură a dialogului și a consultării cu cetățenii, ale cărei rezultate trebuie să fie încorporate în deciziile care afectează dezvoltarea comunității.

Participarea activă a cetățenilor la punerea în aplicare și monitorizarea orientărilor și priorităților de dezvoltare ale municipiului lor este, de asemenea, esențială pentru o relație de lucru eficientă între administrație și cetățeni. Cu cât cetățenii sunt mai implicați în viața municipiului lor, cu atât acesta va deveni mai atractiv, mai competitiv și mai dezvoltat.

O comunitate angajată se bazează pe încredere. La nivel național, implicarea cetățenilor în deciziile administrative și vizibilitatea documentelor de strategie locală sunt scăzute, motiv pentru care se recomandă măsuri de îmbunătățire a comunicării și a deschiderii din partea administrațiilor locale. Simpla încurajare a participării active nu este o strategie eficientă pe termen lung, dacă nu este urmată de dovezi de analiză și integrare a propunerilor.

Formularea strategiei integrate de dezvoltare urbană a este rezultatul unui proces participativ, care implică factorii de decizie, oamenii de afaceri, asociațiile și organizațiile non-guvernamentale, cetățenii, în vederea stabilirii unor direcții prioritare pentru dezvoltarea orașului în orizontul de timp 2023-2030.

Creșterea transparenței și implicarea cetățenilor în luarea deciziilor publice este elementul de bază al unei bune guvernări, angajament asumat de către România prin semnarea Pactului pentru o guvernare deschisă și o serie de documente legislative. Dincolo de obligativitatea informării cetățenilor cu privire la deciziile administrative, este necesară dezvoltarea unei culturi a dialogului și consultării cetățenilor, al căror rezultat să fie integrat în deciziile care privesc dezvoltarea comunității.

Asociația Internațională pentru Participarea Publică (IAPP) descrie trei niveluri de participare activă:

Implicarea publicului în elaborarea politicilor publice, un proces gestionat de autorități pentru a se asigura că opiniile diferitelor părți interesate sunt considerate, armonizate și integrate în produsul final.

Parteneriatele public-private, prin care instituția publică se angajează în colaborare și parteneriat cu diferiți actori din comunitate, în fiecare etapă a dezvoltării politicilor publice, de la identificarea și selectarea alternativelor, până la implementarea, monitorizarea și evaluarea acestora.

Delegarea responsabilităților legate de implementarea politicilor publice, unor grupuri interesate din comunitate, care primesc puterea, precum și responsabilitatea de a atinge obiectivele asupra cărora a fost convenit, contribuind la crearea unei comunități puternice.

O comunitate implicată se construiește pe încredere. La nivel național, implicarea cetățenilor în deciziile administrative și gradul de informare cu privire la documentele strategice locale sunt reduse, fiind recomandate măsuri pentru o mai bună comunicare și deschidere din partea administrațiilor locale. Simpla încurajare a implicării active nu este o strategie eficientă pe termen lung, dacă nu este urmată de demonstrare a analizării și integrării propunerilor.

Implicarea cetățenilor în deciziile administrative la nivel național este redusă, fiind necesare măsuri pentru o mai bună comunicare și deschidere din partea administrațiilor locale. Simpla încurajare a implicării active nu este o strategie eficientă pe termen lung, dacă nu este urmată de o demonstrare a analizării și integrării propunerilor. În ceea ce privește gradul de informare al cetățenilor cu privire la prevederile Planului urbanistic general și al Strategiei de dezvoltare urbană.

Astfel, prin intermediul elaborării Strategiei integrate de dezvoltare urbană pentru 2023-2030 a fost acordată o importanță ridicată creșterii nivelului de implicare cetățenească și al gradului de informare al cetățenilor. În acest scop, au fost aplicate o serie de instrumente participative, descrise în continuare, care să asigure o bună informare și un nivel înalt și constant de implicare a cetățenilor în implementarea și monitorizarea strategiei. Pentru asigurarea

reflectării corecte a nevoilor, provocărilor și obiectivelor prioritare de la nivelul fiecărui sector analizat, au fost aplicate următoarele instrumente de consultare publică:

I.4.1. Cercetare Sociologică

A fost realizat o cercetare sociologică în 2021 prin metoda focus grup, cu scopul de a implica locuitorii Municipiului în procesul de elaborare a strategiei.

Interviurile focus grup au avut o durată între 1,5 – 2 ore, iar ghidurile de interviuri sunt anexate prezentei strategii.

Mai jos prezentăm rezultatele evaluării interviurilor focus grup.

Conform așteptărilor am primit o serie de observații și propuneri în ceea ce privește problemele constatate de către locuitori/antreprenori și o serie de propuneri privind remedierea acestora, sal cel puțin direcția în care ar trebui Municipality să aloce resursele necesare remedierii acestor probleme/trasarea direcțiilor de dezvoltare la nivelul Municipiului.

Conform celor formulate de către participanți, se pot delimita foarte clar 3 teme principale:

- Infrastructura rutieră (inclusiv parcarile, infrastructura pietonală și ciclistă)
- Calitatea vieții cotidiene (în ceea ce privește investițiile ce privesc în mod direct sau indirect calitate vieții în municipiu)
- Infrastructura socio-culturală

1. Infrastructura rutieră

Având în vedere numărul mare de autoturisme utilizate în Municipiu, această problemă este de rangul întâi la nivel național, și se regăsește desigur și în Municipiul Satu Mare. Cu infrastructura rutieră "moștenită" a municipiului în ceea ce privește structura orașului, lățimea drumurilor posibilitățile autorităților competente este una foarte limitată, ca urmare este necesar mai multă creativitate conform opiniilor participanților pentru a găsi o modalitate de dezvoltare a infrastructurii cu limitele ei, respectiv găsirea unei soluții sustenabile și peste generația noastră. În acest sens, pe lângă generalități, au fost formulate și idei/soluții/propuneri concrete din partea participanților :

- Construirea de pasaje supraterrane pentru pietoni/bicicliști în zona Burdea, Crinul
- Realizare de piste de biciclete care să interconecteze cartierele cu centrul municipiului
- Realizare de parcuri suterane/supraterrane la marginea orașului, tip P+R, unde transportul comun / pistele de bicicletă/trotinetă ar trebui să preia rolul principal

2. Calitatea vieții

În ceea ce privește viața de zi cu zi a locuitorilor, este foarte important ca locuitorii să poată să-și petreacă timpul liber în condiții cât mai optime. În percepția oamenilor, statutul de municipalitate, să fii locuitorul unei municipii ar trebui să reprezinte o gamă largă de posibilități de a petrece timpul liber la o calitate superioară.

Dar tot aici se includ și reabilitarea clădirilor publice monument istoric, cu destinații de servicii publice culturale/sociale.

3. Infrastructura socio-culturală și administrativă

Majoritatea persoanelor implicate consideră că în acest context reabilitarea/modernizarea acestor instituții este foarte importantă. În primul rând ar trebui reabilitate și modernizate aceste clădiri, dar pe de altă parte este important ca nu doar cadrul (clădirea în sine), dar și conținutul (serviciile oferite) să fie modernizate/accesibilizate din perspective utilizatorilor. Aceasta înseamnă o deschidere mult mai vizibilă către cetățeni, ca locuitorii să aibă sentimentul că cei care lucrează acolo sunt pentru ei/pentru locuitorii Municipiului.

Pe de altă parte înseamnă și digitalizarea serviciilor (desigur în limitele tehnice de azi), cu acces rapid și nemijlocit la serviciile administrației publice locale.

I.4.2. Colectare de Provocări și Soluții (platforma Citadini.ro, Facebook)

Platforma **citadini.ro** a fost elaborată pentru a sprijini dezvoltarea urbană și este o platformă digitală de conectare și colaborare pentru specialiști și pasionați de dezvoltare urbană și regională din România, prin intermediul căreia, cetățenii pot trimite provocări urbane, precum și sugestii pentru a le aborda și pentru a îmbunătăți calitatea vieții urbane din țară. Platforma este dezvoltată pentru a încuraja accesul și contribuțiile, prin instrumentele furnizate, atât pentru actorii care lucrează în domenii relevante pentru dezvoltarea politicii urbane (factorii de decizie, planificatorii urbani, economiști, arhitecți etc.), cât și pentru cetățenii interesați de dezvoltarea orașului și grupuri de inițiativă care susțin proiecte urbane.

Platforma pune la dispoziția utilizatorilor documente strategice, analize, studii de caz și modele de bune practici de dezvoltare urbană din România. Cu ajutorul acestei platforme sunt organizate consultări și dezbateri publice pe subiecte relevante, precum și o serie de oportunități pentru cei interesați să se implice mai mult în procesul de elaborare a Politicii Urbane a României.

Până în prezent, cu ajutorul platformei au fost stabilite cinci obiective prioritare, general aplicabile în cadrul politicii urbane în România pentru autoritățile naționale pentru transformarea efectivă a orașelor în a) verzi și reziliente, b) competitive și productive, c) echitabile și incluzive, d) bine guvernate, având în vedere efectul lor multiplicator, coerența cu sursele de finanțare naționale și fondurile Europene, capacitatea de a produce beneficia asociate și contribuția simultană la mai multe dintre cei patru piloni vizați. Aceste cinci obiective prioritare sunt următoarele:

- Obiectivul prioritar 1: Sustenabilitatea spațială
- Obiectivul prioritar 2: Crearea de orașe propice locuirii și inteligente din punct de vedere climatic prin dezvoltarea infrastructurii verzi-albastre pentru a atenua și a se adapta la riscurile urbane

- Obiectivul prioritar 3: Intensificarea activității economice prin oferirea unor condiții de trai prielnice, creșterea ofertei locurilor de muncă și îmbunătățirea accesului la centre de afaceri bine deservite
- Obiectivul prioritar 4: Îmbunătățirea condițiilor de viață, în special prin creșterea accesului la locuințe și servicii publice
- Obiectivul prioritar 5: Îmbunătățirea capacității sectorului public și a cooperării între jurisdicții și sectoare (domenii).

1.4.3. Consultările Tematice

Aceste consultări tematice au fost realizate cu actori ai societății civile, având ca scop validarea ipotezelor analizei-diagnostic, precum și identificarea problemelor și provocărilor la nivel sectorial și propunerea unor soluții sau idei de proiecte.

Conform celor prezentate mai sus, în procesul de elaborare a Strategiei au fost realizate interviuri focus grup pentru evaluarea percepțiilor cu privire la problemele comunităților/diferitelor grupuri sociale (locuitorii Municipiului, antreprenori). Conform normelor metodologice cu privire la interviurile focus grup, avantajele acestei metode constă în primul rând în faptul că permite focalizarea pe o anumită temă / pe anumite aspecte și prin interacțiunea generată este adecvată pentru consultări tematice.

Rolul acestor consultări este dezbateră soluțiilor propuse pentru rezolvarea unor probleme, conștientizarea în rândul populației a direcțiilor strategice conturate, a planurilor propuse pe termen mediu și lung din partea conducerii comunității. Prin interviurile focus grup au fost colectate percepțiile locuitorilor / antreprenorilor din Municipiu asupra problemelor constatate, dar și dezbateră direcțiilor strategice conturate. Prin aceste consultări am avut posibilitatea de a aprofunda discuțiile pe temele propuse și de a dezbate obiectivele strategice propuse bugetare participativă are ca principal scop implicarea activă a cetățenilor într-un proces de deliberare și de decizie pentru stabilirea modalității optime de cheltuire a unei părți din bugetul local.

1.4.4. Bugetare Participativă

Bugetarea participativă reprezintă un mecanism (sau un proces) prin care populația decide sau contribuie în luarea deciziei cu privire la destinația unei părți sau a tuturor resurselor publice disponibile și împuternicește cetățenii să aloce porțiuni din bugetele publice într-un mod care să se potrivească cel mai bine nevoilor lor.

Bugetarea participativă constituie un instrument inovator pentru promovarea unei democrații incluzive, precum și pentru modernizarea și creșterea capacității de răspundere a autorităților publice locale.

Implementarea bugetării participative urmărește respectarea următoarelor principii:

- Transparența – garantarea accesului la informații tuturor cetățenilor interesați și derularea unui proces decizional cât mai transparent;

- Incluziunea – favorizarea unui cadru care să permită participarea tuturor cetățenilor interesați prin eliminarea oricăror obstacole din procesul de participare;
- Echitatea – procesul decizional de alocare a unei părți din bugetul local pentru investiții este accesibil tuturor persoanelor, indiferent dacă în trecut au fost discriminați pe considerente etnice, de gen, religie, de vârstă, de dizabilitate, de statut socioeconomic, de marginalizare spațială, deciziile fiind în interesul tuturor;
- Comunitatea – apropierea comunității pentru bunăstarea generală comună.

În funcție de decizia la nivelul comunității, există programe de bugetare participativă care se concentrează pe investiții, lucrări publice, precum și programe concentrate pe bugetare tematică, în funcție de domeniul de intervenție.

Implementarea și derularea mecanismului de bugetare participativă este condiționată de următoarele:

- Obținerea sprijinului public pentru implementarea și derularea întregului proces
- Stabilirea procedurilor de lucru
- Promovarea mecanismului de bugetare participativă în rândul cetățenilor
- Asigurarea în cadrul instituției publice a unei capacități suficiente de lucru cu publicul
- Cooptarea cetățenilor în derularea procesului
- Corelarea dintre bugetarea participativă și planificarea strategică și financiară din cadrul instituției publice

Cel mai important beneficiu adus de implementarea mecanismului de bugetare participativă este reprezentat de creșterea responsabilității și transparenței în procesul de guvernare – implicarea activă a cetățenilor ajută la o eficientizare a actului de guvernare, prin cunoașterea reală a problemelor cu care comunitatea se confruntă și prin sprijinirea comunității în vederea rezolvării acestor probleme / necesități. O transparență în actul de guvernare aduce un alt beneficiu, respectiv în conștientizarea, de către cetățeni, a rolurilor și responsabilităților administrației publice locale. Cetățenii sunt informați astfel în legătură cu limitările pe care administrația publică locală le are, care este costul proiectelor publice, ceea ce poate conduce la o guvernare mai aproape de cetățean, contribuind astfel și la o creștere a eficienței actului administrativ. Derularea mecanismului de bugetare participativă contribuie astfel la crearea unei legături de încredere între administrația publică locală și cetățeni, susținând totodată o alocare eficientă a resurselor în funcție de nevoile cetățenilor

1.4.5. Stadiul Implementării Documentațiilor Existente

Proiectele incluse în precedenta Strategie Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Satu Mare sunt finalizate sau se află în curs de implementare, în diferite faze de execuție. Lista acestor proiecte, defalcate pe tipuri de proiecte și surse de finanțare este prezentată în tabelul următor:

NR. CRT.	PROIECTE	SURSE DE FINANȚARE
INVESTIȚII ÎN MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ		
1	Modernizarea și extinderea traseului pietonal și velo Centrul Nou	POR
2	Modernizarea și extinderea traseului pietonal și velo Centrul Vechi	POR
3	Dezvoltarea infrastructurii integrate de transport și mediu: achiziția a 17 autobuze hibrid, contruirea unui terminal transjudețean translocal Str. Fabricii și dezvoltarea sistemului de management al traficului public	POR
4	Amenajare pistă de biciclete Str. Botizului Pod Golescu	POR
5	Amenajare pistă de biciclete Str. Barițiu	POR
6	Crearea de alei pietonale și piste de biciclete	Buget local
INVESTIȚII ÎN ACCESIBILITATE ȘI CONECTIVITATE		
7	Realizarea de parcuri	Buget local
8	Facilitarea accesibilității prin modernizarea străzilor	Buget local/PNDL
9	Construire pod rutier peste râul Someș	PNDL
10	Amenajarea și reconfigurarea intersecțiilor	Buget local
INVESTIȚII ÎN REGENERAREA ZONELOR URBANE		
11	Transformarea zonei degradate Cubic în zonă de petrecere a timpului liber pentru comunitate	POR
12	Reabilitarea/crearea de locuri de joacă	Buget local

13	Modernizarea piețelor agroalimentare	Buget local
INVESTIȚII ÎN SPAȚII VERZI		
14	Transformarea zonei degradate Malurile Someșului în zonă de petrecere a timpului liber pentru comunitate	POR
15	Reabilitarea spațiilor verzi	Buget local
INVESTIȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT		
16	Reabilitare infrastructură educațională Grădinița nr. 29 și Creșa Punguța cu 2 bani	POR
17	Reabilitare infrastructură educațională Grădinița nr. 7	POR
18	Reabilitare infrastructură educațională Liceul Tehnologic Constantin Brâncuși	POR
19	Modernizarea unităților de învățământ	Buget local/PNDL
INVESTIȚII ÎN CULTURĂ, TURISM, CULTE, SPORT		
20	Reabilitarea Sălii Studio al Teatrului de Nord Satu Mare	RO-UA
21	Inființarea unei baze sportive	Buget local
22	Organizarea de evenimente cultural sportive	Buget local/alte surse
INVESTIȚII ÎN ASISTENȚĂ SOCIALĂ		
23	Regenerarea zonei Ostrovului-Centru multifuncțional social	POR
24	Centrul de zi pentru persoane vârstnice Str. Jiului	POCU
25	Inființarea de creșe	Buget local
EFICIENȚĂ ENERGETICĂ		
26	Modernizarea iluminatului public	Buget local/AFM
27	Reabilitarea termică a clădirilor publice	POR
28	Reabilitări clădiri rezidențiale	POR
29	Realizarea de statii de încărcare pentru vehicule electrice	AFM

II. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE ȘI CONTEXTUL URBAN

II.1. Profil Socio-Demografic

Municipiul Satu Mare are o populație de 116.037 locuitori la 1 Ianuarie 2022, fiind un oraș de rang 2, alături de Baia Mare (din Regiunea Nord – Vest). Potrivit legislației, orașele de rang 2 sunt acele „municipii de importanță interjudețeană, județeană sau cu rol de echilibru în rețeaua de localități”.

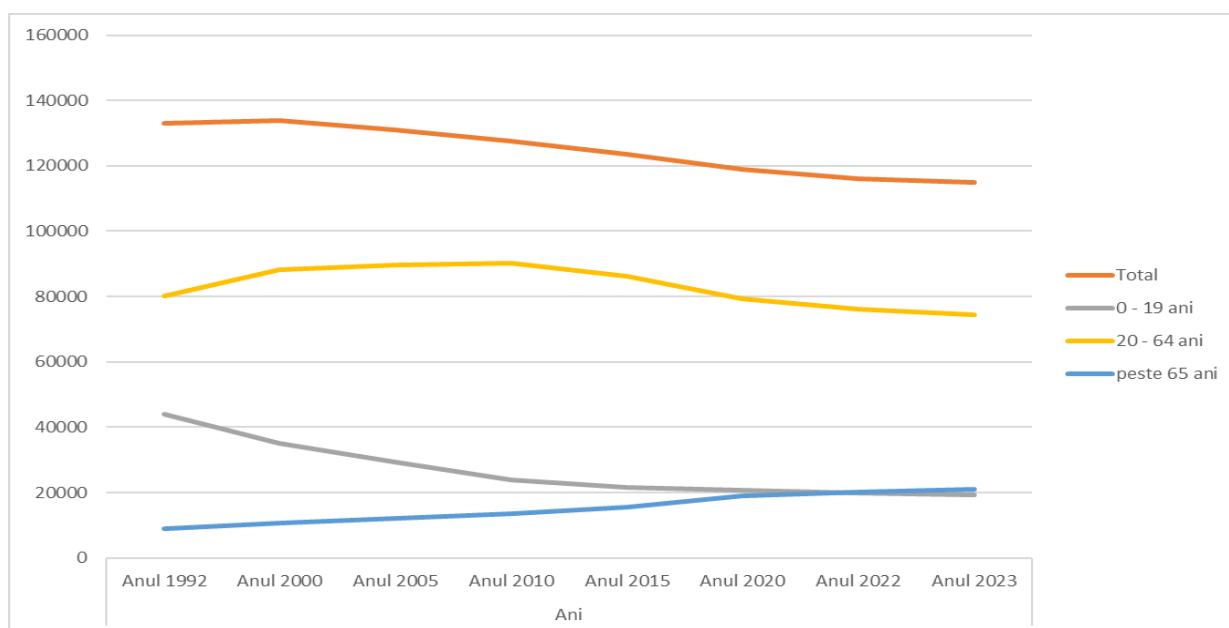
Conform datelor din anul 2022, populația municipiului Satu Mare este de 116.037 locuitori, iar densitatea populației este de 772,03 locuitori / kmp.

	Evoluția populației în Municipiul Satu Mare					
	Anul 1992	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022
Județul Satu Mare	415.244	389.186	387.963	386.649	384.727	<u>381.402</u>
Municipiul Satu Mare	133.066	120.822	119.915	118.932	117.526	<u>116.037</u>

Sursa : Baza de date INS

POPULAȚIA, pe grupe de varsta, Municipiul Satu Mare

Varste si grupe de varsta	Ani							
	Anul 1992	Anul 2000	Anul 2005	Anul 2010	Anul 2015	Anul 2020	Anul 2022	Anul 2023
Total	133.066	133.820	131.146	127.654	123.484	118.932	116.151	114.803
0 - 19 ani	43.950	35.042	29.438	23.807	21.497	20.732	19.924	19.397
20 - 64 ani	80.168	88.094	89.535	90.237	86.342	79.286	76.075	74.473
peste 65 ani	8.948	10.684	12.173	13.610	15.645	18.914	20.152	20.933

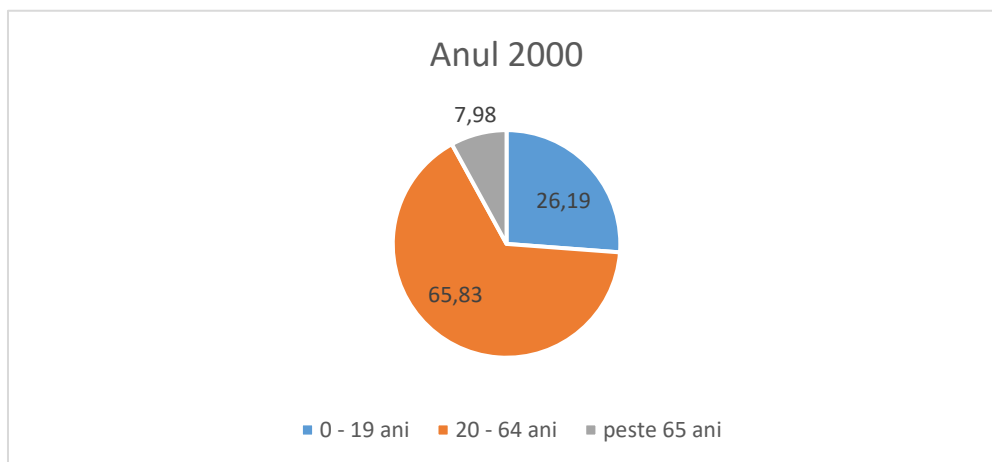

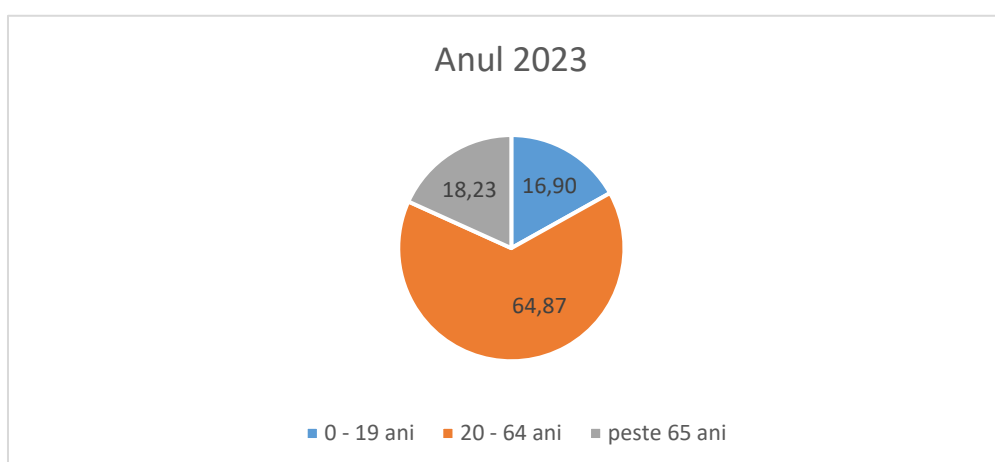
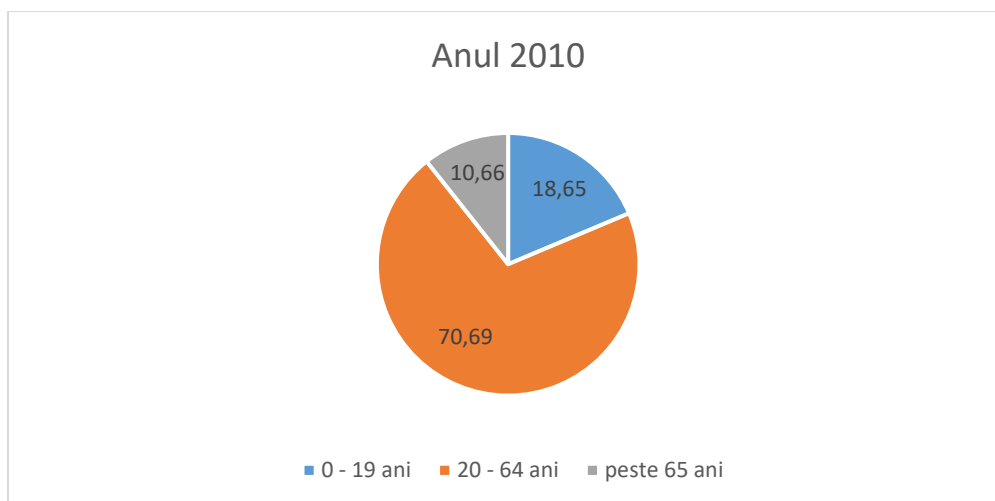
În tabelul și graficul de mai sus este prezentată evoluția numărului populației din municipiu, pe grupe de vârstă pentru perioada 1992 – 2023.

Analizând datele prezentate, se poate constata că populația totală prezintă o scădere continuă respectiv scăderea populației care se încadrează la grupa de vârstă 0-19 ani și creșterea numărului populației din grupa de vârstă de peste 65 ani.

Ponderea procentuală a grupelor de vârstă din totalul populației este prezentată în tabelul și graficele următoare :

Varste si grupe de varsta						
	Anul 2000	Pondere din total populație %	Anul 2010	Pondere din total populație %	Anul 2023	Pondere din total populație %
Total	133.820	100	127.654	100	114.803	100
0 - 19 ani	35.042	26,19	23.807	18,65	19.397	16,90
20 - 64 ani	88.094	65,83	90.237	70,69	74.473	64,87
peste 65 ani	10.684	7,98	13.610	10,66	20.933	18,23

Din datele prezentate, rezultă că există o tendință continuă de reducere procentuală a populației din grupa de vârstă 0-19 ani și creșterea ponderii populației din grupa de vârstă de peste 65 de ani.

Structura pe vârste a populației municipiului, ca și la nivelul țării, poartă amprenta specifică unui proces de îmbătrânire demografică, aceasta însemnând reducerea populației tinere (0-19 ani) și creșterea ponderii populației vârstnice (de peste 65 ani).

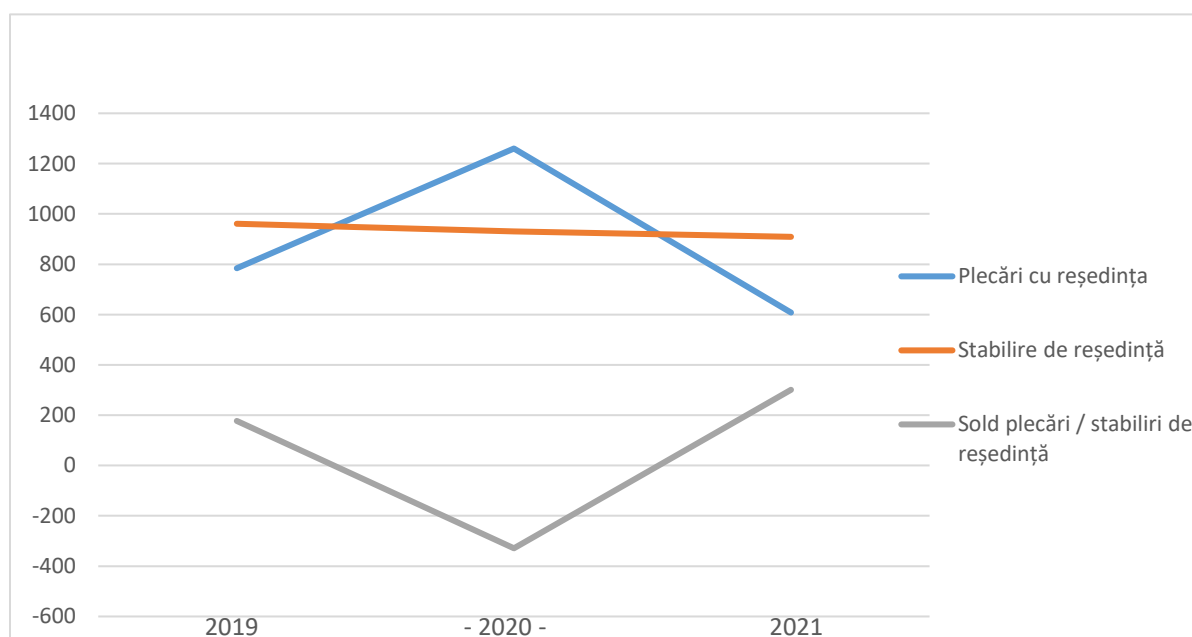
Referitor la componența etnică a municipiului Satu Mare (conform recensământului din anul 2021), majoritatea locuitorilor sunt români (52,44%). Principalele minorități sunt cele de maghiari (30,76%), romi (0,40%) și germani (0,89%). 15,51% din populație face parte din alte etnii sau apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, 41,90% dintre locuitori sunt ortodocși 15,98 % romano-catolici, 15,94 % reformați, 5,51 % greco-catolici și 1,34% penticostali. Pentru 19,33 % din populație nu este cunoscută apartenența confesională sau aparțin de alte religii (conform datelor recensământului din anul 2021). Această diversitate etnică confirmă multiculturalitatea municipiului Satu Mare, aducând mari avantaje locuitorilor, prin schimbul de experiență în diverse domenii, precum cultură, turism, sport.

Mișcarea migratorie: migrația internă și internațională

Totalul populației din municipiul Satu Mare este influențat de migrația internațională, fenomen relativ masiv în anii 2000, care nu poate fi urmărit exact în statistici, din cauza caracterului temporar și a muncii la negru practicate de către mulți dintre cei emigrați. Astfel, statisticile colectate de Institutul Național de Statistică cu privire la migrația internațională sunt cele pentru persoanele care fie și-au schimbat domiciliul din țară în străinătate sau invers, cu acordul autorităților (migrația definitivă), fie și-au înregistrat schimbarea reședinței (migrație temporară), acțiuni care de obicei se întâmplă cu un decalaj de unul sau mai mulți ani după actul propriu-zis al mișcării migratorii.

Analizând soldul de migrație temporară, conform plecărilor și stabilirilor de reședință se constată că aceasta nu are o tendință uniformă, diferă în fiecare dintre anii analizați.

Plecări / Stabiliri de reședință	Ani		
	2019	2020	2021
Plecări cu reședința	784	1260	608
Stabilire de reședință	961	931	909
Sold plecări / stabiliri de reședință	177	-329	301

II.2. Profil Economic

Municipiul Satu Mare în Context Regional

Regiunea NV cuprinde 1.911 de localități din care 15 au rangul de municipiu și 28 de oraș, amplasate inegal în cele 6 județe componente. În județul Satu Mare se găsesc 2 municipii (Satu Mare și Carei) și 4 orașe, indicele de urbanizare fiind de 45,6%, apropiat de Bihor (49,2%), mai mare decât în județele Sălaj și Bistrița Năsăud, dar mai mic decât în Maramureș (57,5%) sau Cluj (66,3%).

Potrivit PDR NV 2021-2027, Satu Mare și Baia Mare reprezintă orașe cu servicii mixte, de importanță sub-regională – Baia Mare și Satu Mare. Baia Mare este legat printr-un flux dominant de Cluj-Napoca, Satu Mare este interconectat cu Oradea. Ambele orașe au o arie de polarizare relativ extinsă. Astfel, municipiul Baia Mare polarizează, prin sinapse locale, întreaga suprafață a județului Maramureș, partea de est a județului Satu Mare și nordul județului Sălaj. Municipiul Satu Mare are o arie de polarizare ce se restrânge la suprafața județului cu același nume

Regiunea este străbătută de 7 drumuri europene, cele mai importante fiind E60 – dinspre Ungaria, care face legătura cu Oradea-Cluj-Brașov și București, E576 - Cluj-Napoca-Dej, E81 – Satu Mare-Zalău-Cluj- Napoca-Brașov-București, E79 – Oradea-Deva, E671 – Oradea-Arad-Timișoara, E58 – Halmeu-Baia Mare- Dej-Bistrița-Vatra Dornei-Suceava-Iași. Infrastructura de drumuri naționale cuprinsă în rețeaua TEN-T centrală se limitează la segmente pe Turda-Sebeș (E81) și Turda-Luna (E60). Pe rețeaua TEN-T globală se regăsesc peste 420 km (E60, E81, E671) care străbat teritoriul regiunii Nord-Vest (Anexa 11.2). Strategia de transport pe termen lung a UE are ca scop consolidarea treptată a infrastructurii în acest sector până în 2050, prin asigurarea accesibilității pentru locuitorii din toate regiunile UE astfel încât aceștia să se afle la o distanță de cel mult 30 de minute, ca timp de deplasare, față de această rețea globală.

PIB și structura economiei municipiului

În intervalul 2012-2019, în termeni nominali, PIB-ul Regiunii Nord-Vest a crescut cu 67,41%, cu o creștere medie anuală de 8,22%, trecând valoarea de 10% în anul 2017, urmând în general dinamica PIB-ului național. Tendința de creștere a PIB regional poate fi observant și în prezent.

Reprezentând 14,3 % din teritoriul țării și 13,11% din populația totală (creștere de la 12,92% în 2012), Regiunea Nord-Vest a contribuit cu 12,23 % la formarea PIB-ului național în anul 2019, ocupând locul 2 la nivel național.

În prezent în Regiunea Nord - Vest, județul Cluj contribuie în proporția cea mai mare la formarea PIB-ului regional (cu o medie de aproape 39%), urmat de județele Bihor (peste 19,6%) și Maramureș (cca 14.4%) .

La nivel anului 2018, regiunea de Nord-Vest a înregistrat o valoare a PIB pe cap de locuitor de peste 9800 euro, ceea ce reprezintă 32% din media UE și 93% din media națională.

Tabel 1. Evoluția PIB regional, euro/locuitor

	2014	2015	2016	2017	2018
EU-28	27.700	29.100	29.300	30.100	31.000
România	7.600	8.100	8.600	9.600	10.500
Nord-Vest	6.700	7.100	7.800	8.900	9.800
Centru	7.000	7.500	8.200	9.100	9.900

Nord-Est	4.600	4.900	5.300	6.000	6.600
Sud-Est	6.800	6.900	7.200	7.900	8.700
Sud-Muntenia	6.400	6.400	6.900	7.400	8.100
București-Ilfov	17.600	19.500	20.200	22.200	24.200
Sud-Vest Oltenia	5.400	5.800	6.200	7.100	7.900
Vest	7.600	8.400	9.200	9.900	10.800

La nivelul regiunii Nord-Vest, tendința ultimilor ani a fost de creștere constantă a indicatorului PIB/loc.

Municipiul Satu Mare este unul dintre principalele motoare economice la nivel județean, aportul firmelor de aici la produsul intern brut al județului fiind cel mai semnificativ, în comparație cu celelalte localități. PIB-ul județului Satu Mare era în anul 2018 de 2.375.000.000 euro, reprezentând 10,2% din PIB-ul regional; reședinței de județ îi revine aproximativ 60% din cifra de afaceri a județului.

Tendința globală a indicatorilor PIB și PIB/locuitor analizați în cazul județului Satu Mare a fost de ușoară creștere, un mic regres înregistrându-se în anii 2009 și 2010 datorită impactului crizei asupra economiei locale.

Activitatea de Cercetare, Dezvoltare și Inovare

Activitatea de cercetare-dezvoltare s-a redus constant, județul Satu Mare, ocupând ultimul loc în cadrul regiunii după indicatorul specific acestui domeniu, respectiv numărul de salariați din acest sector raportat la 10.000 persoane civile ocupate.

Situația critică a sectorului CDI la nivel județean, cu precădere în municipiul Satu Mare ca motor al economiei județene, este o consecință a nivelului scăzut al cheltuielilor efectuate în domeniu, care au atins minimul perioadei.

Satu Mare se confruntă cu două probleme: i) pe de o parte, absența unor infrastructuri de cercetare organizate de regulă în cadrul facultăților de profil, nu permite formarea de colective de cercetători care să participe la competiții naționale și internaționale în domeniu, ii) în sectorul privat în județul Satu Mare se alocă fonduri insuficiente pentru CDI, ceea ce determină o stagnare a valorii adăugate în economia locală.

Agricultură

Suprafața teritoriului administrativ al municipiului Satu Mare este de 15.015 ha, din care terenul agricol ocupă 10.294 ha distribuite astfel:

- Teren arabil – 8.582 ha;
- Pășuni – 1.526 ha;
- Fânețe – 175 ha;
- Livezi – 9 ha;
- Vii – 2 ha.

La nivelul Municipiului Satu Mare, suprafața unităților agricole și silvice este de 136,66 ha distribuite astfel:

- 40,40 ha în Satu Mare;
- 4,32 ha în Sătmărel;
- 91,94 ha în trupuri izolate.

Sectorul Antreprenorial

În Municipiul Satu Mare, capitalul străin este prezent îndeosebi în industria auto și industria echipamentelor electrice. Investitori de prestigiu au dezvoltat afaceri de succes precum firma Zollner, concernul german Dräxlmaier, firmele Schlemmer și Woco care au realizat importante investiții de tip *greenfield* creând peste 5.000 de noi locuri de muncă. La fel de importantă este și investiția celui mai mare producător de mașini de gătit și aparate electrocasnice din Europa, grupul de firme Electrolux care a preluat producătorul local de mașini de gătit. De asemenea, firma franceză Saint-Gobain, cu peste 340 de ani experiență în industria construcțiilor, produce în unitatea amplasată în parcul industrial Vetiş elemente abrazive.

Aportul firmelor din municipiul Satu Mare este cel mai important, în comparație cu celelalte localități ale județului, atât din punct de vedere al cifrei de afaceri cât și ca și număr de angajați.

Piața muncii și forța de muncă

La nivel național, populația activă a urmat un trend descendent în ultimii 15 ani. Explicații sunt multiple, emigrația și valurile de pensionare anticipată ca urmare a restructurării economiei prin închiderea marilor companii de stat și private fiind printre cele principale. Populația ocupată a înregistrat de asemenea o scădere în perioada analizată.

Structura pe medii rezidențiale a ocupării indică diferențe substanțiale între rural și urban:

- doar 6 % din populația ocupată din mediul rural are studii superioare, față de 31% în mediul urban
- 54% din populația ocupată din mediul rural are un nivel mediu de pregătire (liceal/postliceal/profesional sau de ucenici) - față 61% în mediul urban.
- mare parte din populația ocupată din mediul rural (38%) are un nivel scăzut de educație (gimnazial/primar sau mai puțin) - față de numai 6% în urban.

Tendința generală, constatată la nivel național se regăsește în municipiul Satu Mare. Municipiul este avantajat de existența forței de muncă mai bine pregătite profesional. Creșterea numărului mediu de salariați la nivelul regiunii Nord – Vest cu 138,4 mii persoane, urmare a dezvoltării economice aduce pe locul al doilea la nivel național regiunea Nor-Vest, după regiunea București-Ilfov generează efecte pozitive în Municipiul Satu Mare și crește numărul locurilor de muncă disponibile.

II.3. Profil Spațial și Funcțional

Municipiul Satu Mare este localizat în nord-vestul României, la 47°47'30" latitudine nordică și 22°52'30" longitudine estică și este capitala județului cu același nume delimitat de granița României cu Ungaria în zona de vest și de cea cu Ucraina în regiunea de nord, pe celelalte laturi

Județul Satu Mare a fost încadrat în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest alături de județele Bihor, Sălaj, Maramureș, Bistrița-Năsăud și Cluj, însumând o suprafață de 34.159 km² (14,32% din suprafața țării) și o populație de 2.744.914.

Județul Satu Mare are o întindere de 4.418 km² și este constituit în cea mai mare parte din terenuri agricole (72%), păduri și vegetație forestieră (18%), ape, bălți (3%) și alte suprafețe (7%). Suprafața municipiului Satu Mare reprezintă 3,40% din cea a județului și este de 150,3 km².

Densitatea populației în municipiul Satu Mare este de 681,37 loc./km², mai mare decât media urbană de 353,2 loc/km² din regiune, cu Oradea orașul cel mai dens populat (1.170 loc/km²).

Cadrul Natural

Municipiul Satu Mare este situat în partea de nord-vest a județului, la aproximativ 10 km de granița cu Ungaria și 35 de km de granița cu Ucraina. Întreg spațiul administrativ al orașului se află în zona de câmpie – Câmpia Someșului – la o altitudine medie de 126 m față de nivelul mării, având o înclinație lină pe direcția sud-est – nord-vest de la 130 m la Aeroportul vechi până la 124 m la Grădina Romei.

Râul Someș străbate orașul pe direcția est-vest având o curgere lină datorită pantei cu înclinație redusă specifică zonei de câmpie.

Flora și fauna au fost influențate de relieful specific zonei de câmpie, ceea ce a dus la crearea unui habitat favorabil pentru specii de rozătoare (popândăul, hârciogul), reptile (vipera Berus din Pădurea Noroieni), păsări sălbatice (rațe, găște, egrete, fazan) și alte mamifere (căprior, mistreț, iepure) dar și pentru câteva rarități floristice care merită a fi remarcate: arbori Pterocarya din China, Sopbora Japonica Pendula, Paulownia Tomentosa etc.

Aria geografică a municipiului Satu Mare și cea adiacentă acestuia cuprinde zone desemnate ca fiind arii cu valoare de patrimoniu natural, reprezentate prin Parcul Grădina Romei sau Pădurea Noroieni (aflată la 8 km de oraș, unde mulți sătmăreni își petrec weekend-urile) precum și o specie de arbore protejată reprezentată de Salcâmul Japonez.

Municipiul Satu Mare se încadrează în zona de climă temperat-continentală moderată în care perioadele de iarnă sunt mai lungi și mai reci datorită poziției geografice nordice, perioadele de vară fiind mai răcoroase decât cele specifice arealelor de câmpie sudice. Astfel, în perioada rece se înregistrează valori termice mai scăzute decât în alte orașe din vestul țării, respectiv -17°C față de -15° la Oradea și -12°C la Timișoara. Media anuală a temperaturii este de 9,6°C. Valorile termice clasificate în funcție de anotimp sunt: 10,2°C primăvara; 19,6°C vara; 10,8°C

toamna și 1,7°C iarna.

Istorie

În evul mediu, pe teritoriul actual al municipiului Satu Mare existau două așezări umane, despărțite de cursul râului Someș: orașele Satu Mare și Mintiu. Primele informații scrise privind această regiune indică Satu Mare drept centrul comitatului regal cu același nume, funcționând în jurul unui castru fortificat: cetatea Satu Mare

Începând cu anii 1540-1550 zona devine teatru de operațiuni militare, fiind o regiune de frontieră, oscilând mereu între Ungaria regală, Principatul Transilvaniei și Imperiul Otoman. Cele două orașe (Satu Mare și Mintiu) s-au unit în anul 1712, iar din 1715 Satu Mare a dobândit titlul de *oraș liber regal*.

A doua jumătate a secolului al XIX-lea este o perioadă de dezvoltare economică deosebit de dinamică. În 1871 se construiește calea ferată Satu Mare – Carei (pe atunci reședința comitatului), în 1872 se stabilește legătura feroviară cu Sighetu Marmăției, iar în 1884 cu Baia Mare. În 1881 s-a introdus sistemul electric de iluminat public. La începutul secolului al XX-lea, populația orașului atinge deja cifra de 27000 de locuitori, iar economia se caracteriza prin dinamism industrial: moara cu aburi, fabrica de cărămidă, fabrica de cherestea Neuschloss, turnătoria și uzina de mașini și vase a fraților Princz, uzina de vagoane Unio, Banca de Credit, Banca Comercială. La începutul secolului XX au fost ridicate clădirile Hotelului Dacia (Pannonia) și Viktoria, Teatrului de Nord, Liceului Eminescu, declarate astăzi monumente arhitecturale.

După încheierea primului război mondial, orașul și cea mai mare parte a comitatului intră în componența României Mari.

După instalarea regimului comunist orașul Satu Mare a pierdut statutul reședință de județ, fiind încadrat în regiunea Baia Mare. Din anul 1968, Satu Mare a redobândit statutul de reședință de județ.

Schimbările politice din anii 1990 au adus municipiului Satu Mare o perioadă de stagnare economică, urmată de una de dezvoltare lentă. Ieșirea din acest impas pare să se realizeze în pragul secolului al XXI-lea, când poziția apropiată de graniță și efectele integrării europene a României au redresat dezvoltarea orașului. Viața economică actuală este caracterizată prin prezența din ce în ce mai importantă a capitalului străin, de un sector de servicii aflat într-o dezvoltare dinamică și de diversificarea industrială (componente de mașini, industria textilă, alimentară, producția mobilei).

Repere Arhitecturale și Obiective Turistice

Hotelul Dacia, poate cel mai reprezentativ monument arhitectural din centrul vechi, a fost construit pe locul fostei primării a orașului în 1901.

Turnul Pompierilor se ridică în mijlocul unui mic parc, unde se ajunge printr-un pasaj pe lângă Hotel Dacia. Turnul a devenit un simbol al municipiului Satu Mare.

Centrul vechi este dominat dinspre est de Catedrala romano-catolică, a cărei construcție s-a desăvârșit în anii 1830.

În colțul sud-estic al Centrului vechi se află clădirea în stil neogotic a Muzeului de Artă, fosta casă Vécsey.

Pe locul fostei cetăți se ridică astăzi două monumente arhitecturale valoroase. Biserica romano-catolică „Sfânta inimă a lui Iisus” (Calvaria) are două turnuri și sanctuar poligonal. Sinagoga este celălalt monument ridicat pe amplasamentul fostei cetăți.

În nordul catedralei romano-catolice se găsește clădirea Palatului Episcopal, construită în mai multe etape, corpul principal fiind finalizat în prima parte a secolului al XIX-lea. În vecinătatea palatului episcopal se află Catedrala Greco-Catolică, construită între 1932–1937, cu hramul *Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil*.

În capătul străzii se găsește Catedrala Ortodoxă *Adormirea Maicii Domnului*, ridicată între 1937–1938. Edificiul este înscris în lista națională de monumente istorice.

În sud-vestul Centrului vechi, pe colț, se află clădirea cunoscută sub numele de *Casa Albă*

Pe aleea pietonală din partea opusă Casei Albe se ajunge în Centrul Nou. Aici se ridică Palatul Administrativ, care, cu o înălțime de 96,5 m, domină nu doar această piață, ci și întregul oraș. Cea mai înaltă clădire administrativă din țară

În partea orașului care forma odinioară Mintiul se află câteva edificii de cult semnificative: biserica reformată din Mintiu a fost construită în anul 1793, iar cea greco-catolică cu hramul *Sf. Nicolae* este cel mai vechi lăcaș de cult din oraș (cu modificări semnificative ulterioare), datând din anul 1757, ridicată pe locul unei biserici de lemn din 1687.

Atracții turistice

Municipiul Satu Mare face parte din grupul orașelor cu existență milenară. Amplasat pe malul râului Someș, orașul a cunoscut în epoca medievală, o perioadă zbuciumată, fiind pe rând cucerit, invadat de turci și tătari, ars din temelii și reconstruit, din vechea cetate supraviețuind doar câteva ziduri ce au servit ca bază pentru clădirile înălțate mai târziu. Pe malul drept al Someșului se află centrul vechi, străbătut de străzi cu clădiri monumentale, pe fațadele cărora se cunoaște trecerea timpului și care pot constitui puncte de atracție pentru turiști dacă sunt restaurate și valorificate corespunzător.

Cel mai vechi monument istoric al municipiului Satu Mare este reprezentat de clădirea Muzeului de Artă (fosta „casă Vécsey”), construită în stil neogotic la începutul secolului al XVIII-lea. Pe lângă această clădire se mai remarcă cele ale Teatrului de Nord, Filarmonicii de Stat „Dinu Lipatti”, Hotelului Dacia, Turnul pompierilor, precum și Catedrala romano-catolică, Muzeul Județean Satu Mare, Biblioteca Județeană.

Obiectivele turistice împreună cu o viața multiculturală bogată fac din municipiu unul atractiv din punct de vedere al turismului cultural și istoric. Aceste monumente istorice sunt însă în

cele mai multe cazuri degradate, necesitând investiții și renovări parțiale sau capitale.

Potențialul turistic oferit de capitalul natural al municipiului este reprezentat de resursele de apă termală existente în Satu Mare, ale căror efecte curative sunt cunoscute încă de pe vremea imperiului Austro-Ungar. Deoarece efectul curativ al băilor termale este din ce în ce mai recunoscut în Occident, centrele spa, băile termale, ștrandurile și hotelurile care oferă servicii variate de tratament folosind aceste resurse sunt în general destinații turistice căutate

Potențialul turistic este potențat și de poziția geografică avantajoasă – proximitatea granițelor cu Ungaria, Ucraina și Slovacia, prezența aeroportului internațional făcând municipiul Satu Mare ușor accesibil turiștilor străini, care, în afara obiectivelor turistice existente în municipiu și în împrejurimi, pot vizita și orașele apropiate, (Carei și Negrești Oaș), zonele etnografice ale Oașului sau munții Gutin, printre altele.

Infrastructura turistică

Potențialul hotelier al municipiului Satu Mare este de peste 1.300 de locuri. În funcție de mărimea, confortul, funcționalitatea, perioada de funcționare și tipul de turism pe care-l practică, pe teritoriul municipiului și a ariei periurbane întâlnim două grupe majore de baze de cazare: i) principale - care cuprind hotelurile, motelurile, cabanele și vilele și ii) secundare - din care fac parte pensiunile, taberele și campingurile.

Sosiri ale turistilor in structuri de primire turistica pe tipuri de structuri în Municipiul Satu Mare

Tipuri de structuri de primire turistica	Ani	
	2020	2021
Total	26.716	47.711
Hoteluri	15.393	29.150
Hosteluri	1.969	3.006
Moteluri	2.670	3.807
Vile turistice	4.929	9.225
Pensiuni turistice	1.755	2.523

Structuri de primire turistica cu functiuni de cazare turistica pe tipuri de structuri în Municipiul Satu Mare

Tipuri de structuri de primire turistica	Ani			
	1990	2019	2020	2021
Total	17	23	24	53
Hoteluri	3	9	10	9
Hosteluri	:	2	2	2
Moteluri	:	3	3	3

Vile turistice	11	7	7	8
Cabane turistice	1	:	:	:
Campinguri	1	:	:	:
Pensiuni turistice	:	2	2	31

Monumente de arhitectură

Între monumentele de arhitectură din Municipiul Satu Mare se numără Biserica greco-catolică *Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril*, construită între anii 1932 – 1937, Biserica ortodoxă *Adormirea Maicii Domnului*, construită în aceeași perioadă, Biserica Romano – catolică *Calvaria*, construită pe urmele vechii cetăți Castrum-Zothmar în 1844 și reconstruită în întregime între anii 1908 – 1909, Biserica Reformată Cu Lanțuri, ridicată în sec. al XVIII-lea, sinagoga, construită în stil maur la începutul sec. al XX- lea, Catedrala romano-catolică, toate fiind lăcașe de cult, dar în același timp monumente de arhitectură ce pot fi vizitate în municipiu. La acestea se adaugă Turnul pompierilor ridicat între anii 1903 – 1904, cu o înălțime de 45m, ce prezintă, de asemenea, interes pentru vizitatori.

II.4. Infrastructura de Transport și Mobilitate

Accesibilitate Rutieră la Nivel Teritorial

Satu Mare este un nod important de drumuri și căi ferate, situat în apropierea frontierei cu Ucraina și Ungaria și fiind orașul românesc cel mai apropiat de rețeaua europeană de autostrăzi. Municipiul este legat de alte orașe importante din România prin drumuri (drumul European E81, E671 și E58), precum și prin calea ferată (linia principală 400 CFR).

Avantajul geografic al apropierii de frontierele cu Ungaria și Ucraina este anulat parțial de poziția marginală față de principalele coridoare transeuropene de transport (TEN-T core/centrală) care traversează România, dintre care cel mai apropiat este fostul culoar paneuropean IV, devenit ulterior de *axa 7 – rutiera* (din cele 30 de axe prioritare ale rețelei transeuropene de transport TEN-T) și care, în prezent (începând cu decembrie 2013), face parte din coridorul Rhin-Dunăre.

Mai aproape de municipiul Satu Mare este *coridorul Mediteranean* (fostul *coridor 5 paneuropean*: Veneția-Kiev-Moscova), care va trece pe teritoriul Ungariei la o distanță de cca. 50 km de granița României.

Vecinătatea cu Autostrada Transilvaniei (A3) Borș-Oradea-Zalău-Cluj-Napoca-Turda-Brașov, cuprinsă în rețeaua TEN-T globală, la cca 100 km de municipiul Satu Mare trebuie valorificată, în viitor, prin crearea unei relații rutiere cu aceasta, de tip *drum expres - Satu Mare - Zalău/Suplacu de Barcău* (traseu interregional principal cf. PATN Secțiunea I-Căi de comunicație- v. fig. de mai jos).

Rețeaua TEN-T centrală și globală, în Regiunea Nord-Vest

Regiunea Nord-Vest nu dispune de o rețea de drumuri rapide și/sau autostrăzi adecvată, fapt care duce la devierea traficului spre alte regiuni. Sistemul de drumuri naționale și județene, care ar trebui să compenseze această lipsă, este insuficient modernizat. Dintre acestea, pentru orașul Satu Mare, o prioritate de reamenajare o constituie DJ 193, DN 18H.

Satu Mare are în vecinătate noduri importante ale rețelei de transporturi transfrontaliere: Petea și Halmeu (tranzitat de 60% din transferul de mărfuri pe cale ferată), aeroportul internațional, ca și drumul expres Nyiregyhaza – Satu Mare - Baia Mare.

Densitatea drumurilor din județul Satu Mare, de 36,3 km/kmp, este puțin peste media națională (33,5 km/kmp) și peste media regiunii Nord-Vest (34,7 km/kmp)

Rețea rutieră și transport rutier (public, privat), la nivel local

Rețeaua rutieră a orașului este de *tip radial*, având 4 direcții majore:

- DN19A- spre Petea, Ungaria;
- E 81 - DN19A - spre Cluj-Napoca;
- DN19 - spre Oradea, Carei;
- E 81 -DN1C - spre Baia Mare

Relații rutiere principale (drumuri naționale și europene) ale municipiului Satu Mare:

Rețeaua rutieră intraurbană:

Schema după care este organizată rețeaua principală de trafic din Municipiul Satu Mare este una de tip radial, cu 4 direcții principale (DN19A – spre Petea, Ungaria; DN19A – spre Cluj-Napoca; DN19 – spre Oradea, Carei; DN19 – spre Baia Mar

Municipiul Satu-Mare reprezintă un important nod rutier, dat fiind faptul că pe teritoriul său sunt amplasate 2 coridoare de transport majore la nivelul țării: Cluj – Zalău – Petea și Baia Mare – Oradea

Municipiul Satu Mare, este tranzitat pe direcția est – vest de DN19 Carei – Satu Mare – Livada și pe direcția sud – nord de DN19A Zalău – Satu Mare – Petea. Pe lângă aceste drumuri naționale, în municipiul Satu Mare debușează și următoarele drumuri județene:

- DJ 194 Sătmărel – Satu Mare – Lazuri;
- DJ 194A Satu – Mare – Micula;
- DJ 192 Satu Mare – Apa;
- DJ 193 Satu Mare – Arduș;
- DJ 193A Satu Mare – Rătești.

Bulevardele și străzile de importanță majoră, la nivelul municipiului Satu-Mare sunt:

- B-dul Lucian Blaga
- B-dul Vasile Lucaciu
- Strada Careiului
- Strada G. Barițiu
- B-dul Cloșca

- B-dul Octavian Goga
- B-dul Henri Coandă
- Str. Botizului
- Drumul Odoreului
- Strada Ștefan cel Mare
- B-dul Unirii.

Rețeaua stradală din municipiul Satu Mare, conform OG 43 din 2017 poate fi împărțită în următoarele categorii

Categorie stradă, conform OG 43/1997	Lungime (km)	Procent (%)
Categoria I, magistrale	0.00	0.0%
Categoria a II-a, de legătură	29.598	16.6%
Categoria a III-a, colectoare	101.792	57.2%
Categoria a IV-a, de folosință locală	46.687	26.2%
Total rețea	178.077	100.00%

Ponderea modală a deplasărilor, conform studiului de trafic Satu Mare (PMUD 2023-2030), evidențiază o ridicată utilizare a mijloacelor de deplasare motorizată:

- Autoturism personal – 65,60%;
- Deplasare pietonală - 13,60%;
- Deplasare cu bicicleta – 5,40%
- Transport public – 11,40%.

Există o strategie / viziune redactată în mod oficial cu privire la organizarea și gestionarea mobilității urbane. A fost elaborată Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Municipiului Satu Mare – PMUD 2023-2030. Sunt încurajate modurile nemotorizate, nepoluante, de deplasare.

Conform Agenției pentru Protecția Mediului, principala sursă de poluare a aerului în oraș o constituie traficul auto.

Trafic

Realizarea unei centuri rutiere facilitează transportul de mărfuri care tranzitează orașul evitând efecte negative asupra calității aerului și vitezei de deplasare în trafic, precum și asupra calității locuirii din diverse zone. Totuși încă există concentrări de trafic care depășesc capacitatea unor artere, mai ales pe traversările rutiere ale Someșului. Sunt în curs de execuție lucrări pentru rezolvarea acestei probleme (construirea unui pod nou peste Someș).

Deplasări pietonale

Mersul pe jos reprezintă una dintre opțiunile fundamentale ale mobilității, oferind o serie de avantaje: este ieftin, fără emisii, nu utilizează combustibili fosibili, oferă beneficii pentru sănătate, este la fel de accesibil, indiferent de venituri.

Conform PMUD 2023-2030 cota modală actuală a deplasărilor pietonale la nivelul municipiului

Satu Mare este de cca 13.6% în timpul săptămânii, respectiv 13.4% în zilele de week-end, aceasta fiind în scădere cu cca. 7% față de evaluarea anterioară.

Municipiul Satu Mare are în vedere implementarea conceptului „walkable city” de dezvoltare a orașului pentru pietoni.

Se intenționează să se îmbunătățească accesibilitatea prin modernizarea trotuarelor, cu un accent deosebit pe facilitarea deplasării pietonale pentru persoanele cu deficiențe locomotorii sau mobilitate redusă. Pentru a atinge acest obiectiv, se vor lua măsuri pentru eliminarea obstacolelor fizice, cum ar fi bordurile, și pentru a asigura continuitatea și planeitatea coridoarelor pietonale. De asemenea, se vor construi rampe de legătură pentru a facilita urcarea și coborârea de pe suprafețele pietonale pe trecerile de pietoni aflate pe carosabil, evitând astfel utilizarea bordurilor sau a pragurilor care nu sunt necesare

Deplasările cu bicicleta:

Bicicleta rămâne în continuare un mijloc de transport eficient din mai multe perspective. Este o opțiune cu costuri reduse pentru deplasare, are un impact minim asupra mediului înconjurător și necesită un consum scăzut de spațiu. De asemenea, este un mod rapid de a călători pe distanțe mai scurte, în special pentru deplasări sub 5 km.

Cota modală actuală a deplasărilor cu bicicleta la nivelul municipiului Satu Mare este de cca 5.6% în timpul săptămânii, respectiv 9.6% în zilele de week-end, aceasta fiind în scădere față de evaluarea anterioară, când cota deplasărilor cu bicicleta era de cca. 20%.

Actuala rețea de piste de biciclete din municipiul Satu Mare este în lungime de aproximativ 4 km, fiind deja aprobate proiecte în urma cărora aceasta va fi extinsă cu încă 19 kilometri.

Managementul parcarilor

Creșterea ratei de motorizare este un fenomen care este observat atât la nivel național în ultimii ani cât și în municipiul Satu Mare și zona sa urbană funcțională. Ca urmare situația locurilor de parcare reprezintă una dintre marile probleme ale zonelor urbane din România.

În municipiul Satu Mare locurile de parcare cu taxă sunt incluse în 2 categorii : în Zonele A și B. Parcare în municipiul Satu Mare se poate realiza prin accesul la parcometru, respectiv prin intermediul aplicației TPARK. Parcare cu plată este obligatorie de luni-vineri în intervalul orar 08:00-17:00, sâmbăta și duminica fiind parcare gratuită. Tariful este de 1 euro/ oră în zona A, respectiv 0.50 euro / oră în zona B.

Exploatarea eficientă a locurilor de parcare de către Primăria Municipiului Satu Mare este esențială pentru gestionarea traficului, îmbunătățirea calității vieții cetățenilor și promovarea mobilității durabile. Prin gestionarea adecvată a spațiilor de parcare, autoritățile locale pot reduce congestia rutieră, stimula utilizarea transportului public și a formelor de mobilitate durabilă, genera venituri suplimentare și investi în dezvoltarea infrastructurii. Astfel, exploatarea locurilor de parcare devine o componentă crucială a unei strategii integrate de planificare urbană și de transport, cu beneficii semnificative pentru întreaga comunitate.

În cadrul implementării proiectelor incluse în SIDU precedent au fost realizate locuri de

parcare, însă numărul acestora rămâne insuficientă în raport cu cererea existentă.

Transport public rutier

Transportul public s-a dezvoltat în special ca acoperire teritorială și modernizarea parcului de autobuze.

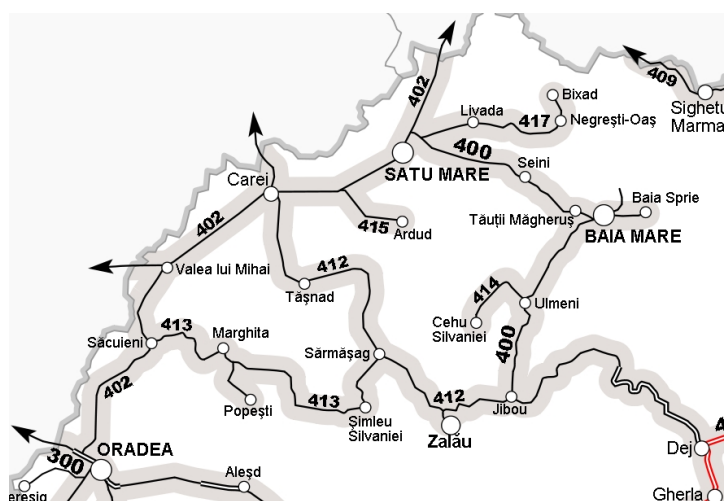
Serviciile de transport public rutier de călători în municipiul Satu Mare sunt realizate de S.C. TRANSURBAN S.A. persoană juridică de drept privat, având forma juridică de societate pe acțiuni și capital integral al Municipiului Satu Mare.

În cadrul SIDU și PMUD precedent au fost implementate și / sau sunt în curs de implementare mai multe proiecte care vizează îmbunătățirea transportului public : achiziționare de autobuze electrice, sistem de management al transportului public și a unui sistem de taxare modern; terminal de îmbarcare și debarcare a utilizatorilor serviciilor de transport județean și național/internațional de călători.

Sunt în curs de implementare cu finanțare prin PNRR și/sau fonduri europene nerambursabile, mai multe proiecte majore:

- -Achiziția a 14 autobuze electrice de 12 m și 3 de 18 m, a 17 stații de reîncărcare lentă și 6 stații de reîncărcare rapidă pentru autobuze, precum și achiziția a 45 de stații de reîncărcare pentru alte tipuri de autovehicule electrice, proiect finanțat prin PNRR
- -Dezvoltarea sistemului de management al traficului prin montarea de semafoare inteligente cu scopul prioritizării trecerii prin intersecții și zone aglomerate a mijloacelor de transport în comun,
- -Modernizarea de stații de autobuz
- -Construirea a încă 3 terminale (autogări) pentru îmbarcarea călătorilor care utilizează transportul județean sau național/internațional

Rețeaua feroviară

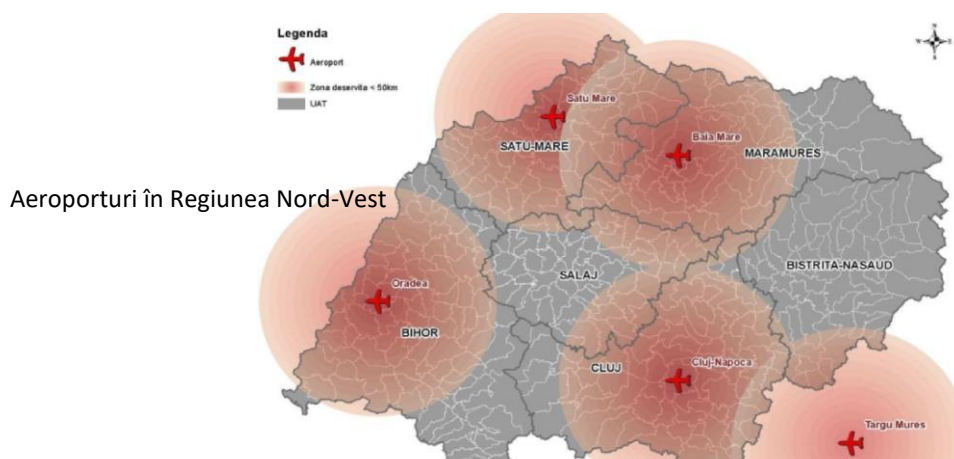
Căi feroviare

Infrastructura liniei de transport feroviar 402 (înspre Carei și Oradea, cu continuarea înspre Arad și Timișoara), care deservește municipiul Satu Mare, este într-o stare foarte proastă, legăturile feroviare cu polii urbani din Ungaria, Transilvania și cu celelalte zone ale țării fiind foarte lente. Această situație periclitează *rolul de pol logistic* al Municipiului Satu Mare, care are vocația de *poartă de intrare* în țară a produselor din vestul, centrul și nordul Europei (v. fig. 3).

Deși este la confluența a două importante treceri ale frontierei (Petea și Halmeu) cu două țări (Ungaria și Ucraina), orașul și județul Satu Mare nu dispun de centre sau facilități pentru transportul intermodal.

Transportul aerian

Aeroportul din Satu Mare a dobândit statut de aeroport internațional începând cu 1996 și relaționează municipiul Satu Mare cu capitala României și cu alte 15 orașe și capitale europene. Accesibilitatea rapidă a orașului și deschiderea sa externă sunt însă puternic diminuate de plasarea în afara principalelor culoare aeriene internaționale.

II.5. Echiparea Tehnico Edilitară

Structură și morfologie urbană

Structura spațială a orașului este caracterizată de o separare accentuată între cele două părți principale, situate la nord și la sud de râul Someș și de o configurație fragmentară, cu trupuri izolate, către marginile teritoriului administrativ. Partea de nord, "orașul vechi", este mai omogenă și mai coerentă morfologic, cu o gradare naturală de la nucleul central dens la casele individuale cu grădină. Partea de sud are o imagine generală fragmentată, prin alăturarea contrastantă între cartiere de locuințe colective supra-aglomerate, zone de case semi-urbanizate, întinse suprafețe industriale (multe dintre acestea fiind abandonate sau degradate). Vecinătatea între zone rezidențiale cu morfologii și densități foarte diferite (ansambluri de blocuri P+4 - P+10 și case unifamiliale parter) generează rupturi de scară.

Patrimoniul urbanistic al orașului, deși nu foarte extins, conține clădiri arhitectură valoroasă.

În zona centrală, se grupează clădiri de sfârșit de secol XIX, din perioada interbelică și chiar din anii 60, care însă nu sunt puse în valoare printr-o amenajare corespunzătoare a spațiului. Rețeaua viară este preponderent radială, cu inele incomplete și cu doar două relații rutiere (poduri) peste râul Someș, a căror capacitate este deseori depășită de încărcările de trafic existente. Pentru rezolvarea acestei probleme a fost inițiată și în prezent este în curs de realizare construirea unui pod rutier peste râul Someș precum și a unui pod pietonal și pentru bicicliști.

Elemente naturale și peisaj urban

Satu Mare are un patrimoniu natural semnificativ, care poate fi valorificat în dezvoltarea orașului:

Râul Someș este elementul natural principal al orașului; acesta a determinat istoric configurația orașului și a spațiilor verzi. Potențialul prezenței marcante a acestuia nu este valorificat. Lunca Someșului rămâne un spațiu liber cu caracter verde, neafectat de construcții datorită prezenței digurilor care protejează acest culoar care însă nu este amenajat și folosit ca spațiu verde public. Digurile, în cea mai mare parte au un caracter natural, însă în unele situații sunt perturbate de prezența garajelor sau blocate de suprafețe industriale.

Spații verzi

Spațiile verzi din cadrul orașelor și municipiilor, definite ca o rețea mozaicată sau un sistem de ecosisteme seminaturale, al căror specific este determinat de vegetație (lemnoasă, arborescentă, arbustivă, floricolă și erbacee.) Spațiile verzi din oraș au față de mediul înconjurător un rol multiplu și foarte variat și anume – rol social, rol educativ, rol sanitar și igienic, rol tehnico-economic, rol de protecție și rol estetic și decorativ. Din această categorie fac parte parcurile, grădini, scuaruri, perdele de protecție, fâșii de străzi. Mai există spații verzi din teritoriul delimitat al dotărilor (curți, școli, grădinițe, instituții). Grădinile particulare în cadrul gospodăriilor individuale constituie o categorie aparte, reprezentând o importanță deosebită în viața urbană.

Municipiul Satu Mare are în prezent 279,073 ha reprezentând 24,68 mp pe locuitor, foarte aproape de norma impusă de 26mp/ locuitor pentru orașele de câmpie cu o populație de peste 100.000 locuitori, conform O.U.G. nr.195/2005 (*actualizată*) privind protecția mediului

Evoluția suprafețelor ocupate de spații verzi în municipiul Satu Mare

Anul	1993	2000	2006	2007	2008	2014	2021
Suprafața spații verzi (Ha)	158	158	158	265	279	279	279

Zonele verzi de interes public, sunt distribuite neuniform și dispersat pe teritoriul orașului. Există un deficit de spații verzi, îndeosebi de parcuri și grădini în zonele în care sunt situate

unele ansambluri de locuințe noi ca: Ansamblul de locuințe Bârgăului nr.2, Ansamblul de locuințe Matei Corvin, Ansamblul de locuințe Gellert Sandor, Ansamblul de locuințe Nicolae Golescu

Față de cele analizate, rezultă că în municipiul Satu Mare există zone de deficit și chiar lipsesc total spațiile verzi publice și există zone cu potențial natural și peisagistic favorabil dar insuficient valorificat.

În concluzie, se poate afirma, că în municipiul Satu Mare suprafața spațiilor verzi / locuitor este foarte apropiată de valoarea de 26 mp/ locuitor, prevăzut în legislație. Implementarea proiectelor incluse în SIDU va avea ca rezultat atingerea acestui indicator.

Dezvoltare spațială

O barieră în dezvoltarea spațială coerentă este limita administrativă a orașului care, în partea de est în special, blochează dezvoltarea acestuia. Încheierea unui protocol de cooperare pentru Zona Urbană Funcțională Satu Mare (ZUFSM) ar contribui la dezvoltarea orașului.

Se observă o tendință viitoare de extindere a nucleului central spre sud, odată cu apariția unor supermarketuri de mari dimensiuni și potențialul materializării unor *subcentre de cartier de comerț și servicii*.

Mari suprafețe de teren în intravilan (vechile industrii pericentrale) sunt o rezervă de spațiu pentru dezvoltarea orașului în limitele sale actuale (dezvoltare “prin umplere”/infill development) și limitarea dispersării acestuia. Zonele industriale, de mari dimensiuni, de la periferie, nu sunt utilizate eficient, dar resursele lor de teren și infrastructura existentă, constituie oportunitate pentru relocarea activităților productive din interiorul orașului sau pentru localizarea celor noi.

Intravilanul supradimensionat și extinderea tentaculară a orașului de-a lungul arterelor penetrante principale sunt premise negative care generează riscul de disoluție a formei urbane (urban sprawl), de fragmentare a cadrului natural și de creștere a deplasărilor motorizate (ca urmare a faptului că densitatea redusă nu permite crearea unei mase critice de călători care să rentabilizeze un transport public satisfăcător ca acoperire teritorială și frecvență).

Topografia plană este favorabilă dezvoltării spațiale echilibrate, în toate direcțiile.

Regenerarea Urbană Integrată A Municipiului Satu Mare

Importanța regenerării urbane în dezvoltarea durabilă a orașelor

Spațiul public este o componentă definitorie a atractivității unui oraș și a calității vieții pe care acesta o asigură locuitorilor, reprezentând locul în care oamenii își pot petrece timpul liber, se pot întâlni și unde pot construi spiritul de comunitate. Calitatea și gradul de accesibilitate al spațiului public joacă un rol important pentru calitatea vieții din oraș. Termenul general de spațiu public nu include doar spațiile publice bine definite, precum parcurile, piețele publice sau locurile de joacă, dar și străzile sau fațadele clădirilor, toate jucând un rol important pentru vitalitatea și atractivitatea unui oraș.

Spațiile publice se împart în trei categorii principale:

- **Spații publice de tip suprafață:** spații publice ample, cu rol de coagulare, ce reprezintă un punct de atracție la nivelul orașului, precum parcurile, grădinile publice sau centrul civic.
- **Spații publice punctuale:** de dimensiuni reduse (mai puțin de 3 ha), preponderent de interes local, precum scuaruri, piațete sau locuri de joacă pentru copii, ce preiau rolul unor dotări de proximitate, importante în calitatea locuirii din cartiere.
- **Spații publice liniare:** elemente de legătură între punctele de atracție ale unui oraș, precum zonele pietonale, bulevardele, străzile amenajate cu mobilier urban pentru activități de odihnă sau socializare.

Având în vedere că regenerarea urbană este o prioritate la nivel european și o direcție de acțiune finanțabilă din fonduri externe nerambursabile (Fondul European de Dezvoltare Regională și Mecanismul de Redresare și Reziliență) cu un buget estimat de 1,5 mld. Euro, autoritățile publice trebuie să adopte o abordare proactivă în identificarea oportunităților de regenerare de la nivelul orașelor pe care le reprezintă sau de la nivelul zonelor metropolitane din care fac parte, caz în care proiectele se pot dezvolta în parteneriat cu consiliile județene.

Urmărind o abordare integrată, administrația publică trebuie să stabilească zonele prioritare de regenerare urbană. Intervențiile asupra spațiului public trebuie gândite într-o viziune de ansamblu, pentru a evita intervențiile punctuale și a maximiza impactul investițiilor asupra tuturor nivelurilor ierarhice (municipal, cartier, punctual), având în permanență ca scop îmbunătățirea calității vieții.

Regenerarea urbană are ca scop îmbunătățirea cadrului fizic, al vitalității și dinamicilor socio-economice din mediul urban, prin modernizarea, reabilitarea sau extinderea unor spații sau clădiri neperformante, degradate, slab utilizate sau abandonate, cu scopul creșterii atractivității orașului și a calității vieții urbane. Sintetizând literatura de specialitate dar și exemplele de bună practică din domeniul regenerării urbane, se disting următoarele **principii directoare:**

- principiul regenerării urbane integrate
- principiul conectivității și al unității de vecinătate
- principiul mixității funcționale
- principiul inclusivității și al coeziunii sociale
- principiul calității și autenticității în reabilitarea spațiului public

Regenerarea urbană are un impact direct asupra primelor trei obiective strategice din Politica Urbană a României:

- **orașe verzi și reziliente**, prin intervențiile de scădere a dependenței față de automobil și de promovare a deplasărilor nemotorizate, dar și prin intervențiile de integrare, regenerare și valorificare a spațiilor verzi și a infrastructurii verzi-albastre, pentru a crește accesul cetățenilor la spații verzi și pentru a asigura un mediu verde și curat;

- ***orașe competitive și productive***, prin crearea unor spații publice de calitate, care să stimuleze atractivitatea orașului pentru locuire, muncă și investiții, dar și prin valorificarea eficientă a clădirilor și terenurilor bine amplasate pentru investițiile strategice;
- ***orașe echitabile și incluzive***, prin creșterea accesului echitabil la utilități, servicii și dotări publice, prin accesibilizarea domeniului public pentru toți cetățenii – inclusiv cei vârstnici sau cu dizabilități și prin crearea unor spații comunitare incluzive, care să stimuleze spiritul comunitar.

Regenerarea spațiilor verzi și valorificarea cadrului natural

Amenajările de tipul spațiilor verzi sunt importante nu doar pentru rolul lor estetic și în petrecerea timpului liber, dar și pentru impactul pe care spațiul verde îl joacă în crearea unui mediu sănătos și plăcut pentru oameni. Totodată spațiile verzi pot contribui la ameliorarea calității aerului, la combaterea efectului de insula de căldură urbană, la reducerea zgomotului urban sau la managementul riscului de inundații.

Accesul la spații verzi de calitate influențează direct calitatea vieții din oraș, bunăstarea și sănătatea locuitorilor, asigură conservarea și extinderea suprafețelor acoperite cu verdețură și facilitarea accesului tuturor cetățenilor la spații publice verzi, în proximitatea locuinței trebuie să fie o prioritate în dezvoltarea urbană, în ciuda unor eventuale politici de densificare a anumitor zone urbane.

Totodată, infrastructura verde-albastră reprezintă o resursă importantă pentru creșterea calității vieții din orașe, iar municipalitățile ar trebui să acorde mai multă atenție valorificării inteligente a acestor resurse, atât în scopuri recreative dar și în adaptarea la schimbările climatice și combaterea poluării urbane. Adesea pe teritoriul orașelor sau în inelul periurban se află resurse importante de vegetație, ce ar trebui privite în ansamblu ca un ecosistem urban ce poate fi valorificat pentru agrement și turism.

Conform prevederilor legislative de la nivel național și european, orașele trebuie să dispună de un minim de 26 m² de spațiu verde pe cap de locuitor, prag pe care 73,4% din orașele din România nu îl respectă. Totuși, chiar și în cazul celor care îndeplinesc acest minim, este important de evaluat calitatea acestor spații și din punct de vedere al accesibilității și al dotărilor. În extinderea rețelei de spațiu verde sau regenerarea spațiilor existente, este important să se urmeze principiul accesibilității echitabile, facilitând accesul pietonal al tuturor locuitorilor la un spațiu verde – Politica Urbană a României recomandă setarea unui standard de 15 m² / capita într-o rază de 10 minute de mers pe jos (800 m).

Rețeaua publică de alimentare cu apă potabilă

Sistemul public de alimentare cu apă și canalizare a municipiului Satu Mare se află în exploatarea S.C. APASERV SATU MARE S.A. Marea majoritate a populației municipiului Satu Mare este racordată la sursa centralizată de apă potabilă.

Alimentarea cu apă are loc din sursă subterană prin intermediul a 60 puțuri având capacitatea

totală instalată de 3240 m³/oră din care se exploatează 1241 m³/oră.

Lungimea totală a rețelei de aducțiune, transport și distribuție a apei potabile în zona de alimentare Satu Mare este de 412,69 km, conform Planului de Administrare al operatorului regional APASERV S.A. pentru perioada 2017-2021. Volumul total al apei potabile distribuite consumatorilor din municipiul Satu Mare a fost de 10.404.427 m³ reprezentând aproximativ 95% din apa captată.

În conformitate cu evaluarea S.C. Apaserv S.A., 35,46 % (aproximativ 25 m³/km/zi) din apa captată și distribuită reprezintă pierderile de apă în rețeaua de alimentare cu apă potabilă.

Rețele de canalizare

În Municipiul Satu Mare, din totalul utilizatorilor de apă potabilă din rețeaua centralizată, 97,1% sunt racordați la rețeaua de canalizare care colectează, în sistem unitar, atât apele uzate cât și apele pluviale.

Canalele colectoare având diametre cuprinse între 500 și 1350 mm diametru sunt realizate din beton și au o lungime totală de aproximativ 31,4 km.

Rețelele de canalizare, alcătuite din beton, PVC sau PE, totalizează o lungime de 183,3 km.

Apele uzate colectate provin în proporții de 41,91% de la populație, 14,34% de la instituții și 43,75% de la agenții economici. Nivelul de colectare și epurare a apelor uzate municipale este de 96,79%.

O cantitate semnificativă de ape uzate nu este epurată sau nu este epurată corespunzător.

Stația de epurare a apelor uzate are o capacitate de exploatare de 1004,4 m³/oră (278,8l/s) la o capacitate instalată de 3240 m³/oră (900 l/s).

Ca posibile măsuri în vederea reducerii aportului de poluanți prin descărcarea apelor uzate insuficient epurate în râul Someș se consideră a fi utile:

- Înlocuirea descărcării directe a apelor uzate în râul Someș prin promovarea soluțiilor de evacuare indirectă (dispersarea în zona de albie majoră) a apelor uzate provenite din Stația de Epurare a municipiului Satu Mare;
- Amenajarea unui bazin tampon pentru colectarea apelor pluviale în cazuri de ploi excepționale.

Se au în vedere:

- Extinderea cu treaptă terțiară a stației de epurare a apelor uzate;
- Reabilitarea a aproximativ 8 km rețele de apă;
- Reabilitarea a aproximativ 16 km rețele de canalizare;
- Construirea a 6 stații de pompare a apelor uzate;
- Construirea a 100 m conductă sub presiune aferentă stațiilor de pompare a apelor uzate.

Gospodărirea deșeurilor

Gradul de acoperire a municipiului Satu Mare cu servicii de salubritate este de 100%. În cadrul municipiului există mecanisme funcționale pentru gestionarea fluxurilor de DEEE, VSU, uleiuri

uzate, baterii si acumulatori uzați, deșeuri de ambalaje, deșeuri spitalicești și de anvelope uzate.

Pe fondul creșterii nivelului de interes a publicului pentru colectarea selectivă a deșeurilor a fost inițiată acțiunea de precolectare duală a deșeurilor (fracție uscată și fracție umedă).

Începând cu anul 2011 deșeurile provenite de pe raza județului se transportă la depozitul regional din localitatea Doba aflat la aproximativ 15 km distanță de municipiul Satu Mare. Depozitul deține autorizație integrată de mediu și acceptă la depozitare toate deșeurile municipale generate și colectate din județ precum și deșeuri industriale. Depozitul de la Doba nu se află în administrația primăriei municipiului Satu Mare.

În cadrul depozitului de la Doba funcționează o stație de compostare care ocupă o suprafață de 2898 m² și care are o capacitate de producere a aproximativ 1080 t/an deșeu compostabil.

Stația de compostare a deșeurilor biodegradabile se compune din:

- hală recepție de 144 m², metalică fără închideri laterale, înălțimea la coamă 7 m;
- hală preparare de 604,8 m², metalică închisă, înălțimea la coamă 7 m;
- sortator magnetic;
- linie sortare cu lungimea de 12 m și lățimea de 1 m;
- moară de mărunțire cu șnec tăietor având capacitatea de 300 m³/8 ore;
- tunel rotativ pentru amestecare (turație 12-15 rot/min);
- platformă intermediară pentru material compostabil de 72 m²;
- hală metalică fără închideri laterale cu platforma betonată pentru maturare și cu platformă de expediție (în total 756 m²);
- canale prevăzute în pardoseala halei pentru colectare levigat;
- conducte transport levigat la bazinul pentru levigat.

Compostul maturat se transferă pe spațiul de stocare până la utilizare sau valorificare.

Compostul de categorie inferioară se utilizează ca material în stratul de acoperire a depozitului de deșeuri nepericuloase.

Între aspectele negative actuale care necesită acțiuni de remediere se pot enumera:

- Grad scăzut de reciclare și valorificare a deșeurilor din cauza lipsei tehnologiilor de reciclare și a lipsei spațiilor de depozitare selectivă;
- Gradul redus al implementării de soluții pentru reducerea cantității de deșeuri biodegradabile eliminate prin depozitare finală;
- Lipsa unor sisteme de stimulare a persoanelor fizice și a agenților economici pentru colectarea selectivă a deșeurilor;
- Nu se realizează colectarea separată a deșeurilor biodegradabile;
- Nu există sistem de colectare selectivă a deșeurilor periculoase din menajere;
- Gradul foarte mic de valorificare în agricultură a nămolului provenit de la stațiile de epurare a apelor uzate (cantitatea de nămoluri generate la Stația de Epurare Satu Mare a fost în 2012 de 2430 t - substanță uscată);

- Piață restrânsă de reciclare a deșeurilor pentru anumite categorii de deșeuri.

Pentru îmbunătățirea gestiunii deșeurilor la nivelul municipiului Satu Mare pot fi luate în considerare direcțiile următoare de acțiune:

- Accesarea de fonduri europene pentru sectorul deșeuri;
- Încheierea de parteneriate public-private în domeniul managementului deșeurilor;
- Stimularea prin tarife / taxe de salubritate a colectării selective;
- Extinderea colectării selective pe patru sau mai multe fracțiuni.
-

II.6. Servicii Publice

Educație

Structura sistemului de învățământ

Învățământul preuniversitar de stat se desfășoară în 54 de unități școlare din care 43 cu personalitate juridică, astfel:

- învățământul preșcolar se desfășoară în 25 de grădinițe, din care 14 grădinițe cu personalitate juridică.
- învățământul primar și gimnazial este organizat în 12 de unități;
- învățământul liceal, în 17 unități;
- cel post-liceal își desfășoară activitatea într-o unitate de învățământ cu personalitate juridică.

Pe lângă acestea trebuie amintite unitățile educaționale conexe din municipiu, precum:

- Palatul Copiilor și al Elevilor unde sunt organizate diverse cercuri din domeniile cultural-artistic, sportiv-turistic și tehnico-științific. Aici copiii pot să-și descopere talentele și să dea frâu liber imaginației urmând cursuri de informatică, aeromodelism, karting, limbi străine, dans, gimnastică, pian, fotografie și multe altele.
- Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională, în cadrul căruia sunt organizate cursuri de formare și ateliere de lucru pentru personalul didactic
- Casa Corpului Didactic, care a devenit un important centru de resurse educaționale și servicii oferite cadrelor didactice din învățământul preuniversitar, asigurând condițiile necesare identificării și dezvoltării calităților și aptitudinilor acestora.

Populația școlară, pe niveluri de educație, în municipiul Satu Mare

	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022
	UM: Numar persoane		
Total	23202	22891	22839
Copii inscriși în creșe	307	389	421
Copii inscriși în grădinițe	3173	3278	3377
Elevi inscriși în învățământul preuniversitar	18895	18414	18259
Elevi inscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	9552	9536	9726

Elevi inscriși în învățământul primar (inclusiv învățământul special)	5102	4966	5088
Elevi inscriși în învățământul gimnazial (inclusiv învățământul special)	4450	4570	4638
Elevi inscriși în învățământul primar și gimnazial	9329	9286	9458
Elevi inscriși în învățământul primar	5021	4872	4990
Elevi inscriși în învățământul gimnazial	4308	4414	4468
Elevi inscriși în învățământul special primar și gimnazial	223	250	268
Elevi inscriși în învățământul special primar	81	94	98
Elevi inscriși în învățământul special gimnazial	142	156	170
Elevi inscriși în învățământul liceal	6162	5900	5863
Elevi inscriși în învățământul profesional	1522	1400	1218
Elevi inscriși în învățământul postliceal (inclusiv învățământul special)	1659	1578	1452
Studenți și cursanți inscriși în învățământul universitar (licență, master, cursuri postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale de cercetare avansată)	827	810	782
Studenți și cursanți inscriși în învățământul universitar public (licență, master, cursuri postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale de cercetare avansată)	444	410	393
Studenți și cursanți inscriși în învățământul universitar privat (licență, master, cursuri postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale de cercetare avansată)	383	400	389
Studenți inscriși în învățământul universitar de licență	752	702	691
Studenți inscriși în învățământul universitar public de licență	410	371	355
Studenți inscriși în învățământul universitar privat de licență	342	331	336

Structura personalului didactic din Municipiul Satu Mare este prezentat în tabelul următor:

Personalul didactic, pe niveluri de educatie, în Municipiul Satu Mare

	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022
	UM: Numar persoane		
	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane
Total	1537	1552	1535
Invatamant anteprescolar	5	6	12
Invatamant prescolar	282	289	288
Invatamant primar si gimnazial (inclusiv invatamantul special)	580	584	580
Invatamant primar (inclusiv invatamantul special)	247	256	260
Invatamant gimnazial (inclusiv invatamantul special)	333	328	320
Invatamant primar si gimnazial	491	484	480
Invatamant primar	226	218	222
Invatamant gimnazial	265	266	258
Invatamant special primar si gimnazial	89	100	100
Invatamant special primar	21	38	38
Invatamant special gimnazial	68	62	62
Invatamant liceal	648	656	638
Invatamant postliceal (inclusiv invatamantul special)	22	17	17

În ciuda eforturilor făcute de municipalitate și a modernizărilor realizate / începute, la nivelul municipiului Satu Mare, încă întâlnim o infrastructură educațională insuficientă care necesită îmbunătățire și reabilitări.

Sistemul de Sănătate

În Municipiul Satu Mare infrastructura sanitară este bazată pe Spitalul Județean de Urgență Satu Mare.

Paturi in unitatile sanitare pe categorii de unitati sanitare, în Municipiul Satu Mare

	Formă de proprietate	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022
		Numar	Numar	Numar
In spitale, inclusiv in centre de sanatate cu paturi de spital - paturi pentru internare continua	Proprietate publica	1147	1147	1198
-	Proprietate privata	48	48	48

Spitalul Județean de Urgență Satu Mare este în administrarea Consiliului Județean Satu Mare. În ultimii ani Consiliul Județean a depus în calitate de solicitant proiecte de dezvoltare a infrastructurii de sănătate la nivelul județului Satu Mare, o parte a acestora fiind deja realizate sau în curs de realizare, după cum urmează: reabilitare ambulatoriu de specialitate

al Spitalului de Urgență Satu Mare (a fost reabilitată din fonduri europene Unitatea de primiri urgențe și Ambulatoriul de specialitate - Policlinica), reabilitare și extindere Spital Județean de Urgență Satu Mare - UPU, consolidare, restaurare interioară pentru Spitalul Județean de Urgență

II.7. Mediu și Schimbări Climatice

Principalele concluzii ale Politicii Urbane a României privind calitatea mediului în orașele din România, includ:

- Tendința generală a calității mediului în orașele din România este una de degradare, în condițiile creșterii intensității și magnitudinii unor surse staționare și difuze (unități industriale, trafic rutier, spații rezidențiale cu conectare deficitară la serviciile publice), a scăderii calității unor servicii publice (salubritatea spațiilor publice, inclusiv a spațiilor verzi și acvatice) și a reducerii suprafețelor libere de construcții din interiorul și exteriorul orașelor;
- Traficul rutier reprezintă una dintre sursele principale ale degradării mediului în orașele din România;
- Extinderea teritoriului localităților, inclusiv prin expansiune urbană de tip „urban sprawl” generează probleme semnificative legate de managementul deșeurilor, al apelor uzate și de igienă;
- Tendința de extindere a suprafețelor impermeabile, în special prin extinderea construcțiilor rezidențiale, a platformelor comerciale și a căilor de comunicație, generează din ce în ce mai multe probleme de management al apei la nivelul orașelor;
- Apariția unor zone cu probleme de calitate a aerului sunt determinate atât de modificările înregistrate la nivelul fondului regional (reducerea suprafețelor ocupate de păduri, care permite accentuarea problemelor de eroziune eoliană, creșterea intensității unor surse de poluare a aerului din exteriorul orașului), cât și de cele din orașe (creșterea semnificativă a parcului auto și implicit a traficului rutier, extinderea construcțiilor, activarea agenților economici mici și mijlocii);
- Apariția, cu precădere în aval de orașe, a unor sectoare de râu cu probleme semnificative de calitate a apelor din cauza epurării insuficiente a apelor uzate se corelează cu extinderea suprafețelor construite care nu sunt racordate la canalizare;
- Accentuarea problemelor de gestionarea deșeurilor se datorează creșterii cantităților și diversității deșeurilor, menținerii unei rate reduse de reciclare și a depozitării ca metodă dominantă de eliminare ;

- Menținerea problemelor legate de siturile contaminate, în contextul investițiilor deficitare în reconstrucția ecologică a acestora, este o problemă a orașelor postindustriale;
- Speciile invazive și cele oportuniste tind să devină o problemă din ce în ce mai costisitoare pentru orașele din România și cu implicații din ce în ce mai serioase la nivel social și economic.

Calitatea și poluarea corpurilor de apă

Pentru a analiza starea ecologică a corpurilor de apă se analizează diferiți indicatori morfometrici, fizici, chimici, biologici și microbiologici. Apele Române este instituția a cărei responsabilitate este de a încadra corpurile de apă în diferite stări ecologice, în funcție de care se estimează potențialul ecosistemelor acvatice de a susține ecosistemele acvatice, dar și de a furniza resurse de apă de calitate, necesare folosințelor de apă.

La nivel urban, un factor ce poate afecta calitatea apei, este ponderea suprafețelor impermeabile – adică suprafețele ce nu permit infiltrarea apei în sol la nivelul unui oraș. Un grad scăzut de permeabilitatea a solului poate afecta negativ serviciile ecosistemice de reglare. La nivel național, Municipiul Satu Mare este situat în arealul bazinului hidrografic Someș – Tisa. Resursele de apă cantonate în acest areal hidrografic pot fi considerate relativ modeste (dar totuși suficiente) și neuniform distribuite în timp și spațiu. Debitul mediu multianual al râului Someș la stația hidrometrică Satu Mare, aproape de ieșirea din țară, este de $129 \text{ m}^3/\text{s}$.

În prezent cerința de apă potabilă a municipiului Satu Mare este asigurată de pânza freatică cantonată în conul aluvionar al râului Someș (ROSO01) prin intermediul a 60 de puțuri având capacitatea totală instalată de $3250 \text{ m}^3/\text{oră}$ (900 l/s) din care capacitatea exploatată este de $1241 \text{ m}^3/\text{oră}$ ⁵⁹.

A fost studiată oportunitatea amenajării sectorului de râu aferent municipiului Satu Mare pentru folosința de agrement/sporturi nautice/navigație eventual în corelare cu amenajarea sectoarelor adiacente.

Calitatea solului

Principalul indicator de estimare al poluării solului este nivelul de contaminare cu diferite chimicale. Termenul „situri contaminate” se referă la un areal bine delimitat unde a fost confirmată contaminarea solului. Severitatea impactelor asupra ecosistemelor și populației poate avea o magnitudine suficient de mare pentru a fi necesare măsuri de remediere, mai ales în relație cu utilizarea actuală sau viitoare a zonei.

Agențiile de Protecția Mediilor din toată țara monitorizează calitatea solurilor sub aspectul poluării, adică a acumulării substanțelor toxice și periculoase în sol, care duc la modificarea echilibrului chimic și biologic a acestuia.

Pe raza municipiului Satu Mare, rețeaua de monitorizare a solului urmărită de APM Satu Mare

cuprinde cu precădere zonele cu trafic rutier intens aferente celor două poduri rutiere peste Someș, probele fiind recoltate de la ambele capete ale podului de la două adâncimi (0 – 25 cm, 25 – 50 cm) precum și un număr de 11 parcuri și spații verzi.

Calitatea aerului

Supravegherea calității aerului este astfel organizată încât să urmărească efectul cumulat al industriei, traficului, a încălzirii spațiilor de locuit și comerciale. În municipiul Satu Mare s-a amplasat în 2008 o stație automată de fond urban (SM1). Indicatorii de calitate a aerului monitorizați prin stația automată.

Concentrația de particule în suspensie din aer (PM10)

Datele privind concentrația de particule în suspensie (PM10) sunt raportate pe platforma calitate aer.ro și se referă la concentrația de particule în suspensie din aer, cu diametrul sub 10 microni, generate fie din surse naturale (fondul natural alcătuit din depozite de roci friabile), fie antropice (emisii industriale, din transporturi, activități din construcții).

Particulele în suspensie pot avea efecte adverse asupra sănătății umane și pot fi responsabile pentru o serie de probleme respiratorii.

Orașele situate în zona de câmpie și de podiș sunt cele mai afectate de acest gen de poluare, datorită maselor de aer ce răspândesc aceste particule. Singura zonă unde s-au înregistrat depășiri ale valorilor limită anuale este bazinul carbonifer Motru-Rovinari. La nivelul municipiului Satu Mare concentrația de particule în suspensie este printre cele mai scăzute din România.

Concentrația de plumb în atmosferă (Pb)

Plumbul este un metal greu ce poate fi întâlnit în atmosfera urbană și este în general generat de traficului rutier convențional și activitatea industrială din sectorul metalurgic. Plumbul este în același timp și unul dintre metalele grele cu cea mai mare agresivitate asupra organismului uman și asupra ecosistemelor. Capacitatea lui de a se bioacumula și biomagnifica, face foarte dificilă îndepărtarea lui din ecosistemele naturale și modificate. La nivelul Satu Mare, valorile rezultate din monitorizări sunt sub valorile admise.

Concentrația de monoxid de carbon (CO)

Monoxidul de carbon este generat în principal de traficului rutier intens, cu un impact semnificativ asupra sănătății ecosistemelor urbane. Cele mai mari concentrații de monoxid de carbon sunt întâlnite în zona urbană București și într-un număr de centre urbane cu trafic rutier intens. Concentrația acestui poluant în Satu Mare este relativ scăzută și mult sub valorile maxime admise. Cu toate acestea, o monitorizare mai atentă al acestui poluant ar fi necesară, având în vedere că traficul rutier este în continuă creștere în zonă.

Concentrația de dioxid de azot (NO2)

Dioxidul de azot este un gaz acidifiant, generat în procesele de ardere a combustibililor fosili și de activitățile industriale de procesare a acestora, precum și de traficul rutier. Concentrațiile

ridicate ale acestuia, corelate cu o umiditate ridicată favorizează apariția smogului umed și/sau a ploilor acide, ce au multiple implicații asupra sănătății populației, calității vegetației, productivității ecosistemelor și calității construcțiilor. Spre deosebire de dioxidul de sulf, dioxidul de azot este unul dintre compușii principali ce se relaționează cu traficul intens.

Valorile ridicate pentru acest indicator se regăsesc ecosistemele urbane caracterizate prin trafic intens și/sau prin prezența unor activități industriale în care procesele de ardere sunt o componentă caracteristică. Problematika valorilor pentru concentrațiile de dioxid de azot se leagă de depășirile din mediile urbane cu număr mare de locuitori, de aici și potențialul de afectare a sănătății populației la o magnitudine considerabilă.

Satu Mare se numără printre orașele cu un grad scăzut de poluare în ceea ce privește concentrația de NO₂, deși este partea a unei zone cu un grad relativ ridicat de poluare, Concentrațiile de peste 140 ug/m³ sunt considerate a fi dăunătoare pentru sănătatea umană. Calitatea aerului în arealul municipiului Satu Mare este în general bună. Singura presiune semnificativă asupra calității aerului este exercitată de traficul intens rutier, de mare sau mic tonaj, desfășurat prin municipiu.

Este de menționat riscul pentru sănătatea locuitorilor reprezentat de existența în municipiu a unor clădiri având acoperișul alcătuit din plăci de azbociment. Se propune inițierea unor acțiuni vizând inventarierea și apoi eliminarea sau izolarea suprafețelor acoperite cu plăci din azbociment existente.

Un efect benefic important asupra calității aerului în municipiul Satu Mare este dat de reducerea emisiilor de poluanți în atmosferă ca urmare a lucrărilor deja finalizate sau aflate în derulare de eficientizare energetică a blocurilor de locuințe și a clădirilor publice.

Schimbări climatice

Municipiul Satu Mare are o suprafață relativ mică, în consecință nu se poate defini/identifica o climă specifică, caracteristică numai pentru municipiu (localitate) Astfel clima municipiului Satu Mare poate fi considerată ca este identică cu clima județului Satu Mare.

Clima județului Satu Mare este de tip temperat-continentală. Maxima înregistrată a fost de +39,4 °C, la Carei, iar minima de -30,6 °C, la Carei.

Județul Satu Mare are clima temperat-continentală, moderată cu veri puțin mai călduroase și ierni ceva mai blânde decât în restul țării. În schimb în zona de șes a teritoriului prezentat, care cuprinde partea Nordică a Câmpiei de Vest, iernile sunt mai lungi și verile mai moderate, față de partea centrală sau sudică a acesteia.

Regimul termic

Temperatura medie anuală în diferite stațiuni este următoarea: Carei 9,8 °C, Satu Mare 9,7 °C, iar la poalele Munților Oaș-Gutâi 8 °C. Maxima și minima absolută a fost înregistrată la Carei și anume + 39,5 °C în iulie 1952, respectiv -30,6 °C în ianuarie 1929. Pe baza observațiilor

făcute timp de 70 de ani (1896-1970), valorile medii ale temperaturilor înregistrate la Satu Mare se prezintă astfel: primăvara 10,2 °C, vara 19,6 °C; toamna 10,8 °C; iarna -1,7 °C.

Numărul zilelor de iarnă cu îngheț în zona de câmpie este de 50-60. Regiunile vestice cu exces de umiditate, favorizează apariția brumelor de toamnă timpurie.

Durata de strălucire a soarelui, cu cel mai mare număr de ore pe an, se înregistrează în partea sud-vestică (peste 1600 ore) și centrală (1500- 1600 ore) al județului, pe când în nord este sub 1400 ore.

Precipitațiile

Cantitatea medie a precipitațiilor variază între 600 mm în partea de vest a teritoriului și 1200 mm în Masivul Igrișului. În zonele de șes există variații anuale între 400-1000 mm. Valorile extreme înregistrate în stația Satu Mare au fost 1045 mm în 1912, respectiv 378,2 mm în 1961.

Pe teritoriul județului Satu Mare umiditatea atmosferică cu o medie anuală de 71%, pe tot cursul anului se menține destul de ridicată (vara 64% și iarna 83%), favorizând dezvoltarea normală a plantelor cultivate. Nebulozitatea este redusă, astfel (5,5 zile) determinând un număr mare de zile însorite pe an (70-75 zile).

Presiunea atmosferică și regimul vânturilor

Întrucât teritoriul județului Satu Mare are o altitudine medie mică, se înregistrează valori ridicate de presiune atmosferică, în jur 1000 mb. Vânturile dominante sunt cele în sectorul nord-vestic, primăvara și vara fiind mai frecvente cele vestice, care de obicei sunt însoțite de ploi, iar toamna și iarna cele estice și nord-estice. Vânturile foarte puternice sunt foarte rare.

Caracteristic microclimatice locale

Clima municipiului Satu Mare (al localității) este o climă temperat continentală moderată. Datorită așezării nordice perioadele reci (de iarnă) sunt mai lungi și mai reci decât în celelalte orașe din vestul țării. Temperatura medie în timpul iernii este de -1,7grade Celsius. Media anuală a temperaturii este de 9,6 grade Celsius. Umiditatea atmosferică este destul de ridicată, regimul vânturilor se caracterizează prin predominanța curenților de nord-vest. Circulația nord vestică a aerului determină precipitațiile din perioada primăvara și vara.

În ultima perioadă efectele schimbărilor climatice s-au resimțit și în municipiul Satu Mare. Aceste schimbări climatice s-au manifestat în timpul verii prin perioade că temperaturi foarte ridicate, car nu au mai fost înregistrate, prin precipitații abundente într-o perioadă scurtă de timp, secete, etc. Având în vedere poziția geografică a municipiului (este traversată de râul Someș) schimbările climatice pot produce fenomene meteo periculoase care pot provoca dezastre naturale (în special inundații).

Astfel pentru a diminua riscul reprezentat de fenomenele naturale generate de schimbările climatice este necesară adoptarea unor măsuri care să contribuie la diminuarea acestor riscuri.

Rezistența în fața amenințării schimbărilor climatice:

- prin acțiuni care să implice emisii reduse de carbon (fluidizare trafic) și o bună protejare a mediului înconjurător;
- prin promovarea mersului pe jos sau cu bicicleta;
- prin utilizarea iluminatului în mod eficient
- termoizolarea clădirilor rezidențiale și a clădirilor publice

Biodiversitatea, zone protejate

Râul Someș, care găzduiește ecosistemul de apă curgătoare de câmpie, traversează orașul de la Est la Vest. Deși puternic antropizat prin construirea digurilor de protecție împotriva inundațiilor și prin deversarea de ape uzate, este singurul ecosistem rivular autofuncțional care se află în relație directă cu Municipiul Satu Mare.

În apele râului Someș, în zona aferentă municipiului Satu Mare, au fost identificate 17 specii de pești dintre care 7 specii figurează în Directiva Habitare, fiind specii Natura 2000. Două dintre acestea figurează în Cartea Roșie a Vertebratelor din România ca specie vulnerabilă respectiv ca specie periclitată.

Suprafața totală a spațiilor verzi în municipiul Satu Mare este de 278,5 ha (24,7 m²/locuitor) fiind constituită din parcuri (34,8 ha), scuaruri (5,77 ha), digurile înierbate și zona de luncă cuprinsă între albia minoră și baza interioară a digurilor.

Pe teritoriul administrativ al municipiului Satu Mare (sau în vecinătatea acestuia) există mai multe arii natural protejate, de importanță comunitară (incluse în rețeaua Natura 2000) Ariile protejate au fost desemnate pentru a proteja și conserva valori naturale deosebite pentru România și Uniunea Europeană.

În această zonă au fost desemnate și se suprapun patru arii protejate: Situl de importanță comunitară ROSCI0214 - Râul Tur, Aria de protecție specială avifaunistică ROSPA0068 - Lunca Inferioară a Turului, Rezervația Complexă Râul Tur - Rezervația Naturală Cursul Inferior al Râului Tur -, Rezervația Naturală Pădurea Noroieni.

Viziunea pe termen lung pentru această zonă a fost definită astfel:

Ariile protejate de pe Râul Tur se întind pe o zonă cu comunități prospere care prin modul lor de viață responsabil și prietenos față de natură, asigură menținerea mozaicului de păduri, pajiști și zone umede, străbătute de râuri limpezi meandrate natural și străjuite de zăvoaie.

Planul de Management constituie strategia de management a Ariilor Protejate Râul Tur și presupune stabilirea măsurilor de management și de monitorizare realizarea obiectivelor pentru care au fost desemnate ariile protejate.

Planul de Management se referă la următoarele 4 arii protejate:

- Situl de importanță comunitară ROSCI0214 Râul Tur;
- Aria de protecție specială avifaunistică ROSPA0068 - Lunca Inferioară a Turului;
- Rezervația Complexă Râul Tur , care include Rezervația Naturală Cursul Inferior al Râului Tur;
- Rezervația Naturală Pădurea Noroieni.

În vederea asigurării bazelor pentru dezvoltarea durabilă a zonei, prevederile Planului de management vor fi integrate în planurile strategice relevante, conform articolului 21 alineatul 5: "Planurile de amenajare a teritoriului, cele de dezvoltare locală și națională, precum și orice alte planuri de exploatare/utilizare a resurselor naturale din aria naturală protejată vor fi armonizate de către autoritățile emitente cu prevederile planului de management

Pe lângă ariile naturale protejate, descrise mai sus, pe teritoriul administrativ al municipiului Satu Mare este situată aria naturală protejată ROSCI0436 – Someșul Inferior. Pentru această arie naturală protejată nu a fost desemnat un custode și nu a fost aprobată un Plan de Management.

Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate - Serviciul Teritorial Satu Mare, în calitate de autoritate responsabilă/ administrator desemnat al ariilor naturale protejate ROSAC0214 Râul Tur (ROSCI0214 Râul Tur), ROSPA0068 Lunca Inferioară a Turului și ROSCI0436 Someșul Inferior a emis Avizul nr. 52/2023 pentru planul "Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Satu Mare, 2023-2030 Județul Satu Mare".

În cazul eventualelor investiții care vor fi realizate în zonele adiacente și ariile naturale protejate este necesar respectarea strictă a Planului de management și Regulamentului sitului de importanță comunitară ROSCI0214 Râul Tur, ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0068 Lunca Inferioară a Turului, ariei naturale protejate de interes național VII.10 Râul Tur și rezervației naturale de interes județean Noroieni aprobat prin Ordinul MMP nr.1177/2016, și a Setului minim de măsuri speciale de protecție și conservare a diversității biologice, precum și conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, de siguranță a populației și investițiilor din ROSCI0436 Someșul Inferior aprobat prin Notă nr. 1184/CA/18.08.2020.

La elaborarea unor proiecte care sunt bazate pe prevederile Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Satu Mare se va avea în vedere obligația de a respecta cu strictețe legislația de mediu în vigoare și în special prevederile OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice cu modificările și completările ulterioare:

În cazul elaborării unor proiecte concrete de investiții în zona ariilor naturale protejate descrise mai înainte va fi luat în considerare faptul că amplasamentul este situat și în ariile naturale protejate, astfel încât să se asigure obiectivele de conservare ale acestora. În aceste proiecte vor fi incluse obligații referitoare la includerea unor măsuri specifice pentru a nu afecta starea de conservare a populațiilor speciilor ce constituie obiectivele de conservare din ariile naturale protejate (Rezervația naturală Pădurea Noroieni, ROSCI0436 Someșul Inferior) și a speciilor strict protejate, la măsurile ce trebuie să le adopte, precum și la responsabilitățile care le revin cu privire la protecția acestuia, cunoașterea și respectarea prevederilor legale în domeniul protecției factorilor de mediu pentru toate tipurile de lucrări care vor fi executate;

Pentru fiecare proiect/ activitate care va fi elaborată pe baza SIDU, și care se va desfășura și în ariile naturale protejate din Municipiul Satu Mare, se va solicita avizul administratorului, conform Ordinului nr.1822/2020;

Implementarea prevederilor SIDU al Municipiului Satu Mare nu va avea un impact negativ asupra ariilor naturale protejate datorită faptului că aceasta nu prevede măsuri / investiții care ar avea ca efect fragmentarea habitatelor de interes comunitar și nu va avea un impact negativ semnificativ asupra factorilor care determină menținerea stării favorabile de conservare a obiectivelor de desemnare a ariilor naturale protejate: Rezervația Pădurea Noroieni din județul Satu Mare (inclusă integral în ariile naturale protejate ROSAC0214 Râul Tur (ROSCI0214 Râul Tur) și ROSPA0068 Lunca Inferioară a Turului) precum și ROSCI0436 Someșul Inferior din județul Satu Mare sau asupra integrității acestora

La elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU) a fost luată în considerare Planul de Management aprobat pentru aria naturală protejată Pădurea Noroieni și setul de măsuri minime transmise de APM Satu Mare pentru aria naturală protejată Someșul Inferior. Datorită faptului că locația proiectelor elaborate (sau aflate în curs de elaborare) pe baza SIDU nu se află în ariile naturale protejate sau în vecinătatea acestora (ariile naturale protejate sunt situate la distanțe considerabile față de zonele în care vor fi implementate proiecte), implementarea prevederilor strategiei nu au efecte asupra habitatelor și speciilor din ariile naturale protejate.

Riscuri naturale și antropice

La nivelul municipiului Satu Mare sunt de luat în considerare riscuri naturale, tehnologice, biologice, de incendiu și sociale, potențial generatoare de situații de urgență.

În categoria riscurilor naturale de luat în considerare în municipiul Satu Mare intră:

- Riscul de inundații produse prin cedarea sau depășirea digurilor de apărare din lunca râului Someș;
- Riscuri seismice;
- Riscuri legate de fenomene meteorologice de excepție.

Digurile de apărare la inundații sunt dimensionate pentru viituri cu asigurarea de 1%. Asigurarea de verificare este de 0,1%. În consecință, probabilitatea de depășire a coronamentului digurilor în caz de viitură este redusă.

II.8. Profil și Capacitate Administrativă

În România, Ordonanța de Urgență nr. 57 / 2019 privind Codul administrativ reglementează „cadrul general pentru organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor administrației publice, statutul personalului din cadrul acestora, răspunderea administrativă, serviciile publice, precum și unele reguli specifice privind proprietatea publică și privată a statului și a

unităților administrativ-teritoriale”.

Capacitatea administrativă a Primăriei Municipiului Satu Mare joacă un rol important în dezvoltarea sustenabilă a municipalității și a zonei urbane funcționale și are un rol cheie în îndeplinirea obiectivelor strategice, a viziunii instituției și în oferirea de servicii publice de calitate. O administrație eficientă susține dezvoltarea socio-economică a unității administrativ teritoriale, o relație sustenabilă cu mediul de afaceri și cu societatea civilă și îmbunătățește capacitatea de a atrage și dezvolta investiții publice și private.

Îmbunătățirea capacității administrative a autorităților publice locale este unul dintre principalele obiective asumate de România și reprezintă unul dintre domeniile prioritare ale Strategiei Europa 2020 ce subliniază nevoia de continuă modernizare a administrației publice și de creștere a calității serviciilor publice furnizate de către aceasta.

Îmbunătățirea capacității administrative urmărește să intensifice eforturile pentru a consolida capacitatea administrației publice, în special prin îmbunătățirea eficienței, a gestionării resurselor umane, a instrumentelor decizionale și a coordonării în cadrul și între diferitele niveluri administrative, precum și prin îmbunătățirea transparenței, a integrității și a răspunderii. Să accelereze absorbția fondurilor UE, să consolideze sistemele de gestiune și de control, să aducă îmbunătățiri capacității de planificare strategică, inclusiv elementului bugetar multianual, să remedieze deficiențele persistente din sectorul achizițiilor publice, să îmbunătățească în continuare calitatea și eficiența sistemului judiciar, să combată corupția la toate nivelurile și să asigure executarea efectivă a hotărârilor instanțelor.

Termenul de capacitatea administrativă se referă astfel la o utilizare eficientă a resurselor disponibile la nivelul autorității publice locale, instituirea unui management eficient și transparent, dar și a unor proceduri clare de funcționare, pentru îndeplinirea competențelor stabilite prin lege, atingerea obiectivelor asumate și furnizarea de servicii publice de calitate. Pentru îndeplinirea cu succes a obiectivelor asumate, autoritatea publică locală trebuie să susțină o strategie eficientă de resurse umane care să se bazeze pe o serie de procese de bună practică la nivel național și european. La modul general, managementul resursei umane se referă la acea paletă de activități, proceduri sau programe de formare, derulate la nivelul instituției, care permit îmbunătățirea performanțelor individuale, colective și organizaționale ale acestora.

Autoritatea publică trebuie să aibă în centrul strategiilor sale o resursă umană bine formată, cu un înalt grad de profesionalism, integritate și etică.

Conform Regulamentului de Organizare și Funcționare, aprobat prin Hotărârea Consiliului Local Nr. 122/30.07.2020, Primăria municipiului Satu Mare funcționează în temeiul O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, urmărindu-se realizarea condițiilor de operativitate și eficiență.

În cadrul Primăriei principale tipuri de relații și modul de stabilire al acestora sunt:

1. Relații de autoritate ierarhice

2.Delegări de autoritate ierarhică și funcțională

3.Relații de cooperare/colaborare

4.Relații de reprezentare.

5.Relații de inspecție/control – audit

Sistemul de control intern /managerial în cadrul Primăriei

Controlul intern /managerial reprezintă ansamblul formelor de control exercitate la nivelul Primăriei inclusiv auditul intern, stabilite de conducere în concordanță cu obiectivele acesteia și cu reglementările legale, în vederea asigurării administrării fondurilor în mod economic, eficient și eficace; acestea includ de asemenea structurile organizatorice, metodele și procedurile, respectiv sintagma “control intern managerial” subliniază responsabilitatea tuturor nivelurilor ierarhice pentru tinerea sub control a proceselor interne desfășurate pentru realizarea obiectivelor generale și specifice.

Structura organizatorică a Primăriei municipiului Satu Mare:

Cabinet Primar

Cabinet Viceprimar

Administrator Public

Secretar General al Municipiului

- Compartiment Relații cu Consiliul Local
- Compartiment Monitorizare Proceduri Administrative

Birou Audit Public Intern

Arhitect Șef

- Serviciul Urbanism Și Dezvoltare Urbană
- Serviciul Autorizări Construcții
- Biroul Finalizări Construcții
- Biroul G.I.S.

Serviciul Managementul Resurselor Umane

Serviciul Situații de Urgență

- Compartiment Prevenție

Direcția Economică

- Serviciul Buget
- Serviciul Financiar Contabilitate
- Biroul Finanțare și Administrare Unități de Invățământ

Direcția Impozite și Taxe Locale

- Serviciul Impunere, Constatare, Control
- Serviciul Evidența Veniturilor, Urmărire, Executare Silită, Amenzi

Direcția Tehnică

- Serviciul Investiții, Gospodărire, Întreținere

- Biroul Consultanță Tehnică și Supervizare Lucrări
- Serviciul Achiziții Publice
- Serviciul Administrarea Domeniului Public și Privat
- Biroul Salubritate, Protecția Mediului, Zone Verzi
- Biroul Administrare Drumuri, Autorizări
- Compartiment Iluminat Stradal
- Compartiment Guvernanță Corporativă

Serviciul Comunicare și Coordonare Instituții Subordonate

- Compartiment Relații Internaționale și Mass Media
- Compartiment Cultură, Sport și Tineret
- Compartiment Tehnologia Informațiilor

Serviciul Relații Publice

- Compartiment Civic și Asociații de Proprietari

Serviciul Administrativ și Protocol

Serviciul Scriere, Implementare și Monitorizare Proiecte

- Compartiment Implementare Proiecte
- Compartiment Energetic

Serviciul Juridic

- Compartimentul Juridic, Contencios
- Compartimentul Contracte Administrative, Arhivă
- Biroul Autoritate Tutelară

Serviciul Patrimoniu, Concesionări, Închirieri

- Compartiment Fond Locativ, Cadastru
- Compartiment Administrare Casa Mesteșugarilor
- Compartiment Administrare Imobile Proprietatea Publică și Privată a Municipiului Satu Mare

Serviciul Fond Funciar și Legile Proprietății

Birou Control Comercial, Autorizații Funcționare și Transport

Conform prevederilor legale și al reglementărilor interne, **primarul municipiului** coordonează, supraveghează și controlează activitatea Primăriei municipiului Satu Mare și a tuturor instituțiilor /serviciilor publice din subordinea Consiliului Local al municipiului Satu Mare.

Regulamentul de Organizare și Funcționare stabilește atribuțiile și obligațiile direcțiilor, serviciilor și compartimentelor din cadrul Primăriei municipiului Satu Mare.

Entitatea responsabilă pentru coordonarea elaborării și ulterior implementării SIDU este **Serviciul Scriere, Implementare și Monitorizare Proiecte**, serviciu care funcționează sub coordonarea directă a Primarului municipiului.

Misiunea și scopul acestui serviciu este de a încuraja dezvoltarea locală a municipiului Satu

Mare. În acest sens, serviciul sprijină planificarea strategică la nivel local, precum și implementarea planurilor strategice ale municipalității prin atragerea de fonduri nerambursabile, în vederea îmbunătățirii activității instituției și îndeplinirii obiectivelor acesteia. Pentru îndeplinirea misiunii și a scopului stabilit serviciul participă la elaborarea și redactarea strategiilor de dezvoltare locale, a planurilor integrate de dezvoltare urbană, planurilor locale de acțiune sau orice alte planuri care vizează dezvoltarea municipiului; culegerea datelor necesare elaborării acestor documente și gestionează implementarea proiectelor cu finanțare nerambursabilă.

Primăria pune un accent deosebit pe respectarea principiilor privind:

-Egalitatea de șanse

Politicile în domeniul egalității de șanse sunt esențiale pentru creșterea economică și ocuparea forței de muncă, contribuind la întărirea coeziunii și solidarității sociale. Creșterea accesului femeilor la educație, piața muncii, la slujbe bine plătite considerate preponderent masculine, la funcții de conducere, reconcilierea vieții profesionale cu viața de familie vor determina eliminarea disparităților între femei și bărbați, inclusiv în privința salarizării, vor contribui la dezvoltarea unei culturi a „egalității de gen”. În plus, egalitatea de șanse va fi promovată și în favoarea altor categorii vulnerabile: persoanele cu handicap, tinerii, minoritatea rromă, vârstnicii, persoanele din mediul rural.

Strategia integrată de dezvoltare urbană durabilă promovează principiul egalității de șanse prin crearea infrastructurilor adaptate nevoilor persoanelor cu dizabilități, dezvoltarea rețelelor de transport public comun pentru asigurarea de acces, prin creșterea securității sociale, investiții în spații verzi și facilități culturale, sportive și de recreere pentru consolidarea coeziunii sociale și creșterea calității vieții în orașe.

sexuală.

-Dezvoltare durabilă

Dezvoltarea durabilă este forma de creștere economică ce satisface nevoile societății în termeni de bunăstare pe termen scurt, mediu și lung și se fundamentează pe considerentul că dezvoltarea trebuie să vină în întâmpinarea nevoilor prezente, fără să pună în pericol pe cele ale generațiilor viitoare.

Acest concept reprezintă o valoare adânc înrădăcinată a Uniunii Europene și cuprinde teme de importanță majoră pentru cetățeni, fie că e vorba de menținerea și creșterea prosperității, de schimbările climatice, sau de progresul spre o societate sigură, sănătoasă și incluzivă.

Dezvoltarea durabilă centrată pe regenerarea centrelor urbane are patru priorități:

- Îmbunătățirea imaginii orașelor (prin refacerea centrelor istorice și includerea lor în circuite turistice și economice, refacerea cartierelor vechi prin lucrări de reabilitare și modernizare în scopul îmbunătățirii calității vieții și a arhitecturii zonei);

- Decongestionarea traficului din marile centre urbane (duce la îmbunătățirea calității aerului și protecția mediului);
- Refacerea zonelor abandonate și transformarea lor în "oaze" prin parteneriate de tip public- privat;
- Extinderea zonelor urbanizate prin integrarea localităților din aria suburbană și periurbană a orașelor.

Zona Urbană Funcțională Satu Mare.

Zona urbană funcțională (ZUF Satu Mare), stabilită conform metodologiei CE-OECD, cuprinde localitățile Botiz, Dorolț, Mărtinești, Păulești, Amați, Decebal, Cionchești, Mădăras de unde cel puțin 15% din populație face naveta către municipiul Satu Mare. Localitățile incluse în ZUF Satu Mare fac parte din 7 unități administrativ teritoriale, din care 1 este oraș și 6 comune: Comuna Botiz, Comuna Dorolț, Comuna Odoreu, Comuna Păulești, Comuna Vetiş, Comuna Viile Satu Mare, Orașul Ardud.

UAT din care face parte localitate componentă a ZUF	Localități componente	Localități incluse în ZUF
Comuna Botiz	Botiz (centru de comună)	Botiz
Comuna Dorolț	Dorolț (centru de comună), Dara, Petea, Atea	Dorolț
Comuna Odoreu	Odoreu, Mărtinești, Cucu, Berindan, Vânătoarești, Eteni	Mărtinești
Comuna Păulești	Păulești (centru de comună), Ambud, Petin, Amați, Rușeni, Hrip	Păulești, Amați
Comuna Vetiş	Vetiș, Decebal, Oar	Decebal
Comuna Viile Satu Mare	Viile Satu Mare, Cionchești, Tătărești, Medișa, Tireac	Cionchești
Orașul Ardud	Ardud, Mădăras, Ardud-Vii, Baba Novac, Gerăușa, Sărătura	Mădăras

În zona funcțională – ZUF Satu Mare municipiul Satu Mare are o pondere predominantă atât din punct de vedere economico – social cât și din punct de vedere al numărului de populație:

POPULATIA DUPA DOMICILIU la 1 ianuarie - ZUF Satu Mare

Localitati	Ani					
	Anul 1992	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022
	UM: Numar persoane					
MUNICIPIUL SATU MARE	133.066	120.822	119.915	118.932	117.526	116.151
ORAS ARDUD	6.801	7.516	7.540	7.567	7.610	7.559
BOTIZ	5.074	3.930	3.954	4.004	4.038	4.052
DOROLT	3.712	4.116	4.124	4.121	4.129	4.133
ODOREU	4.870	6.084	6.181	6.260	6.281	6.379
PAULESTI	4.400	6.003	6.043	6.167	6.287	6.318
VETIS	4.585	5.550	5.604	5.697	5.740	5.748
VIILE SATU MARE	3.484	3.877	3.873	3.853	3.953	3.931
Municipiul Satu Mare	133.066	120.822	119.915	118.932	117.526	116.151
Total alte UAT	32.926	37.076	37.319	37.669	38.038	38.120
Total populație ZUF	165.992	157.898	157.234	156.601	155.564	154.271
Pondere populație Satu Mare din ZUF	80,16	76,52	76,27	75,95	75,55	75,29

Conform datelor preluate din baza de date tempo online, în prezent peste 75% din numărul populației din UAT-urile din ZUF Satu Mare locuiește în municipiul Satu Mare. Acest procent în anul 1992 era de peste 80%. Se poate constata că în perioada 1992-2022 ponderea locuitorilor din localitățile învecinate a crescut cu aproximativ 5%, însă acest aspect nu a determinat o scădere semnificativă a rolului municipiului.

II.9 Intervenții Smart City

Societatea informațională

Trecerea la o societate informațională și la o economie bazată pe cunoaștere prin utilizarea tehnologiilor digitale și a internetului contribuie la maximizarea beneficiilor pentru societate, creșterea productivității și competitivității și a numărului locurilor de muncă. Politica UE în acest domeniu are în vedere mai multe aspecte: telecomunicațiile, dezvoltarea tehnologiei informației și comunicațiilor, competitivitatea.

Strategia de la nivelul municipiului Satu Mare vizează măsuri care contribuie la dezvoltarea

infrastructurii TIC ca și infrastructură suport pentru creșterea competitivității economice în industrie și servicii, turism și agricultură și crearea unei societăți informaționale prin creșterea dotărilor cu echipamente IT&C a firmelor, școlilor, administrațiilor și instituțiilor publice.

Este promovată utilizarea instrumentelor TIC și în domeniul protecției mediului pentru monitorizarea factorilor de mediu și conștientizarea și educația ecologică a populației. În cadrul obiectivului privind întărirea capacității instituționale a administrației publice se prevăd măsuri pentru creșterea inovării și implementării de soluții inovatoare la nivelul administrației publice pentru susținerea antreprenoriatului și parteneriatelor, prin implementarea unor soluții de tip e-guvernare.

Promovarea investițiilor în echipamente IT&C și a utilizării acestora de către cetățeni contribuie la trecerea spre o economie bazată pe cunoaștere și la crearea unei societăți informaționale. În această direcție ar trebui efectuate investiții în crearea unor pagini de internet cu acces la informații de interes public sau dezvoltarea unor aplicații de tipul e-guvernare pentru a facilita accesul rapid la informațiile de interes public și a crește gradul de implicare activă a cetățenilor în procesul de luare a deciziilor, de dezvoltare a serviciilor publice urbane și de exploatare a potențialului tehnologiilor informatice pentru optimizarea serviciilor pentru cetățeni și IMM-uri.

Conceptul de Smart City

Conceptul de oraș inteligent (Smart City) a fost evaluat în raport cu mai multe domenii de interes pentru strategie, acesta presupunând, la rândul său, o abordare integrată. Astfel, în elaborarea viziunii, obiectivelor și propunerilor de dezvoltare a fost avută în vedere integrarea dimensiunii “smart” la nivelul tuturor proiectelor și intervențiilor unde este relevant și oportun :

- -administrație publică inteligentă
- -mobilitate inteligentă
- -mediu inteligent
- -economie inteligentă
- -locuire inteligentă
- -servicii publice inteligente

În cadrul proiectelor propuse a fi implementate, incluse în SIDU, vor fi luate în considerare mai multe componente / intervenții care se încadrează în conceptul de Smart City:

- -monitorizare video inteligentă a spațiilor publice
- monitorizare calitate aer în municipiu
- -realizarea de parcuri inteligente, digitalizate
- -analiză și dirijare inteligentă fluxuri de trafic
- -reabilitarea energetică a clădirilor publice cu componentă inteligentă
- -colectarea selectivă a deșeurilor – containere inteligente

- -eAdministrație
- -utilizarea Ghișeul.ro
- -Dezvoltarea bazei de date GIS

II.10. Analiza SWOT

Urbanism și mobilitate

Puncte Tari	Puncte Slabe
Dezvoltare urbană <ul style="list-style-type: none"> • Topografie plană, posibilități egale de extindere în toate direcțiile • Coridorul Someșului, cu potențial de ax de dezvoltare spațială la nivel urban și metropolitan/regional • Încheierea unui protocol de cooperare cu localitățile învecinate- premisă de diminuare a barierelor administrative între oraș și comunele învecinate – ZUF. 	Dezvoltare urbană <ul style="list-style-type: none"> • Intravilan supradimensionat în care dezvoltarea nu se poate face coerent și eficient într-un orizont de timp scurt sau mediu • Extinderea necontrolată a orașului în periurban și în special creșterea tentaculară de-a lungul arterelor radiale principale care se prelungesc în teritoriu (penetrante) • Bariere administrative încă existente în direcția comunelor învecinate care nu s-au asociat ZMSM
Structura urbană <ul style="list-style-type: none"> • Culoarul natural, needificat, al Someșului • Zone cu valoare urbanistică, arhitecturală, culturală și istorică (centrul istoric, relativ bine conservat, cartierele grădina) • existența unor rezerve de teren intra-urbane, parțial în proprietate publică și în poziții "strategice", unele bine echipate cu 	Structura urbană <ul style="list-style-type: none"> • Separări accentuate a unor părți de oraș ca urmare a caracterului de barieră pe care îl au râul Someș și calea ferată (din cauza numărului redus de traversări în cazul râului și din cauza traversărilor la sol în cazul căii ferate) • Marginalizarea zonelor periurbane

Peisaj <ul style="list-style-type: none"> Potențialul natural și ecologic din zona periurbană: culoarul Someșului, canalele, pădurile, peisajul de câmpie Prezență majoră a apei în oraș: râul Someș, Prezență importantă a vegetației în oraș 	Peisaj <ul style="list-style-type: none"> Potențialul prezenței marcante a râului Someș nu este valorificat; malurile nu sunt amenajate pentru activități cu caracter public
Accesibilitate în teritoriu <ul style="list-style-type: none"> Apropierea de puncte de trecere a frontierei cu trafic sporit de mărfuri (rutier-Petea cu Ungaria, feroviar- Halmeu cu Ucraina) Aeroportul internațional Drumul expres Nyiregyhaza – Baia Mare (planificat în curs de execuție pe teritoriul Ungariei) Apropierea și premisele de conectare la drumul rapid din HU aflat pe coridorul mediteranean, componentă a rețelei centrale de transport transeuropean TEN-T core Relativa apropiere de A3 (Autostrada Transilvaniei) pe coridorul Rhin- Dunăre al TEN-T 	Accesibilitate în teritoriu <ul style="list-style-type: none"> Poziția marginală față de magistralele de transport intrafrontaliere Lipsa investițiilor majore în infrastructura feroviară și în lipsa activităților de întreținere a rețelei care au drept consecință: starea fizică precară, restricții de viteză și viteză comercială scăzută Absența unor facilități intermodale
Mobilitate urbană	Mobilitate urbană
Sinteză	Sinteză
<ul style="list-style-type: none"> Premise spațiale și peisagistice pentru dezvoltarea modurilor de deplasare nemotorizate (deplasări pedestre și cu bicicleta) Implementarea unui Plan de Mobilitate Urbana coerentă 	<ul style="list-style-type: none"> Mobilitate dominată de transportul individual motorizat Management al traficului deficitar
Rețea rutieră și trafic	Rețea rutieră și trafic

<ul style="list-style-type: none"> • Rețea rutieră de tip radial (cu 4 direcții principale: (DN19A- spre Petea, Ungaria; DN19A - spre Cluj- Napoca; DN19 - spre Oradea, Carei; DN19 - spre Baia Mare) cu posibilități de extindere • Construirea unor poduri peste raul Someș • Existența unei ocolitoare rutiere a orașului, 	<ul style="list-style-type: none"> • Trafic ridicat generat de migrația pendulară din periurban către centrul orașului și invers, • Numărul redus de traversări ale Someșului reduce drastic conectivitatea rețelei rutiere a orașului prin discontinuitatea unor inele rutiere • Raportul inadecvat între gradul de încărcare și profilul transversal / capacitate al unor artere • Întreruperea unor legături importante pentru rețeaua rutieră și devierea traficului duce la suprasolicitarea unor legături și intersecții • Traversarea la nivel, inadecvată, a liniilor de cale ferată crește pericolul de accidentare și creează disfuncții de trafic
Transport Public	Transport Public
<ul style="list-style-type: none"> • Transportul public în oraș a fost parțial modernizat cu ajutorul fondurilor europene. • Realizarea unui sistem integrat de 	<ul style="list-style-type: none"> • Transport public în comun parțial deficitar și poluant • Viteză și capacitate redusă de transport a rețelei existente
Infrastructură pentru pietoni	Infrastructură pentru pietoni
<ul style="list-style-type: none"> • Caracterul de oraș grădină, cadrul natural și existența unor areale cu patrimoniu arhitectural istoric (în special zona centrală veche) sunt premise favorabile dezvoltării unei infrastructuri pietonale atractive 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unei infrastructuri de trasee și piste exclusiv sau preponderent pietonale
Infrastructură pentru bicicliști	Infrastructură pentru bicicliști
<ul style="list-style-type: none"> • Piste pentru bicicliști realizate prin fonduri europene • Calitatea de „oraș verde” este o bună premisă pentru dezvoltarea ciclismului 	<ul style="list-style-type: none"> • Număr redus de piste de ciclism, situație de fapt care descurajează utilizarea bicicletei • Utilizarea în comun a infrastructurii rutiere, în special cu autovehicule, generează nesiguranță rutieră și pericol de accidente
Oportunități	Amenințări
Dezvoltare urbană	Dezvoltare urbană
<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltare compactă a trupului principal prin utilizarea cu prioritate a oportunităților funciare din intravilanul localității (Infill-development) și interzicerea dezvoltării 	<ul style="list-style-type: none"> • Disoluția formei urbane într-un periurban incoerent și de mică densitate (<i>urban sprawl</i>), cu efecte de: fragmentare a cadrului natural și

<p>dispersate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltare a unei structuri urbane polinucleice în teritoriul administrativ, care integrează trupurile izolate sub forma unor clustere, bine dotate cu servicii și comerț de interes cotidian • Operațiuni de regenerare urbana, coerente, pe siturile din interiorul intravilanului cu activități în declin, sau abandonate (zone industriale, triaje dezafectate, terenuri virane, etc.) • Reabilitarea și conversia unor clădiri aflate în patrimoniul istoric, cultural • Existența unor fonduri nerambursabile semnificative care pot fi utilizate pentru dezvoltarea municipiului. 	<p>degradare a peisajului, o compromiterea șanselor unei dezvoltări coerente și eficiente</p> <ul style="list-style-type: none"> • ineficientă a infrastructurii edilitare • premise scăzute de deservire cu un transport public • eficient (prin lipsa de rentabilitate) • creșterea automobilității pentru deplasări pendulare • reducerea potențialului ecologic al teritoriului localității • Necoordonarea nivelurilor de planificare a dezvoltării spațiale, urban si periurban, cu precădere pe teritoriul comunelor învecinate care nu s-au asociat ZMSM
<p>Peisaj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existența suprafețelor împădurite la marginea orașului creează potențialul dezvoltării unor trasee de agrement (pietonale și pentru biciclete). • Profilare ca "oraș verde", cu bune calități rezidențiale • Inițierea unor masuri de aplicare a Convenției Europene asupra Peisajului: studii de specialitate, identificarea și protejarea unităților de peisaj • Amenajarea culoarului Someșului, transformarea lui în spațiu verde public și relaționarea acestuia cu sistemele de spații publice și spații verzi ale orașului 	<p>Peisaj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fragmentarea peisajului prin avansarea dezvoltărilor spontane, necontrolate, de tip "urban sprawl", în cadrul natural • Reducerea spațiilor verzi, deteriorarea parametrilor ecologici în interiorul orașului • Proliferarea surselor de poluare (depozite de deșeuri), afectarea calității mediului și peisajului • Perpetuarea caracterului de barieră structurală în oraș și în Regiune a culoarului Someșului

<p>Accesibilitate în teritoriu</p> <ul style="list-style-type: none"> Realizarea drumului expres Nyiregyhaza - Baia Mare Conectarea la coridorul mediteranean al TEN-T core, din Ungaria, aflat în apropierea graniței, la 60 km de Satu Mare 	<p>Accesibilitate în teritoriu</p> <ul style="list-style-type: none"> Întârzierea conectării la A3 (și nebransarea orașului la rețeaua majoră pe direcția vest-est) Întârzierea conectării la coridorul mediteranean Ten-T care trece prin HU Întârzierea realizării altor legături rutiere importante, în teritoriul regional, național și transfrontalier (ex. drumul expres Baia Mare-Nyiregyhaza) Întârzierea modernizării infrastructurii ferate
<p>Mobilitate urbană</p>	<p>Mobilitate urbană</p>
<p>Sinteză</p>	<p>Sinteză</p>
<ul style="list-style-type: none"> Accesarea de fonduri europene pentru infrastructuri de transport și vehicule Remodelarea sustenabilă a mobilității în întreg orașul și cu precădere în zona lui centrală Dezvoltarea unui transport public și privat mai puțin poluant (electric) 	<ul style="list-style-type: none"> Fonduri locale insuficiente și/sau incapacitatea accesării unor fonduri europene pentru infrastructura de transport și parcul de autovehicule Dezvoltarea automobilității Slaba dezvoltare a transportului public în special pe direcția trupurilor urbane izolate
<p>Rețea rutieră și trafic</p>	<p>Rețea rutieră și trafic</p>
<ul style="list-style-type: none"> Realizarea centurii ocolitoare a orașului pentru traficul transfrontalier de călători și mărfuri Suplimentarea podurilor peste râul Someș Definitivarea inelului de ocolire a zonei centrale Realizarea unor artere colectoare pe direcția est-vest la nivelul cartierelor sudice Ameliorarea ofertei de transport public și reducerea traficului motorizat individual – restructurare modală a traficului, pentru un raport adecvat între acesta și capacitatea rețelei rutiere Adaptarea profilului stradal la valorile reale de trafic, în anumite cazuri 	<ul style="list-style-type: none"> Creșterea presiunii pe infrastructura rutieră ca efect al creșterii gradului de motorizare și a automobilității, în absența unei politici de mobilitate care să promoveze transportul public și deplasările nemotorizate

Transport Public	Transport Public
<ul style="list-style-type: none"> Reabilitarea infrastructurii de transport public, inclusiv a parcului de vehicule, dezvoltarea unui transport curat (electric) cu finanțare europeană 	<ul style="list-style-type: none"> Fonduri locale insuficiente pentru reabilitarea infrastructurii urbane de transport.
Infrastructură pentru pietoni	Infrastructură pentru pietoni
<ul style="list-style-type: none"> Reconfigurarea infrastructurii pietonale (trotuare, pietonale și piețe pietonale) Crearea unor spații pietonale de calitate pe malul Someșului 	<ul style="list-style-type: none"> Slaba dezvoltare a infrastructurii pietonale Fonduri locale insuficiente pentru reabilitarea infrastructurii pietonale
Infrastructură pentru bicicliști	Infrastructură pentru bicicliști
<ul style="list-style-type: none"> Amenajarea unor piste pentru biciclete atât în municipiu cât și spre granița cu Ungaria pe malul râului Someș. Dezvoltarea ciclismului ca mod alternativ de deplasare, complementar transportului public, pentru diminuarea automobilității Accesarea unor fonduri europene pentru dezvoltarea unei infrastructuri pentru biciclete 	<ul style="list-style-type: none"> Fonduri locale insuficiente pentru crearea unei infrastructuri pentru biciclete Lipsa spațiilor necesare realizării infrastructurii pentru bicicliști

Social (Educație, cultură, și protecție socială)

Puncte Tari	Puncte Slabe
Capital uman <ul style="list-style-type: none"> Forța de muncă se caracterizează prin diversitatea specializărilor. Orașul oferă locuri de muncă pentru peste 65% dintre angajații județului. Multiculturalitatea orașului Avantaje pentru domeniul social (schimburi de experiență), cultură și potențial pentru turism și sport. Rata criminalității în județ este printre cele mai scăzute din țară. 	Capital uman <ul style="list-style-type: none"> Nivel redus de salarizare, ceea ce are impact negativ asupra atragerii/menținerii forței de muncă cu un nivel ridicat de calificare (de ex. ingineri constructori). În Satu Mare ponderea populației tinere este scăzută și se află în continuă scădere. Emigrarea forței de muncă cu înaltă calificare. Ponderea ridicată a populației ocupată în sectorul primar și relativ scăzută în sectorul serviciilor. Existența a numeroase obstacole în cadrul procesului de formare continuă (dificultatea cunoașterii realității economice la nivel național, regional și local;

	<ul style="list-style-type: none"> • Tendință de dezvoltare umană scăzută, numărul mic al specialiștilor de foarte înaltă calificare.
Infrastructură educațională și socială <ul style="list-style-type: none"> • Rețea școlară bine dezvoltată (unități de învățământ la toate nivelurile de educație, unități de învățământ cu predare în limba minorităților) • Renovarea continuă a infrastructurii educaționale. Primăria Satu Mare a asigurat din fonduri europene reabilitarea termică, reabilitarea instalațiilor, dotări IT pentru o parte din instituțiile de învățământ. • bună colaborare între instituțiile publice locale și organizațiile neguvernamentale în vederea asigurării serviciilor de asistență socială, dovedită prin derularea unor proiecte în parteneriat (de ex.Caritas). 	Infrastructură educațională și social <ul style="list-style-type: none"> • Insuficiența infrastructurii pentru educația profesională, tehnologia veche a echipamentelor • Încadrarea în muncă a unui număr redus de persoane cu dizabilități și de persoane expuse excluziunii sociale (persoane eliberate din detenție, tineri proveniți din centre de plasament, rromi) • Număr scăzut de locuințe sociale, absența căminelor pentru vârstnici. • Acces redus al persoanelor cu dizabilități în instituții publice, educaționale și culturale generat de infrastructură și un transport în comun neadaptat nevoilor acestora.
Cultură <ul style="list-style-type: none"> • Procentul ridicat al cheltuielilor de investiții în infrastructura culturală și religioasă. • Rețea bogată de instituții de cultură • Viața culturală bogată (activitatea instituțiilor culturale, festivaluri și evenimente culturale cu tradiție) 	Cultură <ul style="list-style-type: none"> • Nu există biblioteci cu un fond de carte satisfăcător
Oportunități	Amenințări
Capital uman <ul style="list-style-type: none"> • Structura multiculturală – avantaj pentru schimburi culturale, sportive, turism, pe bază de reciprocitate. • Alocarea de spații pentru dezvoltarea centrelor de perfecționare, calificare și recalificare a populației • Implicarea activă a sectorului ONG în formarea și dezvoltarea tehnicilor manageriale și de organizare a afacerilor. • Lansarea programelor comunitare de către U.E. pentru a sprijini dezvoltarea domeniului resurselor umane. • Existența unor programe de finanțare guvernamentale pentru reconversie profesională. 	Capital uman <ul style="list-style-type: none"> • Creșterea șomajului în rândul tinerilor absolvenți. • Exodul creierelor: muncitorii calificați pleacă în Vest, tineretul emigrează în străinătate, cu consecința lipsei de forță de muncă specializată necesară unei economii în creștere. • Îmbătrânirea populației. • Fiscalitate ridicată care determină creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii.

Infrastructură socială <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unui sistem de înregistrare comun a persoanelor cu nevoi sociale, dezvoltarea parteneriatului public-privat în domeniul asistenței sociale, înființarea „mesei rotunde civile”. • Crearea unor întreprinderi sociale (de ex. pentru tinerii provenind din casele de copii sau meșteșuguri pentru romi). • Reabilitarea zonelor de agrement . 	Infrastructură socială <ul style="list-style-type: none"> • Uzura morală a infrastructurii necesare învățământului profesional și tehnic. • Prolungirea termenului de realizare sau amânarea reabilitării infrastructurii de agrement și recreație. • Costul ridicat al utilităților
Educație <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea unei strategii pentru educație și training în vederea păstrării tineretului în oraș. • Armonizarea ofertei educaționale cu cererea pieței forței de muncă și mediul afacerilor. • Extinderea ofertei educaționale 	Educație <ul style="list-style-type: none"> • Slaba dezvoltare a învățământului superior tehnic. • Neadaptarea infrastructurii de învățământ la standardele impuse de Uniunea Europeană sau cerințelor populației și agenților economici. • ↘Scăderea populației școlare și tinere.

Mediu

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unei rețele extinse de monitorizare a calității aerului prin efectuarea de analize 	<ul style="list-style-type: none"> • Trafic intens prin municipiului Satu Mare cu înregistrare de depășiri ale normelor de calitate a aerului. • Existența unor suprafețe de acoperiș cu plăci ondulate de azbociment
<ul style="list-style-type: none"> • Componenta cantitativă a resursei de apă cantonate în arealul spațiului hidrografic Someș-Tisa asigură în mod echilibrat raportul cerințe-alocații • Alimentarea cu apă a municipiului Satu Mare -marea majoritate a populației municipiului Satu Mare este racordată la sursa centralizată de apă potabilă. • Existența în municipiul Satu Mare a unui nivel ridicat al colectării și epurării apelor uzate. 	<ul style="list-style-type: none"> • Conform evaluării, starea ecologică a râului Someș este moderată. • Interes scăzut al agenților economici pentru utilizarea rațională a resurselor de apă. • Slaba valorificare a resurselor geotermale. • Lipsa unui sistem separat eficient de colectare, tratare și evacuare a apelor pluviale. • Sisteme insuficiente de automonitorizare a evacuărilor de apă uzată de la agenți economici-
Oportunități	Amenințări

<ul style="list-style-type: none"> • Realizarea proiectului căii rutiere de ocolire a orașului pentru traficul transfrontalier de călători și mărfuri • Desființarea plăcilor de azbociment existente • Posibilitatea amenajării sectorului de râu aferent municipiului Satu Mare pentru folosința de agrement/sporturi nautice/navigație • Amenajarea unui bazin tampon pentru colectarea apelor pluviale în cazuri de ploi excepționale 	<ul style="list-style-type: none"> • Deteriorarea elementelor rețelei de monitorizare. • Întârzierea aplicării planurilor de mediu (inclusiv de realizare a proiectelor finanțate prin POS Mediu sau din alte surse) • Descărcarea accidentală în rețeaua de canalizare a unor ape uzate care nu se încadrează în limitele prevăzute de NTPA002.
---	---

Economic

Puncte Tari	Puncte Slabe
Economie și mediu de afaceri <ul style="list-style-type: none"> • Oraș de graniță • Centre de logistică • Proximitatea cu sistemul de autostrăzi europene (Ungaria) • Volum ridicat al forței de muncă, • Existența unor ramuri industriale diversificate, cultură industrială îndelungată • În județul Satu Mare funcționează societăți mixte care activează în industrii cu valoare adăugată mare • Existența unor societăți mari, cu capital mixt și cu potențial economic mare, • Aeroport cu o lungime a pistei (2487 metri) și o clasificare a pavajului (035RCWT), care permit operațiuni cu majoritatea avioanelor mari. • Existența unor relații economice și de colaborare consacrate cu Germania și Austria • Resursele geotermale 	Economie și mediu de afaceri <ul style="list-style-type: none"> • Emigrația forței de muncă (oraș de graniță) • Antreprenoriat redus • Personal CDI redus • Absență infrastructură CDI • Tehnologii neperformante și activități cu valoarea adăugată redusă • Nivelul scăzut de cooperare între învățământul secundar și terțiar și economie
Oportunități	Amenințări
Economie și mediu de afaceri <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea industriei alimentare • Dezvoltarea de activități CDI în domeniul agronomie, industria 	Economie și mediu de afaceri <ul style="list-style-type: none"> • Poziționarea în afara marilor centre economice europene. • Lipsa soluțiilor pe termen lung pentru

<p>alimentară, chimie alimentară, horticultură</p> <ul style="list-style-type: none"> • Crearea unei imagini a oraşului Satu Mare pentru investiţii în industria alimentară, chimie alimentară şi conexe • Poziţionare geografică pentru dezvoltarea de servicii logistice. • Stimularea înfiinţării de noi IMM-pentru dezvoltarea mediului economic şi la o mai bună utilizare a terenului. • Stimularea preocupărilor şi investiţiilor în creşterea eficienţei energetice a activităţilor din Municipiul Satu Mare • Crearea şi dezvoltarea infrastructurii necesare valorificării potenţialului turistic • Acordarea de locuinţe sociale/cu nivel redus de chirie pentru specialiştii care aleg să se stabilească în SM/pentru atragerea de forţă de muncă înalt calificată 	<p>problemele socio-economice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Absenţa unui cadru legislativ stimulatîv poate duce la o zonă neatractivă pentru investitori. • Modificările, impredictibilitatea şi instabilitatea legislaţiei economice îi descurajează pe investitori. • Creşterea costurilor de investiţie şi de operare a afacerii, mai ales datorită preţurilor pe piaţa imobiliară, pot duce la scăderea competitivităţii municipiului Satu Mare ca zonă investiţională.
--	---

III. VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE SIDU.

III.1. Fundamentarea Formulării Viziunii și Obiectivelor Strategice

Viziunea și obiectivele de dezvoltare la nivel trebuie să reflecte cât mai bine nevoile reale ale comunității, precum și ceea ce se înțelege prin „binele comun”, așa cum este reprezentat și imaginat de către aceasta. În completarea analizei datelor statistice și evoluțiilor din ultimii ani, exercițiul consultărilor este esențial în formularea unor obiective comune de dezvoltare, validând ipoteze și configurând în mod pragmatic cea mai bună versiune posibilă a orașului pentru următorii șapte ani.

Binele comun este greu de estimat și este evident faptul că nu va exista o strategie greșită sau corectă pe deplin, așa cum nevoile subiective ale fiecăruia sunt, în sine, valide. Pentru ca o strategie să își îndeplinească însă scopul, este important ca aceasta să fie elaborată pe baza unui proces cât mai incluziv, care să acopere nevoile diferiților actori și cât mai transparent. Aceasta presupune un set clar de priorități, cu o perioadă definită de implementare, bugete aferente și o comunicare continuă a stadiului implementării. Prioritizarea presupune ca proiectele majore, odată stabilite, să fie asumate ca atare și să nu fie schimbate cu altele, fără o fundamentare obiectivă. În mod ideal, aceste proiecte au capacitatea de a atrage și canaliza resursele potrivite, având la bază un consens general privind utilitatea lor.

În același timp, anul 2020 a demonstrat cât de importantă este capacitatea de adaptare rapidă la schimbări majore ce au afectat întreaga comunitate. Menirea unei strategii nu este de a fi un document rigid, ci de a ghida dezvoltarea pe termen mediu, astfel încât resursele și oportunitățile să poată fi utilizate în mod eficient și să se poată răspunde cu agilitate noilor provocări. Având o strategie bazată pe priorități și o viziune comună, dezvoltarea unui oraș va fi mai ușor de susținut chiar și în perioade cu schimbări și provocări majore.

Viziunea, definirea obiectivelor strategice și mecanismele de realizare a acestora se bazează pe principii care susțin o abordare integrată și un proces de planificare eficient:

a) **Abordarea participativă.**

De asemenea, strategia propune măsuri de sprijinire și eficientizare a procesului participativ prin accelerarea digitalizării instituțiilor publice și enumeră proiecte prioritare a căror implementare poate fi ușor monitorizată.

b) **Prioritate și proprietate.**

Unul dintre cele mai importante instrumente pentru o strategie de succes, care este mai mult decât o condiție prealabilă pentru accesul la resurse, este stabilirea priorităților unei liste scurte de proiecte și pregătirea unei liste care să poată fi ușor de urmărit de către public. Procesul vizează crearea unui portofoliu de proiecte prioritare care să se încadreze în bugetul de investiții estimat pentru perioada 2023-2030, cu responsabilități clare și angajamente cu termene precise. Stabilirea priorităților ar trebui să urmărească nevoile reale ale comunității, pentru care ar trebui identificate diferite surse de finanțare, de preferință externe.

c) Integrarea orizontală și verticală.

O planificare eficientă necesită coordonarea instituțiilor și departamentelor responsabile cu planificarea în diverse domenii la nivel local și la nivel județean, regional, național și european. Prin urmare, procesul de elaborare a strategiei s-a bazat pe identificarea și analiza diferitelor documente strategice relevante, în vederea alinierii acestora la politicile regionale și la prioritățile naționale și europene.

d) O abordare transjurisdicțională.

Cele mai dinamice aglomerații urbane sunt și cele care reușesc cel mai bine să atragă oameni și investiții, iar dezvoltarea lor se bazează pe cooperare și planificare intercomunală. În strategie au fost integrate nevoile de dezvoltare ale unităților administrativ-regionale care alcătuiesc zona urbană funcțională au fost formulate o serie de direcții de dezvoltare pentru a consolida accesul locuitorilor la oportunități și legăturile dintre zonele urbane și rurale.

e) Complementaritatea între măsurile dure și ușoare.

Pentru a dezvolta o strategie integrată, este important să se mențină un echilibru între investițiile "hard", cum ar fi parcurile industriale, zonele rezidențiale, rețelele de transport și investițiile "soft", cum ar fi programele de sprijinire a antreprenoriatului și a inovării, crearea de programe de îmbunătățire a competențelor forței de muncă și facilitarea accesului pe piața muncii pentru grupurile defavorizate, programe și activități culturale.

f) Continuitate în procesul de planificare.

Planificarea dezvoltării urbane este un proces ciclic care necesită o revizuire periodică a viziunilor, obiectivelor și acțiunilor propuse anterior, pentru a se asigura că acestea sunt evaluate în mod realist și actualizate în lumina situației locale existente și a orientărilor strategice la nivel regional, național și european.

La acest nivel, viziunea și obiectivele de dezvoltare ar trebui să reflecte cel mai bine nevoile reale ale comunității și ceea ce înseamnă "binele comun" reprezentat și preconizat de comunitate. Pe lângă analizarea statisticilor și a evoluțiilor din ultimii ani, consultarea este esențială pentru a formula obiective comune de dezvoltare, pentru a valida ipotezele și pentru a contura în mod pragmatic cea mai bună versiune posibilă a municipiului pentru următorii șapte ani.

Cu toate acestea, pentru ca strategia să își atingă obiectivul, este important ca aceasta să fie elaborată pe baza unui proces cât mai cuprinzător posibil, care să acopere nevoile diferitelor părți interesate și să fie cât mai transparent posibil. Acest lucru necesită priorități clare, o perioadă de punere în aplicare definită, un buget adecvat și o comunicare continuă cu privire la stadiul punerii în aplicare.

III.2. Concept de Dezvoltare Spațială

Dezvoltarea spațială durabilă este unul din cele cinci obiective prioritare ale Politicii Urbane a României, având în vedere rolul transversal al planificării spațiale în atingerea celor trei scopuri:

- i) **orașe verzi și reziliente**, prin influența directă pe care forma și structura unui oraș o au asupra eficienței mobilității, a amprente de carbon și a rezilienței urbane, atât în fața dezastrelor naturale și a provocărilor climate, cât și a asigurării unui mediu verde și curat;
- ii) **orașe competitive și productive**, prin crearea unor spații publice de calitate, care să stimuleze atractivitatea orașului pentru locuire, muncă și investiții și prin valorificarea eficientă a clădirilor și terenurilor bine amplasate pentru investiții strategice;
- iii) **orașe juste și incluzive**, prin asigurarea accesului echitabil la utilități și servicii publice, a calității vieții și locuirii pentru toți și prin crearea unui spațiu public incluziv, care să stimuleze spiritul comunitar.

La nivel global există o înțelegere asupra faptului că orașele compacte, regenerate și conectate sunt atât un vehicul spre cât și un produs al dezvoltării durabile, făcând din acestea principii coordonatoare în planificarea spațială. Aceste principii sunt general valabile tuturor orașelor ce vor să se îndrepte în direcția sustenabilității spațiale, atât celor dinamice, aflate în expansiune, cât și celor aflate în contracție, care se confruntă cu provocări demografice, economice sau spațiale, chiar dacă prioritizarea și aplicabilitatea lor ar putea diferi în funcție de particularitățile contextului local.

Pentru valorificarea resurselor locale într-un mod eficient, incluziv și sustenabil, procesul de amenajare al teritoriului ar trebui să urmărească trei direcții de acțiune:

- i) **dezvoltarea urbană compactă**, printr-o planificare pro-activă, echilibrată și în cazul orașelor dinamice, prin limitarea expansiunii urbane necontrolate și prin definirea unor zone prioritare de dezvoltare în care să fie aplicate politici locale de densificare și diversificare;
- ii) **regenerarea urbană** care să vizeze creșterea atractivității nucleului urban prin revitalizarea spațiului public, a calității vieții în cartierele rezidențiale și valorificarea activelor urbane bine amplasate pentru investiții strategice, cum ar fi obiectivele de patrimoniu sau zonele industriale dezafectate;
- iii) **îmbunătățirea conectivității** în interiorul zonelor de dezvoltare și între zonele urbane și peri-urbane, vizând reducerea dependenței față de automobil, facilitarea mobilității nemotorizate, creșterea accesibilității la servicii în interiorul cartierelor și accesul echitabil la servicii publice.

Pentru consolidarea procesului de amenajare a teritoriului astfel încât acesta să promoveze principiile sustenabilității spațiale, sunt necesare:

- i) **sincronizarea amenajării teritoriului cu politicile sectoriale** și investițiile în infrastructura de transport, cea edilitară, socială și în inițiativele ce vizează mediul, astfel încât acestea să fie

direcționate spre zonele prioritare de dezvoltare, pentru a stimula investițiile private și a maximiza impactul asupra calității vieții;

ii) **cooperarea la scară metropolitană** și dezvoltarea integrată a zonei peri-urbane, vizând atât consolidarea rolului pe care orașul îl joacă în teritoriul său de influență, cât și implementarea echitabilă a principiilor de dezvoltare sustenabilă în teritoriu, dincolo de limitele administrativ teritoriale.

Municipiul Satu Mare este un centru economic la nivel regional cu rol polarizator pe plan local și regional, ce stabilește relații economice și de navetism peste 20 localități învecinate (în special cele din Zona Urbană Funcțională).

Pentru a facilita dezvoltarea urbană durabilă, având în vedere configurația actuală a teritoriului, modelul de dezvoltare spațială al municipiului Satu Mare ar trebui să urmărească **dezvoltarea compactă a orașului**, prin valorificarea terenurilor și a clădirilor bine amplasate pentru investițiile strategice și limitarea zonelor de expansiune (intravilanului), pentru a eficientiza cheltuielile legate de livrarea serviciilor publice și a stimula regenerarea zonei centrale și a activelor de patrimoniu.

Pentru a stimula conectivitatea și calitatea vieții la nivel metropolitan, cadrul teritorial ne indică două axe prioritate de dezvoltare:

- **eficientizarea mobilității** din zona urbană funcțională,
- **abordarea integrată a valorificării cadrului natural din zona urbană funcțională**, pentru a crește atractivitatea turistică a zonei și a facilita deplasările nemotorizate între Municipiul Satu Mare și localitățile periurbane, prin extinderea conexiunilor velo dispre oraș la rețeaua de piste de biciclete.

Procesul de regenerare urbană este critic pentru creșterea calității vieții, a atractivității turistice și a competitivității economice în interiorul orașului, însă el trebuie să valorifice cu prioritate specificul arhitectural local și să faciliteze mobilitatea pietonală și adaptarea fondului construit și a spațiului public la nevoile unei populații aflate în proces de îmbătrânire – ex. accesibilizarea domeniului public, a blocurilor și clădirilor publice, astfel încât persoanele vârstnice și cele cu dizabilități să fie încurajate să aibă o viață cât mai activă. Următoarele direcții de intervenție prioritară ar trebui urmărite:

- **regenerarea zonei centrale și a spațiilor publice reprezentative**, prin creșterea calității spațiului urban, promovarea caracterului inovativ și multifuncțional al acestora și facilitarea accesibilității pietonale.
- **regenerarea spațiilor verzi**, pentru a crește suprafața și calitatea parcurilor și grădinilor publice și pentru a facilita accesul echitabil la spații verzi în proximitatea locuinței, prin amenajarea unor spații recreative în jurul nucleului urban
- **regenerarea patrimoniului construit**, atât cel istoric și cultural, cel industrial dar și alte obiective de interes public, precum școlile, spitalele, gările sau piețele agroalimentare, fie prin modernizarea spațiilor funcționale sau reconversia funcțională a obiectivelor dezafectate.

Specificul arhitectural al orașului, în contextul provocărilor demografice și economice, se poate deteriora rapid, astfel impunându-se adoptarea unor politici fiscale care să stimuleze restaurarea patrimoniului arhitectural aflat în proprietate privată.

- **regenerarea urbană a cartierelor de locuințe** prin creșterea echipării acestora cu dotări de cartier, conturarea unor centre de cartier și facilitarea accesibilității pietonale în proximitatea locuinței. Fondul locativ are nevoie de asemenea de reabilitare, fie prin investițiile directe în reabilitarea ansamblurilor de locuințe colective, fie prin stimularea investițiilor de reabilitare sau reconversie funcțională a clădirilor individuale.

- **regenerarea urbană a zonelor marginalizate, a așezărilor informale și a comunităților rurale aflate în administrarea orașului**, prin creșterea accesului la servicii publice, acoperirea lacunelor din infrastructura tehnico-edilă și socială și conectarea lor la nucleul orașului.

III.3. Viziunea 2030

VIZIUNE 2030

Municipiul Satu Mare - un centru urban regional multicultural, verde, atractiv pentru locuitori, investitori și turiști, cu bună conexiune la infrastructura europeană de transport.

Viziunea și obiectivele de dezvoltare la nivel local trebuie să reflecte cât mai bine nevoile reale ale comunității și să definească direcțiile de acțiune pe termen mediu și lung - „stare dorită”, în modul în care este reprezentat și imaginat de către aceasta. Întrebările ce stau la baza formulării viziunii pleacă de la un nivel general - *Cum va fi municipiul Satu Mare peste câțiva ani?* la un nivel concret: *Ce își doresc locuitorii? Cum se poate răspunde nevoilor acestora și cum poate fi îmbunătățită calitatea vieții?*

Obiectivele de dezvoltare formulate în Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană Municipiului Satu Mare pentru orizontul de timp 2016-2020 au fost:

- Îmbunătățirea accesibilității și măsuri de stimulare a unei mobilități sustenabile
- Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor inclusiv prin măsuri de creștere a eficienței energetice la nivel local
- Turism și valorificarea patrimoniului cultural, inclusiv acțiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașului, regenerarea și decontaminarea siturilor poluate
- Promovarea unui mediu socio-economic incluziv și combaterea sărăciei
- Promovarea CDI și măsuri pentru creșterea competitivității IMM locale
- O administrație publică eficientă, orientată către cetățeni și mediul de afaceri

Pentru orizontul de timp 2030, viziunea de dezvoltare a Municipiului Satu Mare continuă liniile trasate anterior și își propune creșterea gradului de atractivitate al zonei pentru

locuitori, investitori și turiști. În 2030, Municipiul Satu Mare va fi „un centru urban regional multicultural, verde, atractiv pentru locuitori, investitori și turiști, cu bună conexiune la infrastructura europeană de transport.”

III.4. Obiective Strategice și Specifice de Dezvoltare

În contextul elaborării primei Politici Urbane a României a fost identificată o paletă largă de obiective și măsuri asociate, ce au fost adaptate contextului local și priorităților de dezvoltare ale municipiului Satu Mare și zonei sale urbane funcționale. În completarea rezultatelor analizei situației actuale în vederea stabilirii obiectivelor strategice și specifice au fost aplicate măsuri de prioritizare a pilonilor și obiectivelor Politicii Urbane a României, precum și o ierarhizare din partea echipei tehnice de elaborare SIDU. Rezultatele au fost luate în considerare de către administrația locală în cadrul procesului de stabilire a priorităților de dezvoltare ale municipiului.

Viziunea și obiectivele de dezvoltare ale Municipiului Satu Mare VIZIUNE 2030
<i>Satu Mare, un centru urban regional multicultural, verde, atractiv pentru locuitori, investitori și turiști, cu bună conexiune la infrastructura europeană de transport.</i>

Pentru implementarea viziunii stabilite, au fost elaborate următoarele obiective strategice:

Obiectiv Strategic O1. - CENTRU URBAN REZILIENT SUSȚINUT DE O INFRASTRUCTURĂ DE MEDIU ȘI UTILITĂȚI EFICIENTĂ ȘI MODERNĂ. Pentru realizarea acestui obiectiv strategic au fost stabilite obiectivele specifice: OS1, OS3 și OS4

Obiectiv Strategic O2. - CENTRU REGIONAL BINE CONECTAT LA TERITORIU ȘI DESERVIT DE UN SISTEM DE TRANSPORT SIGUR, INCLUZIV, EFICIENT ȘI PRIETENOS CU MEDIUL. Pentru realizarea acestui obiectiv strategic a fost stabilită obiectivul specific: – OS5

Obiectiv Strategic O3 - CENTRU URBAN CREATIV ȘI INOVATOR CARE SPRIJINĂ DEZVOLTAREA UNUI ECONOMII BAZAT PE COMPETENȚE. Pentru realizarea acestui obiectiv strategic au fost stabilite obiectivele specifice: OS2 și OS6.

OBIECTIVE SPECIFICE

OS 1. Oraș verde și rezilient:
Îmbunătățirea zonelor verzi din municipiu;
Valorificarea sustenabilă a patrimoniului natural pentru agrement și sport;
OS 2. Oraș competitiv și productiv:
Valorificarea patrimoniului cultural și turistic;

OS 3. Spații publice urbane de calitate: Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate/ neutilizate din municipiul Satu Mare;
OS 4. Infrastructură publică de calitate: Creșterea calității infrastructurii educaționale; Extinderea gamei de servicii sociale în municipiul Satu Mare;
OS 5. Mobilitate urbană durabilă: Reducerea emisiilor de carbon în municipiul Satu Mare prin creșterea ponderii traficului nemotorizat; Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități urbane sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale;
OS 6. Digitalizarea administrației publice;
OS 7. Neutralitate energetică: Reabilitarea energetică a clădirilor rezidențiale multifamiliale, a clădirilor publice și creșterea utilizării energiei regenerabile;

Coordonarea obiectivelor specifice cu obiectivele politicii de coeziune a UE și cu Agenda Urbană pentru UE

Obiectiv specific	Obiectivele politicii de coeziune a UE pentru perioada 2021-2027	Domeniile parteneriatelor tematice ale Agendei Urbane pentru UE
OS 1. Oraș verde și rezilient	OP 2. Europa mai verde , fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice OP 1. Europa mai inteligentă , prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii	(1) Calitatea aerului (6) Economia circulară (7) Tranziția digitală (8) Mobilitatea urbană (9) Adaptarea climatică (10) Tranziția energetică (13) Spațiile publice sigure (14) Cultura / Patrimoniul cultural
OS 2. Oraș competitiv și productiv	OP 1. Europa mai inteligentă , prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii OP 3. Europa conectată , cu rețele strategice de transport și digitale OP 4. Europa mai socială , pentru realizarea pilonului european al	(1) Locurile de muncă și abilitățile în economia locală (6) Economia circulară (7) Tranziția digitală (5) Sărăcia urbană

	drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate	
OS 3. Spații publice urbane de calitate	OP 5. Europa mai apropiată de cetățenii săi , prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.	(13) Spațiile publice sigure
OS 4. Infrastructură publică de calitate	OP 5. Europa mai apropiată de cetățenii săi , prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE. OP 2. Europa mai verde , fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice	(7) Tranziția digitală (10) Tranziția energetică (11) Achizițiile publice inovative și responsabile (3) Incluziunea migraților și refugiaților (5) Sărăcia urbană
OS 5. Mobilitate urbană durabilă	OP 2. Europa mai verde , fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice OP 3. Europa conectată , cu rețele strategice de transport și digitale	(1) Calitatea aerului (8) Mobilitatea urbană
OS 6. Digitalizarea administrației publice	OP 5. Europa mai apropiată de cetățenii săi , prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.	(7) Tranziția digitală (11) Achizițiile publice inovative și responsabile
OS 7. Neutralitate energetică	OP 2. Europa mai verde , fără emisii de carbon, punerea în	(10) Tranziția energetică (9) Adaptarea climatică

	aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice	(6) Economia circulară
--	---	------------------------

Matricea coordonării analizei diagnostic cu obiectivele de dezvoltare

Pe baza rezultatelor analizei-diagnostic și a proceselor de consultare au fost identificate provocările principale pentru fiecare sector. Acestea au condus la formularea politicilor și programelor sectoriale care vor ghida dezvoltarea municipiului Satu Mare în perioada 2021-2030.

Probleme și provocări rezultate din analiza diagnostic și din procesul de consultare	Obiective specifice de dezvoltare
<ul style="list-style-type: none"> • Dificultăți în asigurarea minimului de spațiu verde pe cap de locuitor • Numărul redus de parcuri și spații publice reprezentative, care să deservească comunitățile, dincolo de zona centrală • Principalele surse de poluare în Satu Mare le reprezintă activitățile de producție și cele de transport. • Planul de Management al Riscului la Inundații arată că Bazinul Râului Someș include zone inundabile, iar Satu Mare este parte a unei zone cu risc de inundații. • Populația afectată potențial de inundații este relativ scăzută dar zona potențial inundabilă este însă relativ mare 	OS 1. ORAȘ VERDE ȘI REZILIENT
<ul style="list-style-type: none"> • Municipiul Satu Mare are un rol principal din punct de vedere economic, la nivelul județului și regiunii și nu este conectat la coridoarele majore de transport • Municipiul se confruntă cu o scădere semnificativă a veniturilor firmelor în ultimii ani, cu lipsa activităților economice cu valoare adăugată ridicată și a investițiilor străine majore • • Provocările municipiului în a atrage investitori sunt datorate infrastructurii rutiere deficitare și distanței față de coridoarele majore de transport 	OS 2. ORAȘ COMPETITIV ȘI PRODUCTIV

<ul style="list-style-type: none"> • Nevoia de regenerare urbană a clădirilor istorice, a spațiilor publice reprezentative și a infrastructurii sociale, precum școli, , centre culturale • Degradarea rapidă a unor clădiri de patrimoniu și limitarea capacității administrației publice de a desfășura operațiuni de reabilitare • 	OS 3. SPAȚII PUBLICE URBANE DE CALITATE
<ul style="list-style-type: none"> • Potențial neexploatat în domeniul turistic • Sistemul de iluminat public în mai multe zone este învechit, utilizează surse de lumină cu consum energetic destul de ridicat, nu este prevăzut cu sistem de control și de automatizare care să eficientizeze funcționarea 	OS 4. INFRASTRUCTURĂ PUBLICĂ DE CALITATE
<ul style="list-style-type: none"> • Amploarea scăzută a sistemului alternativ de transport – rețea de piste pentru biciclete, sisteme de închiriere biciclete, spații partajate, trasee pietonale – raportat la scara orașului. • Satu Mare nu se află pe unul dintre coridoarele TEN-T feroviare, transportul pe cale ferată fiind limitat. • Lipsa parcarilor de tip Park&Ride la porțile orașului care să permită transferul rapid către alte metode de transport (transport public, biciclete, sau taxi). • Accesibilitate modestă pe cale ferată din punct de vedere al numărului de trenuri ; • Lipsa unei infrastructuri dezvoltate pentru biciclete protejate de traficul auto. • Satu Mare deține un sistem de transport public local, transportul în comun fiind deservit de operatorul local. Sistemul de transport public trebuie modernizat și dezvoltat în continuare. 	OS 5. MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ
<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unei coordonări la nivelul dezvoltării capacității administrative între localitățile membre ale Zona Urbană Funcțională • Necesitatea de a dezvolta capitalul uman din administrația publică locală, cu preponderență în ceea ce privește tranziția către un oraș inteligent • Nu au fost dezvoltate servicii complet digitalizate, interacțiunea online între autoritățile publice și populație cuprinde accesul la informații de interes public, prin intermediul paginii web 	OS 6. DIGITALIZAREA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

<ul style="list-style-type: none"> • Municipiul Satu Mare are potențial pentru exploatarea surselor regenerabile de energie, dar acest potențial este exploatat limitat. • Satu Mare se situează într-o zonă cu potențial solar relativ ridicat și merită considerată opțiunea dezvoltării de sisteme solare. <p>În zonă există un potențial geotermal care ar putea fi utilizat.</p>	<p>OS 7. NEUTRALITATE ENERGETICĂ</p>
---	---

IV. DIRECTII DE ACTIUNE. POLITICI SI PROGRAME DE DEZVOLTARE

IV.1. Aspecte Cheie în Formularea Politicilor și Programelor

Strategia Integrată de Dezvoltare a Municipiului Satu Mare pentru perioada 2023-2030, similar cu structura documentelor strategice anterioare, a elaborat o serie de pachete complexe de programe de dezvoltare. Pentru elaborarea acestor pachete de programe de dezvoltare au fost luate ca bază următoarele aspecte:

- pachetele de programe individuale și propunerile de dezvoltare aferente ar trebui să fie strâns legate de principiile și orientările de dezvoltare formulate la nivelul UE, național, regional și județean;
- conținutul strategiei de dezvoltare integrată include toate aspectele și perspectivele care au apărut în timpul procesului de consultare publică și al diferitelor reuniuni tematice;
- pachetele de programe de dezvoltare nu ar trebui să se adreseze doar locuitorilor din Satu Mare, ar trebui să fie legate și de strategiile altor municipalități din zonă, de nevoile celor care locuiesc în vecinătatea municipiului și de cele ale celor care folosesc serviciile municipiului (de exemplu cele din Zona Urbană Funcțională).

După cum s-a subliniat mai sus, Strategia integrată de dezvoltare urbană a municipiului Satu Mare se bazează pe un set complexe de programe, la care un alt document strategic va aduce contribuții complementare: Planul de mobilitate urbană al municipiului Satu Mare - un document de strategie separat privind dezvoltarea transportului în municipiu.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a municipiului Satu Mare constă în următoarele seturi de

Programe / politici publice:

- Mobilitate Urbană Durabilă și Accesibilitate și Conectivitate în municipiul Satu Mare și în Zona Urbană Funcțională.
- Regenerarea urbană durabilă și a Spațiilor verzi în Municipiul Satu Mare.
- Creșterea calității serviciilor și al reabilitarea / modernizarea infrastructurii în domeniul serviciilor publice de bază: învățământ, cultură, sport și asistență socială.
- Reducerea emisiilor de CO₂ și creșterea eficienței energetice în Municipiul Satu Mare.

IV.2. Lista Politicilor și Programelor de Dezvoltare

1. Mobilitate Urbană Durabilă și Accesibilitate și Conectivitate în municipiul Satu Mare și în Zona Urbană Funcțională.

În cadrul acestui program vor fi implementate proiectele prioritare incluse în Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Municipiului Satu Mare pentru perioada 2023-2030. În general sunt prevăzute intervenții pentru creșterea calității transportului urban public,

modernizarea parcului auto aferent transportului public și măsuri pentru încurajarea transportului public și nemotorizat și descurajarea transportului cu autoturisme.

2.Regenerarea urbană durabilă și Regenerarea spațiilor verzi în Municipiul Satu Mare.

În cadrul acestui program sunt planificate intervenții pentru regearea spațiilor urbane degradate, neutilizate în prezent, cu scopul valorificării acestora pentru comunitatea locală. De asemenea este programată reabilitarea spațiilor verzi precum și crearea de noi spații verzi publice.

3. Creșterea calității serviciilor și reabilitarea / modernizarea infrastructurii în domeniul serviciilor publice de bază: învățământ, cultură, sport și asistență socială.

În cadrul acestui program este vizată modernizarea / dezvoltarea / reabilitarea precum și dotarea cu echipamente moderne a infrastructurii aferente serviciilor publice de bază: învățământ, cultură, sport și recreere, asistență socială. Modernizare / îmbunătățirea acestei categorii de infrastructură va permite asigurarea unor servicii publice de calitate superioară pentru populația Municipiului Satu Mare.

4. Reducerea emisiilor de CO2 și creșterea eficienței energetice în Municipiul Satu Mare.

Acest program are ca scop reducerea consumurilor de energie din surse convenționale, economisirea energiei și încurajarea utilizării surselor de energie regenerabile. Este vizată în primul rând reabilitarea termică / energetică a clădirilor publice, aflate în patrimoniul și în administrarea municipalității. De asemenea în cazul în care este posibil vor fi utilizate sisteme care folosesc surse de energie regenerabile pentru asigurarea încălzirii și al energiei electrice în clădirile publice: sisteme fotovoltaice, pompe de căldură, energie geotermală, etc. Se va avea în vedere reducerea consumului de energie electrică utilizată pentru sistemul de iluminat public prin folosirea unor corpuri de iluminat cu consum redus și automatizarea și eficientizarea sistemului prin telegestiune.

V. PORTOFOLIUL DE PROIECTE

Portofoliul de proiecte la nivelul SIDU este elaborate astfel ca implementarea proiectelor să contribuie la realizarea Obiectivelor Specifice stabilite. La elaborarea portofoliului de proiecte au fost luate în considerare documentele strategice naționale și regionale (PNRR, PR Nord-Vest, etc.) astfel ca proiectele incluse în portofoliu să fie finanțabile prin resursele financiare accesibile prin aceste documente.

Pentru implementarea proiectelor incluse în SIDU s-a ținut cont de structura PO Nord-Vest respectiv de modalitățile de accesare ale fondurilor: alocare competitivă și sume pre-locate.

V.1. Lista Completă a Proiectelor

În vederea atingerii obiectivelor formulate anterior, administrația locală, în consultare cu societatea civilă, a elaborat o listă lungă de proiecte care să răspundă nevoilor și provocărilor identificate în faza de analiză a situației existente. Această listă lungă cuprinde propuneri de proiecte, cu identificarea surselor posibile de finanțare, o parte dintre acestea fiind la stadiul de idee de proiect, iar altele regăsindu-se deja într-un stadiu avansat, cu acorduri de finanțare semnate sau în implementare.

Portofoliu de proiecte, inclusiv potențialele surse de finanțare				
NR. CRT.	PROIECTE	SURSE DE FINANȚARE	TERMEN DE REALIZARE	BUGET ESTIMATIV (euro)
MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ Obiectiv specific: Reducerea emisiilor de carbon în municipiul Satu Mare prin creșterea ponderii traficului nemotorizat				
1	Reducerea traficului auto prin construirea unui pasaj suprateran pentru pietoni și bicicliști în intersecția Burdea	POR 2021-2027/ Buget local	2026	4.000.000
2	Reducerea traficului auto prin construirea unui pasaj suprateran pentru pietoni și bicicliști în intersecția Crinul	POR 2021-2027/ Buget local	2026	4.000.000
3	Amenajarea și construirea de piste de biciclete în municipiu	POR 2021-2027/ Buget local	2026	8.000.000
4	Pasaj subteran verde str. Botizului-bdul Traian	POR 2021-2027/ Buget local	2027	5.000.000
5	Pista de biciclete pe coronamentul digului mal drept al râului Someș de la podul de cale ferată până la limita administrativă a Municipiului Satu Mare spre comuna Dara	PNRR 2021-2027 Buget local /	2024	910.000

6	Realizare de sisteme de închiriere de biciclete pe teritoriul municipiului (18 stații)	POR 2021-2027/ Buget local	2026	1.250.000
7	Amenajare terminal intermodal transjudețean-translocal Str.Careiului-Str. Oituz	POR 2021-2027/ Buget local	2027	1.500.000
8	Construirea unui depou pentru autobuze electrice/hibrid (sediul Transurban)	POR/PNRR 2021-2027/ Buget local	2027	1.000.000
9	Achiziționarea și instalarea stației de reîncărcare a autobuzelor electrice/hibrid precum și pentru autorisme electrice	PNRR 2021-2027/ Buget local	2025	800.000
10	Achiziționarea de autobuze electrice/hibrid	PNRR 2021-2027/ Buget local	2025	12.000.000
11	Extinderea sistemului de management al traficului pentru transportul public, modernizarea stațiilor de autobus precum și dezvoltarea unui sistem de management al traficului pentru transportul rutier	POR 2021-2027/ Buget local	2027	4.200.000
12	Reabilitarea / crearea de alei pietonale	POR 2021-2027/ Buget local	2027	3.000.000
13	Realizarea de piste de biciclete în Zona Urbană Funcțională – Pistă de biciclete în comuna Odoreu Pistă de biciclete în comuna Păulești Pistă de biciclete în Comuna Vetiş Pistă de biciclete în Comuna Cionchești- Viile Satu Mare- Ardud-Mădăras Comuna Dorolț	POR/PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	9.000.000
14	Prioritizarea transportului public în intersecții și zone aglomerate în vederea scurtării timpilor de călătorie	POR/PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	1.000.000

ACCESIBILITATE ȘI CONECTIVITATE Obiectiv specific: Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități urbane sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale				
15	Realizarea de coridoare de mobilitate urbană pe arterele principale din municipiu	POR 2021-2027/ Buget local	2027	5.000.000
16	Îmbunătățirea mobilității prin modernizarea străzilor din municipiu	Anghel Saligni Buget local/alte surse	2027	10.000.000
17	Mobilitate inteligentă prin reconfigurarea intersecțiilor	POR/PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	3.000.000
18	Digitalizarea parcărilor din municipiu	POR/PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	6.000.000
19	Parcare etajată str. Kogălniceanu	Buget local / alte surse	2025	7.000.000
20	Parcare etajată str. Decebal	Buget local / alte surse	2025	8.500.000
21	Crearea facilităților în scopul expansiunii urbane în zona urbană funcțională	POR/PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2030	10.000.000
22	Creșterea conectivității cu localitățile din zona urbană funcțională prin crearea de noi trasee de transport în comun/velo	POR/PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	5.000.000
23	Decongestionarea traficului în scopul siguranței rutiere	POR/PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	7.000.000
24	Amplasarea de elemente pentru îmbunătățirea siguranței rutiere pentru categoriile vulnerabile la trafic, facilități pentru persoane cu mobilitate redusă,	POR/PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2030	2.000.000

	pentru nevăzători sau hipoacuzici, instalare panouri de informare, a indicatoarelor de orientare			
25	Extindere parc industrial	POR/PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2025	3.000.000
REGENERAREA ZONELOR URBANE Obiectiv specific: Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate/ neutilizate din municipiul Satu Mare				
26	Reabilitarea spațiilor publice în scopul creării de zone de agrement	POR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	5.000.000
27	Asigurarea securității spațiilor publice	POR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	2.000.000
28	Regenerarea zonelor urbane din cartiere	POR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	7.000.000
29	Refuncționalizarea și reabilitarea clădirilor degradate/neutilizate în scopul transformării acestora în clădiri cu destinație multifuncțională (teren de joacă, sport etc)	POR/PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2029	10.000.000
SPAȚII VERZI Obiectiv specific: Îmbunătățirea zonelor verzi din municipiu				
30	Reabilitarea Grădinii Romei	Buget local / alte surse	2030	3.000.000
31	Reabilitare parc Vasile Lucaciu	POR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	1.500.000
32	Amenajare pădure urbană Noroieni	POR 2021-2027	2025	1.500.000

		Buget local/alte surse		
33	Amenajarea spațiilor verzi Malurile Someșului	POR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	1.500.000
34	Crearea/modernizarea / extinderea de parcuri în municipiu	POR/PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2030	3.000.000
35	Realizarea de coridoare ecologice urbane	POR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	2.000.000
<p style="text-align: center;">ÎNVĂȚĂMÂNT</p> <p style="text-align: center;">Obiectiv specific: Creșterea calității infrastructurii educaționale</p>				
36	Reabilitare infrastructură educațională Grădinița nr. 11	AFM Buget local/alte surse	2024	1.700.000
37	Reabilitarea școlii gimnaziale Octavian Goga în scopul creșterii eficienței energetice	PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2024	2.000.000
38	Reabilitarea sălii de sport a școlii gimnaziale Bălcescu -Petőfi în scopul eficientizării energetice	PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2024	800.000
39	Reabilitarea și dotarea clădirii unității de învățământ situată pe strada Wolfenbuttel nr. 6-8	Buget local / alte surse	2024	2.500.000
40	Reabilitarea, modernizarea și dotarea interioară a clădirilor "C1" și "C2" și Reabilitarea, modernizarea și dotarea Clădirii C3 a Colegiului Național "Mihai Eminescu" Satu Mare, municipiul Satu Mare, str. Mihai Eminescu, nr.5, județul Satu Mare	CNI/Buget local	2027	17.000.000

41	Construirea de creșe în municipiul Satu Mare	CNI/Buget local	2024	7.500.000
42	Reabilitare infrastructură educațională antepreșcolară, preșcolară, primară, gimnazială, licee teoretice și tehnologice	POR/AFM/ PNRR Buget local/alte surse	2029	10.000.000
CULTURĂ, TURISM, CULTE Obiectiv specific: valorificarea patrimoniului cultural și turistic				
43	Muzeul industrializării forțate și dezradăcinării	PNRR 2021-2027 /Buget local	2025	7.500.000
44	Conservarea clădirilor monument istoric / care se află în zonă de monument istoric precum	POR/AFM/ PNRR Buget local/alte surse	2030	20.000.000
45	Promovarea vieții cultural-artistice din municipiu	Buget local/alte surse	2030	5.000.000
46	Reabilitarea clădirii Filarmonicii "Dinu Lipatti" din municipiul Satu Mare	Buget local / alte surse	2024	3.500.000
47	Restaurarea Bisericii Greco-Catolice Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril Satu Mare	POR /alte surse	202	5.000.000
48	Restaurarea/reabilitarea lăcașelor de cult din municipiul Satu Mare	Alte surse	2030	5.000.000
49	Promovarea unor activități precum și facilitarea investițiilor în infrastructura turistică	POR/AFM/ PNRR Buget local/alte surse	2030	6.000.000
SPORT Obiectiv specific: valorificarea sustenabilă a patrimoniului natural pentru agrement și sport				
50	Implementarea măsurilor de eficiență energetică la Sala de scrimă "Alexandru Csipker"	AFM Buget local/alte surse	2026	1.200.000
51	Baze sportive multifuncționale	Buget local / alte surse	2029	14.000.000
52	Construire complex sportiv zona Zefirului	Buget local / alte surse	2029	16.000.000

53	Bazin de înot didactic și agrement	CNI/Buget local	2025	7.500.000
54	Modernizare centrală termică dezafectată str. Muncii, cu scopul înființării unei Săli de sport multifuncționale	POR/PNRR Buget local / alte surse	2025	1.600.000
55	Sală polivalentă	POR/PNRR Buget local / alte surse	2030	20.000.000
ASISTENȚĂ SOCIALĂ				
Obiectiv specific: extinderea gamei de servicii sociale în municipiul Satu Mare				
În conformitate cu Strategia de dezvoltare în domeniul social în Municipiul Satu Mare 2021-2027				
EFICIENȚĂ ENERGETICĂ Obiectiv specific: reabilitarea energetică a clădirilor rezidențiale multifamiliale, a clădirilor publice și creșterea utilizării energiei regenerabile				
56	Modernizarea iluminatului public în municipiul Satu Mare	Buget local / AFM/PNRR	2026	3.800.000
57	Reabilitare termică la blocurile de locuințe din municipiul Satu Mare	POR/PNRR Buget local / alte surse	2027	8.200.000
58	Reabilitarea termică a clădirilor publice municipiul Satu Mare	POR/PNRR Buget local / alte surse	2027	5.000.000
59	Creșterea eficienței energetice a infrastructurii educaționale	POR/PNRR Buget local / alte surse	2027	4.000.000
60	Dezvoltarea de investiții în furnizarea de energie geotermală	POR/PNRR/ AFM Buget local / alte surse	2030	5.000.000
61	Construirea de parcuri fotovoltaice	POR/PNRR/ AFM Buget local / alte surse	2027	7.000.000

V.2. Mecanismul de Prioritizare

Un proces de planificare strategică nu este complet dacă nu se finalizează cu o listă clară de proiecte prioritare, cu o perioadă definită de implementare, bugete aferente și surse de

finanțare. În mod ideal, aceste proiecte au capacitatea de a atrage și canaliza resursele potrivite, având la bază un consens general privind utilitatea lor

Mecanismul de prioritzare

Prioritizarea proiectelor presupune, în primă fază, estimarea bugetului disponibil pentru perioada de implementare 2023-2030. Conform analizei, pentru municipiul Satu Mare, bugetul estimat pentru investiții de capital pentru **perioada 2023 – 2030 este de peste 119.950.000** milioane euro. Valoarea estimată a proiectelor prioritare ar trebui să fie aproximativ egală cu acest buget de investiții.

Metodologia de prioritzare cuprinde două etape:

- Etapa 1 – pregătirea unei liste scurte ce ar trebui să includă proiecte cu o valoare estimată de cel puțin dublul bugetului de investiții
- Etapa 2 – selectarea proiectelor prioritare cu o valoare aproximativ egală cu cea a bugetului de investiții.

Pentru selectarea proiectelor, impactul generat în soluționarea principalelor provocări identificate, precum și disponibilitatea finanțării externe (de exemplu, fonduri UE, guvernamentale) și măsura în care proiectul generează venituri sau necesită costuri de operare și întreținere au fost luate în considerare.

Lista proiectelor prioritare

Lista prioritară a proiectelor, inclusiv potențialele surse de finanțare				
NR. CRT.	PROIECTE	SURSE DE FINANȚARE	TERMEN DE REALIZARE	BUGET ESTIMATIV (euro)
MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ				
Obiectiv specific: Reducerea emisiilor de carbon în municipiul Satu Mare prin creșterea ponderii traficului nemotorizat				
1	Reducerea traficului auto prin construirea unui pasaj supratean pentru pietoni și bicicliști în intersecția Burdea	POR 2021-2027/ Buget local	2026	2.500.000
2	Reducerea traficului auto prin construirea unui pasaj supratean pentru pietoni și bicicliști în intersecția Crinul	POR 2021-2027/ Buget local	2026	2.500.000
3	Amenajarea și construirea de piste de biciclete în municipiu	POR 2021-2027/ Buget local	2026	8.000.000

4	Realizare de sisteme de închiriere de biciclete pe teritoriul municipiului (18 stații)	POR 2021-2027/ Buget local	2026	1.250.000
5	Amenajare terminal intermodal trasnjudețean-translocal Str.Careiului-Str. Oituz	POR 2021-2027/ Buget local	2027	1.000.000
6	Extinderea sistemului de management al traficului pentru transportul public, modernizarea stațiilor de autobus precum și dezvoltarea unui sistem de management al traficului pentru transportul rutier	POR 2021-2027/ Buget local	2027	4.200.000
7	Pasaj subteran verde str. Botizului-bdul Traian	POR 2021-2027/ Buget local	2027	5.000.000
<p style="text-align: center;">ACCESIBILITATE ȘI CONECTIVITATE</p> <p style="text-align: center;">Obiectiv specific: Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități urbane sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale</p>				
8	Realizarea de coridoare de mobilitate urbană pe arterele principale din municipiu	POR 2021-2027/ Buget local	2027	5.000.000
9	Mobilitate inteligentă prin reconfigurarea intersecțiilor	POR/PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	3.000.000D
10	Digitalizarea parcărilor din municipiu	POR/PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	6.000.000
11	Amplasarea de elemente pentru îmbunătățirea siguranței rutiere pentru categoriile vulnerabile la trafic, facilități pentru persoane cu mobilitate redusă, pentru nevăzători sau hipoacuzici, instalare panouri de informare, a indicatoarelor de orientare	POR/PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2030	4.000.000

12	Extindere parc industrial	POR/PNRR 2021-2027 Buget local/ alte surse	2025	3.000.000
REGENERAREA ZONELOR URBANE Obiectiv specific: Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate/ neutilizate din municipiul Satu Mare				
13	Reabilitarea spațiilor publice în scopul creării de zone de agrement	POR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	5.000.000
14	Asigurarea securității spațiilor publice	POR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	2.000.000
15	Regenerarea zonelor urbane din cartiere	POR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	7.000.000
SPAȚII VERZI Obiectiv specific: Îmbunătățirea zonelor verzi din municipiu				
16	Reabilitare parc Vasile Lucaciu	POR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	800.000
17	Amenajare pădure urbană Noroieni	POR 2021-2027 Buget local/alte surse	2025	1.000.000
18	Amenajarea spațiilor verzi Malurile Someșului	POR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	1.000.000
ÎNVĂȚAMÂNT Obiectiv specific: Creșterea calității infrastructurii educaționale				
19	Reabilitare infrastructură educațională antepreșcolară, preșcolară, primară,	POR/AFM/ PNRR	2029	10.000.000

	gimnazială, licee teoretice și tehnologice	Buget local/alte surse		
CULTURĂ, TURISM, CULTE				
Obiectiv specific: valorificarea patrimoniului cultural și turistic				
20	Conservarea clădirilor monument istoric / care se află în zonă de monument istoric precum	POR/AFM/ PNRR Buget local/alte surse	2030	20.000.000
21	Reabilitarea clădirii Filarmonicii "Dinu Lipatti" din municipiul Satu Mare	Buget local / alte surse	2024	3.500.000
EFICIENȚĂ ENERGETICĂ				
Obiectiv specific: reabilitarea energetică a clădirilor rezidențiale multifamiliale, a clădirilor publice și creșterea utilizării energiei regenerabile				
22	Reabilitare termică la blocurile de locuințe din municipiul Satu Mare	POR/PNRR Buget local / alte surse	2027	8.200.000
23	Reabilitarea termică a clădirilor publice municipiul Satu Mare	POR/PNRR Buget local / alte surse	2027	5.000.000
24	Creșterea eficienței energetice a infrastructurii educaționale	POR/PNRR Buget local / alte surse	2030	4.000.000
25	Construirea de parcuri fotovoltaice	POR/PNRR/ AFM Buget local / alte surse	2027	7.000.000

Proiecte cu finanțare din PR Nord-Vest, fonduri pre-allocate Municipiului Satu Mare

În corelare cu prevederile Programului Regional Nord-Vest 2021-2027 a fost stabilită o listă cu proiectele care sunt propuse pentru finanțare din fondurile pre-allocate Municipiului Satu Mare incluse în PR Nord-Vest. Această listă este detaliată mai jos:

LISTA PROIECTE PREALOCATE				
NR. CRT.	PROIECTE	SURSE DE FINANȚARE	TERMEN DE REALIZARE	BUGET ESTIMATIV (euro)
MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ				
1	Reducerea traficului auto prin construirea unui pasaj supratran	POR 2021-2027/	2026	2.500.000

	pentru pietoni și bicicliști în intersecția Burdea	Buget local		
2	Reducerea traficului auto prin construirea unui pasaj supratean pentru pietoni și bicicliști în intersecția Crinul	POR 2021-2027/ Buget local	2026	2.500.000
3	Amenajarea și construirea de piste de biciclete în municipiu	POR 2021-2027/ Buget local	2026	8.000.000
4	Realizare de sisteme de închiriere de biciclete pe teritoriul municipiului (18 stații)	POR 2021-2027/ Buget local	2026	1.250.000
5	Amenajare terminal intermodal trasnjudețean-translocal Str.Careiului-Str. Oituz	POR 2021-2027/ Buget local	2027	1.000.000
6	Extinderea sistemului de management al traficului pentru transportul public, modernizarea stațiilor de autobus precum și dezvoltarea unui sistem de management al traficului pentru transportul rutier	POR 2021-2027/ Buget local	2027	4.200.000
7	Pasaj subteran verde str. Botizului-bdul Traian	POR 2021-2027/ Buget local	2027	5.000.000
8	Mobilitate inteligentă prin reconfigurarea intersecțiilor	POR/PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	3.000.000D
9	Amplasarea de elemente pentru îmbunătățirea siguranței rutiere pentru categoriile vulnerabile la trafic, facilități pentru persoane cu mobilitate redusă, pentru nevăzători sau hipoacuzici, instalare panouri de informare, a indicatoarelor de orientare	POR/PNRR 2021-2027 Buget local/alte surse	2030	4.000.000
REGENERAREA ZONELOR URBANE				
10	Asigurarea securității spațiilor publice	POR 2021-2027	2027	2.000.000

		Buget local/alte surse		
11	Regenerarea zonelor urbane din cartiere	POR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	7.000.000
SPAȚII VERZI				
12	Reabilitare parc Vasile Lucaciu	POR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	800.000
13	Amenajare pădure urbană Noroieni	POR 2021-2027 Buget local/alte surse	2025	1.000.000
14	Amenajarea spațiilor verzi Malurile Someșului	POR 2021-2027 Buget local/alte surse	2027	1.000.000

VI. IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI

VI.1. Responsabilitățile și Planul de Acțiune pentru Implementarea Strategiei

În vederea asigurării implementării proiectelor prioritare incluse în Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană va fi parcurs un set de etape generale, urmând ca detaliile să fie elaborate pentru fiecare proiect în parte. Direcțiile și serviciile de la nivelul primăriei municipiului vor urma etapele aferente contractării și implementării proiectelor de investiții derulate pe cont propriu, respectiv a proiectelor ce vor fi derulate în parteneriat.

Plan de acțiune pentru implementarea SIDU

Etapele procesului de implementare	Termene	Responsabil
Aprobarea SIDU în Consiliul Local	2023	Structurile de specialitate din cadrul primăriei
Diseminarea SIDU (publicarea pe pagina web a primăriei)	2023	Structurile de specialitate din cadrul primăriei
Organizare unei ședințe de lucru cu Entitatea înființată prin Dispoziția Primarului de Monitorizare și Evaluare a implementării SIDU nr. 1143/2017	2023	Structura de specialitate din cadrul primăriei responsabilă cu implementarea proiectelor Si entitatea responsabilă cu monitorizare implementării strategiei
Elaborarea documentelor necesare pentru accesarea fondurilor în vederea finanțării obiectivelor de investiții cuprinse în SIDU	2023-2030	Structurile de specialitate din cadrul primăriei
Implementarea proiectelor	2024-2030	Echipele de implementare numite în baza dispoziției primarului
Organizarea de ședințe de monitorizare al stragetiei cu privire la atingerea obiectivelor	2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030	Entitate Monitorizare și Evaluare SIDU
Evaluarea finală a implementării SIDU și pregătirea actualizării documentelor strategice pentru perioada post 2030.	2030-2031	Structura de specialitate din cadrul primăriei responsabilă cu implementarea proiectelor Si entitatea

		responsabilă cu monitorizare implementării strategiei
--	--	---

VI.2. Sistemul de Monitorizare și Evaluare

Pe baza analizei detaliate a situației actuale a municipiului și pe baza obiectivelor pe termen lung a municipiului, strategia de dezvoltare integrată durabilă SIDU definește pentru următoarea perioadă de 7 ani programul de dezvoltare a municipiului, precum și grupările mai mari de sarcini necesare pentru realizarea obiectivelor.

Într-o primă etapă este importantă desemnarea entității responsabile cu urmărirea și implementarea strategiei. Deși este o sarcină complexă nu este necesară o echipă mare, fiind suficientă desemnarea persoanelor responsabile pentru anumite dezvoltări din rândul angajaților care lucrează în domeniile aferente. De asemenea, poate fi utilă implicarea unor specialiști externi, din diferite domenii, respectiv crearea unei structuri flexibile, formată din specialiști, orientată spre sarcini și probleme specifice.

Entitatea va fi constituită printr-o dispoziție a Primarului iar componența acesteia cât și atribuțiile specifice pentru fiecare membru al entității vor fi făcute publice pe site-ul Primăriei. Structura va conține cel puțin o persoană din fiecare departament al Primăriei.

O sarcină permanentă a entității desemnate cu implementarea strategiei reprezintă monitorizarea implementării anumitor capitole ale strategiei, întocmirea de evaluări periodice referitoare la activitățile realizate, respectiv elaborarea planului anual de perspectivă pe baza evaluărilor aferente anilor precedenți.

Pentru monitorizarea și evaluarea derulării proiectelor este necesară stabilirea și utilizarea unor indicatori. Prin indicatorii pot fi evaluate proiectele implementate precum și rezultatele intervențiilor.

Indicatorii următori pot fi utilizați în procesul de evaluare și monitorizare, dar pot fi completați pe parcursul acestei activități cu alți indicatori care vor fi considerate utile..

Indicatori de monitorizare și evaluare

Pentru dezvoltarea unui cadru de monitorizare și evaluare, există două tipuri de indicatori de avut în vedere: indicatori de realizare imediată (output), referitori la rezultatele proiectelor, respectiv indicatori de impact, definiți definit pe un palier mai general, ca fiind „schimbarea care poate fi atribuită în mod credibil unei intervenții”

În aplicarea acestor indicatori, trebuie subliniată importanța unei liste de proiecte prioritare, cu termene și bugete clare, comunicate transparent către comunitatea locală. Astfel, monitorizarea și evaluarea se vor concentra pe lista scurtă de proiecte.

Indicatori de realizare imediată (output)

Nr. Crt.	Indicator de realizare imediată (output)	Unitatea de măsură	Nivel de referință (2021)	Țintă intermediară (2024)	Țintă finală (2030)
1	Număr de clădiri publice reabilitate termic	Nr.			
2	Suprafață clădiri publice reabilitate termic	Mp.			
3	Sisteme informatice GIS implementate	Nr.			
4	Suprafață spașiu verde	Ha			
5	Venit anual din infrastructura generatoare de venit (RON)	Mil RON			
6	Numărul de camere supraveghiere video nou instalate	Nr.			
7	Cladiri istorice sau elemente de patrimoniu reabilitate	Nr.			
8	Investiții în proiecte promovare a turismului local și atragerea turiștilor	Mil Euro			
9	Centre sociale nou construite	Nr.			
10	Spații urbane regenerare sau reabilitate	Mp			
11	Elemente mobilier urban sau fitness urban nou instalate sau modernizate	Nr.			
12	Lungime drumuri nou construite	Km			
13	Lungime străzi urbane modernizate	Km			

14	Lungime piste ciclabile nou construite	Km			
15	Stații reîncărcare vehicule electrice	Nr.			
16	Număr locuri de parcare nou construite	Nr.			
17	Material rulant ecologic pentru transportul public	Nr.			
18	Lungimea aleilor pietonale/trotuarelor construite sau modernizate	Km			
19	Rețea iluminat public LED	Km			

Indicatori de impact (outcome)

Nr. Crt.	Indicator de impact (outcome)	Unitatea de măsură	Nivel de referință	An referință	Țintă finală (2030)
1	Economii în consumul anual de energie	MWh/an			
2	Economii de timp datorate îmbunătățirii infrastructurii rutiere	Zile-om/an			
3	Satisfacția populației față de transportul în comun (foarte mulțumiți și mai degrabă mulțumiți)	%			
4	Satisfacția populației față de starea străzilor (foarte mulțumiți și mai degrabă mulțumiți)	%			
5	Satisfacția populației față de starea clădirilor (foarte mulțumiți și mai degrabă mulțumiți)	%			
6	Satisfacția populației față de spațiile publice	%			

	(foarte mulțumiți și mai degrabă mulțumiți)				
7	Volumul investițiilor publice realizate în perioada 2023-2030, indiferent de sursă (Mil. Euro			

Managementul riscurilor

Implementarea unei strategii de dezvoltare urbană trebuie să aibă în vedere și o serie de riscuri. Este important ca focusul pe atragerea fondurilor europene și realizarea investițiilor de capital să nu piardă din vedere lucruri precum costurile de operare pe termen mediu și lung sau riscuri de ordin social, de mediu, sau economic. În mod ideal, atunci când va fi definitivată lista de proiecte prioritare pentru perioada 2023-2030, Primăria ar trebui să elaboreze un Plan de Acțiune pentru Managementul Riscurilor, pentru ca planificarea acestor proiecte prioritare să ia în considerare și potențialul impact negativ al acestora.

VI.3. Comunicarea cu Beneficiarii Proiectelor și Promovarea Strategiei

Procesul de elaborare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Satu Mare a fost gândit să se desfășoare într-o manieră transparentă și deschisă dialogului cu toate grupurile țintă. Direcțiile principale ale acestui proces sunt:

- Poziționarea beneficiarilor politicilor de dezvoltare, din interiorul și exteriorul municipiului, în centrul procesului (locuitorii și activitățile economice existente/noi);
- Stabilirea planului de acțiune în funcție de grupurile țintă - comunicarea cu cele două grupuri țintă și implicarea acestora fiind puncte esențiale – rezidenții orașului și sectorul privat;
- Trăsăturile cheie fiind maparea provocărilor urbane, analiza pieței și stabilirea nevoilor.

Ca atare, dacă prima etapă a procesului a fost concentrată mai mult pe informarea grupurilor țintă și chestionarea acestora cu privire la provocările și soluțiile urbane identificate, următoarele acțiuni s-au axat pe creșterea implicării acestora în cadrul consultărilor. Participarea activă a grupurilor țintă fiind un factor cheie până în momentul aprobării strategiei și nu numai. Unul dintre obiectivele promovării strategiei și comunicării cu beneficiarii proiectelor este creșterea participării părților interesate în cadrul etapei finale – monitorizarea implementării proiectelor și evaluarea strategiei.

Alte aspecte importante în cadrul procesului de comunicare au fost limbajul și designul produselor de comunicare, care au fost gândite și adaptate conform canalelor de promovare și audiența acestora.

Următorul tabel prezintă schematic modul în care procesul de comunicare cu grupurile țintă și implicare acestora a fost structurat de-a lungul elaborării strategiei.

ELABORARE SIDU	Grup țintă	
Cetățeni	Sectorul privat	
Analiză diagnostic	<p>Implicare</p> <p>Mesaj Ce schimbare vrei în Satu Mare? Propune soluții urbane!</p> <p>Instrumente de comunicare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Social Media • Website • Invitații către societatea civilă via email <p>Instrumente de colectare a nevoilor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anchetă tematică, pe bază de chestionar • Consultări - atelier de lucru privind nevoile cetățenilor (offline/online) • Ad Facebook • Citadini.ro 	<p>Implicare</p> <p>Mesaj Sunteți invitați să participați activ la procesul de elaborarea a SIDU 2021-2030. În această etapă urmărim să aflăm care sunt provocările urbane pe care le experimentați.</p> <p>Instrumente de comunicare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Invitații via email • Citadini.ro <p>Instrumente de colectare a nevoilor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consultări - atelier de lucru privind nevoile sectorului privat (offline/online) • Ad Facebook • Citadini.ro
Viziune și obiective de dezvoltare	<p>Promovare și Consultare Comunicarea viziunii și obiectivelor de dezvoltare pentru a fi supuse consultării</p> <p>Instrumente de comunicare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Website • Social Media • Mass Media <p>Instrumente de colectare a opiniilor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Citadini.ro • Social Media • Evenimente de dezbatere (offline/online) 	<p>Promovare și Consultare Comunicarea viziunii și obiectivelor de dezvoltare pentru a fi supuse consultării</p> <p>Instrumente de comunicare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Website • Social Media • Mass Media <p>Instrumente de colectare a opiniilor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Website • Social Media • Evenimente de dezbatere (offline/online)

Programe	Promovare și Consultare Comunicarea pachetelor de măsuri și dezbaterea acestora Instrumente de comunicare <ul style="list-style-type: none"> • Website • Social Media • Mass Media Instrumente de colectare a opiniilor <ul style="list-style-type: none"> • Website • Social Media • Evenimente de dezbatere (offline/online) 	Promovare și Consultare Comunicarea pachetelor de măsuri și dezbaterea acestora Instrumente de comunicare <ul style="list-style-type: none"> • Website • Social Media • Mass Media Instrumente de colectare a opiniilor <ul style="list-style-type: none"> • Website • Social Media • Evenimente de dezbatere (offline/online)
Portofoliul de Proiecte	Consultare și Promovare Adunarea de idei de proiecte și comunicarea ulterioară a proiectelor prioritare și a modului în care vor răspunde nevoilor cetățenilor. Instrumente de comunicare <ul style="list-style-type: none"> • Website • Social Media • Mass Media Instrumente de consultare <ul style="list-style-type: none"> • Consultări online • Campanie de comunicare (website, Facebook, presa scrisă locală, etc.) 	Consultare și Promovare Adunarea de idei de proiecte și comunicarea ulterioară a proiectelor prioritare și a modului în care vor răspunde nevoilor sectorului privat Instrumente de comunicare <ul style="list-style-type: none"> • Website • Social Media • Mass Media Instrumente de consultare <ul style="list-style-type: none"> • Consultări online • Campanie de comunicare (website, Facebook, presa scrisă locală, etc.)
Implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei	Informare și transparență Implementarea proiectelor prioritare a început. Fiți alături de noi și urmăriți realizarea acestora pe site-ul primărie sau pe pagina noastră de Facebook! Instrumente de informare: <ul style="list-style-type: none"> • Website 	Informare și transparență Implementarea proiectelor prioritare a început. Fiți alături de noi și urmăriți realizarea acestora pe site-ul primărie sau pe pagina noastră de Facebook! Instrumente de informare: <ul style="list-style-type: none"> • Website

	<ul style="list-style-type: none"> • Social media • Presa locală <p>Transparență</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comunicarea constantă a stadiului fiecărui proiect • Realizarea unor instrumente digitale care prezintă în timp real stadiul fiecărui proiect 	<ul style="list-style-type: none"> • Social media • Presa locală <p>Transparență</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comunicarea constantă a stadiului fiecărui proiect • Realizarea unor instrumente digitale care prezintă în timp real stadiul fiecărui proiect
--	--	--